

Olulist Eesti Energias

Majandusaasta olulisemaid sündmusi

- keevkihttehnoloogial põhineva energiaploki korralise töö algus
- Eesti Energia elektrivõrguettevõtete teeninduspiirkonnas uute elektrienergia tariifide rakendamine
- Balti- ja Põhjamaid ühendava merekaabli Estlink ehituse ettevalmistustööde jõudmine lõppetappi
- Eksporditi Lähti rekordiline hulk energiat – 1,39 TWh
- Toodeti ja müüdi rekordilises mahus põlevkiviöli
- Loodi kiudoptiline ühendus Venemaaga andmeside parandamiseks
- Korraldati põhjalikult ümber strateegilise planeerimise protsess
- Kompassiga (tasakaalustatud tulemuskaardiga) integreeriti majandusliku lisaväärtuse (EVA) kontseptsioon
- Juurutati keskkonnajuhtimise ISO 14001 standardid Narva Elektriijaamades, Jaotusvõrgus, Energoremondis, Iru Elektriijaamas, Televõrgus
- Eesti Põlevkivis ja Põhivõrgus arendati välja ja juurutati töötervishoiu ning juhtimissüsteemi standard OHSAS 18001
- Likvideeriti 9. jaanuari tormikahjustused
- Paigaldati suitsugaaside monitooringu seadmed Narva EJ korstnatele
- Likvideeriti Vastseliina AJ ja Koeru AJ keskkonnareostused
- Loodi energiasäästu portaali (kokkuhoid.energia.ee)
- Viidi läbi energiasäästu projektide konkurs
- Mindi üle Lotus Notes'i, Oracle Financial Analyzer'i ja Xpower'i uutele versioonidele
- Töötati välja ja võeti kasutusele strateegiliste alajaamade kaugjälgitav ja -juhitav videosüsteem

Organisatsioonilised muutused

- 1. aprillil 2004 asutati iseseisva juriidilise isikuna OÜ Põhivõrk
- 28. juunil 2004 asutati metallide katsetamisega tegelev OÜ ER Test Service
- 1. juulil 2004 asutati iseseisva juriidilise isikuna OÜ Jaotusvõrk
- 5. juulil 2004 müüdi ASi Kohtla-Järve Soojus äriüksus Kohtla-Järve Soojuselektri jaam ja soojusvõrk

Tähtsamad investeringuobjektid

- Valmisid Narva Elektriijaamade energiaplokid nr 8 ja 11
- Valmis Estonia kaevanduse kaldšaht
- Anti käiku Viru kaevanduse põlevkiviõlil töötav katlamaja
- Rekonstrueeriti Balti EJ korsten nr 5
- Renoveeriti raudteevagunite kallutusseade Eesti EJ-s
- Käivitati Balti EJ tuhavälja nr 2 sulgemistööd
- Vahetati Narva linna soojusmagistraali isolatsioon
- Valmisid Kiisa-Harku 330 kV õhuliin ja Harku 330/110 kV alajaam
- Sai valmis Järve 110/10 kV alajaam
- Valmisid Otepää 110 kV õhuliin ja 110/10 kV alajaam
- Valmis Järveküla 110/20 kV alajaam
- Renoveeriti Endla 110/10 kV alajaam
- Rekonstrueeriti Keila-Joa hüdroelektri jaam

Kontserni tähtsamad majandusnäitajad

	2004/05	2003/04	2002/03	2001/02	2000/01	1999/00
Elektrienergia kodumaine müük, GWh	5 947	5 702	5 369	5 276	4 973	5 205
Elektrienergia eksport, GWh	2 036	1 973	1 562	791	976	1022
Soojusenergia müük, GWh	1 977	2 168	2 361	2 169	2 190	2 215
Elektrienergia müük, GWh	7 983	7 675	6 931	6 067	5 949	6 227
Müügitulu, mln kr	6 176	5 901	5 721	4 899	4 317	4 114
Ärikasum enne kulumit, mln kr	2 331	2 077	2 065	1 531	721	606
Puhaskasum, mln kr	671	516	646	341	-4 584	-372
Rahavood äritegevusest, mln kr	1 960	1 839	1 797	1 200	971	538
Investeeringud, mln kr	2 502	3 106	3 726	1 844	1 434	1 136
Varad aasta lõpul, mln kr	20 617	19 481	18 541	14 816	13 869	17 418
Võlakohustused aasta lõpul, mln kr	4 834	4 611	4 313	1 936	1 600	1 038
Omakapital aasta lõpus, mln kr	13 145	12 446	11 922	11 256	10 914	15 499
Omakapital / varad aasta lõpul	64%	64%	64%	76%	79%	89%
Investeeringud kapitali tootlus	5,5%	4,7%	5,7%	3,4%	-31,1%	-1,9%
Netovõlg / ärikasum enne kulumit	1,8	1,9	1,4	0,9	1,5	1,7
Intressi kattekordaja	8,1	7,5	9,1	15,8	7,6	11,8
Töötajate keskmine arv	9 542	9 754	9 768	10 349	10 930	12 870

Sisukord

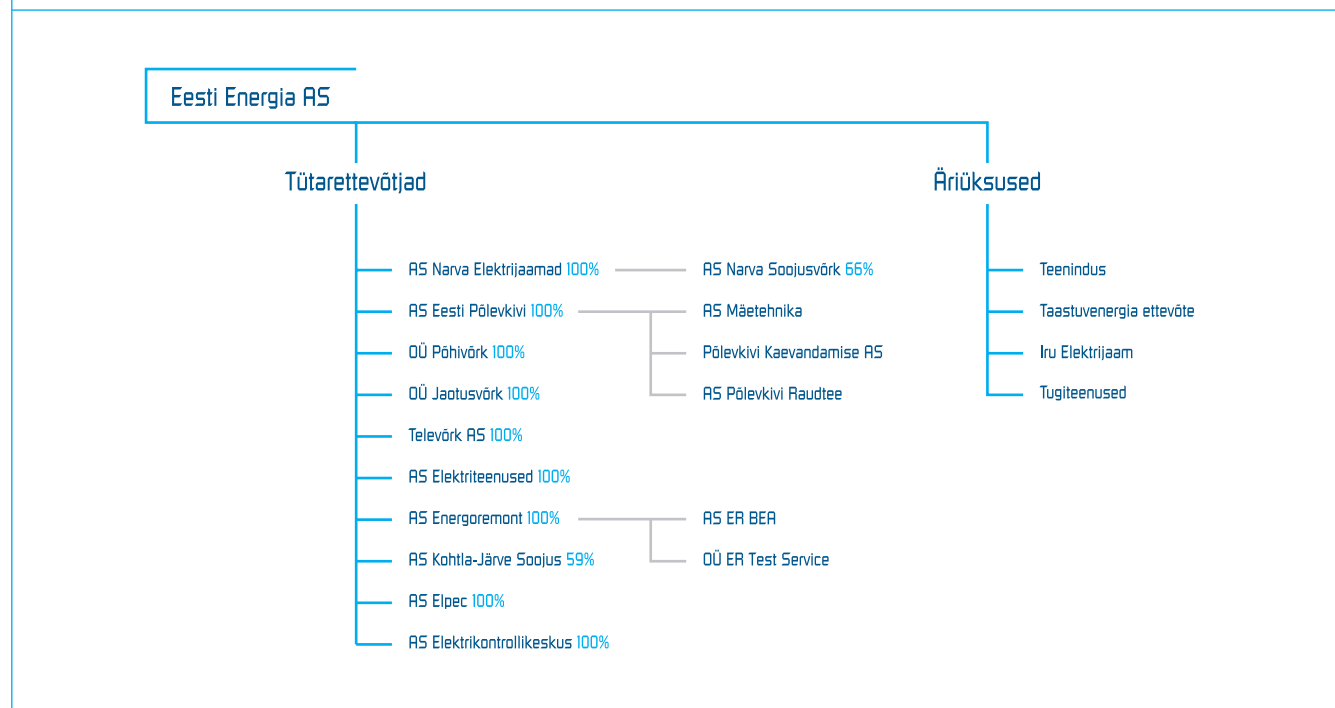
Eesti Energia lühidalt	2		
Struktuur			
Visioon, missioon ja strateegilised eesmärgid	3		
Juhatuse esimehe pöördumine	4		
MAJANDUSTULEMUSTE KOKKUVÕTE			
Ülevaade	8		
Ärikasum	11		
EVA	14		
Investeeringud			
Tootmine			
Elektrienergia ülekanne	15		
Elektrienergia jaotamine			
Rahavood ja finantseerimine	16		
Lühiajaline prognoos	17		
Elektrihinna regulatsioon Eestis	20		
TEGEVUSVALDKONNAD			
Teenindus	21		
Jaotusvõrk			
Põhivõrk	22		
Narva Elektriijaamad			
Iru Elektriijaam	23		
Kohtla-Järve Soojus			
Taastuvenergia ettevõtte			
Eesti Põlevkivi	26		
Elektriteenused			
Elpec	27		
Energoremont			
Televõrk			
Elektrikontrollikeskus			
Personal	28		
Eestimaa arengut toetades	29		
KESKKONNARAUANNE			
Eesti Energia keskkonnapoliitika, keskkonnaaspektid ning keskkonnaeesmärgid			32
Olulised sündmused ning suuremad keskkonnavalased investeeringud			34
Energeetika keskkonnamõjud Eestis			36
Energiasäästualane tegevus			42
ISO 14001 ja Eesti Energia			
Taastuvenergiaallikate kasutamine ja Roheline Energia			43
Eesti Energia ökoloogilabor			44
Töökeskkond			45
RAAMATUPIDAMISE AASTARAUANNE			
Juhatuse deklaratsioon			48
Bilanss			49
Kasumiaruanne			50
Omakapitaliaruanne			51
Rahavoogude aruanne			52
Raamatupidamise aastaaruande lisad			53
Kasumi jaotamise ettepanek			83
Juhatuse ja nõukogu liikmete allkirjad majandusaasta aruandele			
Auditiitori järeldusotsus			84

Eesti Energia lühidalt

Eesti Energia on Eesti riigi omanduses olev energiafirma, mis tegeleb nii elektri kui ka soojuste tootmise, müügi ja tarbijatele kohaletoomisega. Ettevõtte omab põlevkivikaevandusi, millest kaevandatav põlevkivi on põhiliseks energiatootmise tooraineks. Samuti tegeleb ettevõtte energiasüsteemide rajamise ja hooldusega.

- Eesti Energia asutati 1939. aastal
- Eesti Energia 100% aktsiate omanik on Eesti Vabariik
- Eesti energiasüsteem on maailmas ainus, mis kasutab energia tootmiseks põhiliselt põlevkivi
- Eesti Energia teenindab Eestis suurimat hulka kliente (92% kõigist elektritarbijaist), kokku 479 111 klienti
- Eesti Energia elektriliinide kogupikkus on 66 059 kilomeetrit ja neist võiks vedada 1,5 ringi ümber maakera
- Eesti Energia ettevõtted annavad tööd 9 284 inimesele üle Eesti
- Standard & Poor's on Eesti Energiale andnud reitingu A- ja Moody's A3.

Eesti Energia struktuur

Ajatelg Eesti energeetikas

1219

Esimene kirjalik teade statsionaarse energiaallika kasutamisest Eestimaal. Vesiveskid olid ajalooliselt esimesteks statsionaarseteks energiaallikateks nii Eestis kui ka kogu maailmas.

Rahvast ristunud preestrite koostatud ja Tallinna piiskopi Thorkill'i poolt redigeeritud ladinakeelses Taani hindamisraamatus LIBER CENSUS DANIAE kirjeldatakse esmakordselt konkreetse vesiveski asukohta Jägala jõe lähedal asuvas Koila külas.

1279

Esimene kirjalik teade vesiveski olemasolust Tallinnas.

Taani kuninga kantsleli kinnitab oma kirjas Jaani seegi hospitalile, et Härjapea jõel asuv vesiveski kuulub juba ammustest aegadest seegile.

Eesti Energia kontserni arenguvision

Olla juhtiv ettevõtja Baltimaade elektri- ja soojusenergia turul

Eesti Energia kontserni missioon

Pakkuda kindlaid ja klientidele mugavaid energiavarustuse lahendusi

Eesti Energia kontserni strateegilised peaülesanded 2005–2009

1. Korraldada oma tegevus ümber täielikult vaba elektri- ja soojusturu tingimustele
2. Tõsta oluliselt pakutavate teenuste ja klienditeeninduse taset
3. Tugevdada Eesti Energia kontserni finantspositsiooni
4. Täita Euroopa Liidu keskkonnanõuded

1341

Esimest korda mainitakse tuuleveskite kasutamist Eestis.

1345

Taani kuningas Waldemar IV Atterdag annab loa kolme vesiveski ehitamiseks Tallinna vallikraavile Harju, Karja ja Viru väravate ees.

1555

Esimene teade vesiveski olemasolust Keila-Joal.

1688

Samuel Waxelbergi poolt koostatud Tallinna kaardil kujutatakse Härjapea jõel asuvat kaheksat vesiveskit, mis on aluseks kogu linna tööstusele.

Juhatuse esimehe pöördumine

Holgerssoni efekt ehk väikeseks olemise võimalus

Selma Lagerlöfi maailmakuulsas lasteraamatus ei suutnud Nils Holgersson otsekohe uskuda, et ta oli muudetud põialpoisiks. „See on kindlasti ainult uni ja ettekujutus,“ mõtles ta, kui ta oli muudetud tillukeseks. Tema edasised seiklused õpetasid talle aga väikeseks olemise tähtsust: arvestamist nõrgematega, lugupidamist ümbritseva suhtes, liitlaste olulisust. Nimetagem seda Holgerssoni efektiks. See tabab aeg-ajalt kõiki ettevõtteid, kes avastavad ühel päeval, et nad ei olegi enam nii suured või ainsad.

Uue ja suurema Euroopa avaneva turu tingimustes, suurte ja võimsate konkurentidega kohtudes tunneb täna ka Eesti Energia end tegelikult põialpoisina. Võib-olla ainult selle väikese vahega, et oleme Holgerssoni efekti paratamatut tulekut ette näinud juba mitmete aastate jooksul ning selleks pidevalt valmistunud, seda isegi rõõmsa meelega oodanud. Selle aja jooksul oleme õppinud pikema aja peale ette ja laiemalt mõtlema, arvestama senisest rohkem ümbritsevaga ning otsima ühiste huvidega häid partnereid.

Eesti energiasüsteem on tänase Euroopa Liidu üks kõige väiksemaid. Meist väiksemad on ainult veel Küpros ja Malta. Euroopa kaardil on ka Eesti Energia tilluke ettevõtte, kümneid kordi väiksem kui meie otsesed konkurendid. Riigipiiride tähtsuse vähenemise ja turgude avanemise tulemusel ei ole me peagi enam monopoolses seisus ning ainus võimalus enese tõestamiseks on olla tubli, kvaliteetne ja sisemiselt efektiivne.

Peaaegu iga probleemi võib vaadelda ühtaegu võimaluse või väljakutsena. Euroopa Liiduga ühinemine eelmise aasta mais muutis paljud neist uutest võimalustest ja väljakutsetest ka silmaga nähtavaks. Lähiaastatel tuleb meil lõpetada põlevkivielektri tootmine vana tehnoloogiaga, avaneva elektrituru tingimustes peame suutma siduda ennast Põhjamaade elektrivõrkudega, teravnev majanduslik konkurents sunnib meid aga hoolikalt endale õigeid partnereid valima.

Eelmisel kevadel ja suvel viisime Eesti Energia kontserni struktuuri vastavusse Euroopa Liidu elektridirektiiviga ja Eesti elektrituruseadusega. See tähendas iseseisvate juriidiliste äriühingute loomist – aprillis asutati OÜ Põhivõrk ja juulis OÜ Jaotusvõrk. Narva elektriijaamades alustas tööd juba teine uuel põlevkivi põletamise tehnoloogial põhinev energiablokk, kogu majandusaasta jooksul toodeti aga viiendik Eestis tarbitud elektrist kõigile Euroopa keskkonnanõutele vastavate uute seadmetega. Euroopa Liidu keskkonnaseaduste kehtimahakkamine tingis ka ulatuslikud tööd Narva Elektriijaamade tuhaemaldamise süsteemi uuendamiseks.

Selleks, et jätkata alustatud investeerimisprogramme ja teha korda rohkem elektrivõrke, tõstis Eesti Energia eelmisel majandusaastal elektrihiinda, millele eelnesid läbi aegade kõige pingelisemad ja sisulisemad läbirääkimised Energiaturu Inspeksiooniga. Samal ajal astusime suure sammu edasi efektiivsuse tõstmisel ja elektrivõrgu

1725

Ilmub esimene kirjalik teade põlevkivi kohta Eestis. Rändur J. A. Gültenstädt märgib oma ülestähendustes, et Jewe (Jõhvi) lähedal leidub põlevaid kivimeid, mida kohalikud karjased oma lõketes põletavad.

1744

Pärnus sündinud ja Tallinnas õppinud Georg Wilhelm Richmanni juhtimisel alustatakse Venemaal esimeste elektrotehnikaalaste uurimistöödega.

1771

Esimene kirjalik teade Eesti suurimast tuuleveskist Tallinnas Tõnismäel. Dehio platsil Tõnismäel asunud veski koos maja ja aiaga ostab endale mehhaanik ja ehitusmeister Johann Georg Tiersch.

kadude vähendamisel. Seni kõigi aegade parimatele majandustulemustele aitasid kaasa ka rekordiline elektriekspordi maht ja põlevkiviõli müük.

Eelmise aasta üheks olulisemaks sündmuseks oli Eesti Energia eestvedamisel Eestit ja Soomet ühendava merealuse kaabli projekti Estlink elluviimiseks ettevõtte Nordic Energy Link asutamine. See ei oleks saanud võimalikuks ilma pikaajalise eeltööta, kuid ka ilma oluliste partnerite leidmiseta. Projektis osalevad nii Läti, Leedu kui ka Soome energiafirmad ning see on muutunud esialgselt vaid Eesti-Soome ettevõtmisest tõeliseks Balti- ja Põhjamaade koostööprojektiks.

Holgerssoni efekti juurde kuulub vaatepunkti ehk perspektiivi muutumine. Nilsil oli võimalus näha asju nii põialpoisi silmapiirilt kui ka kõrgel lendava hane seljast. Vaatepunkti muutus võib aidata meid ka ühe või teise maa energeetika tegelike keskkonnamõtjude objektiivsemal hindamisel. Eesti Energia ei panusta mitte ainult põlevkivienergeetikasse, vaid aitab jätkuvalt kaasa ka taastuvenergeetika arengule.

Möödunud majandusaastal olime järjekordselt suurim taastuvenergia tootja Eestis. Talvel hakkas pärast ulatuslikke taastamistöid uuesti voolu andma Keila-Joa hüdroelektrijaam. See 16. sajandist pärit veski ehitati elektrijaamaks ümber 1928. aastal. Taastamistöode käigus läbis elektrijaam põhjaliku uuenduskuuri ja sai tagasi oma algse välisilme. Rekonstrueeriti pais, jalakäijate sillad ja ehitati vaateplatvorm kose jälgimiseks.

Elektrijaamas sisustati ka õppeklass ja pandi üles Eesti hüdroenergeetika ajalugu tutvustav püsinäitus.

Eesti Energia kontserni praegune keskkonnapoliitika vastab täielikult rahvusvahelise standardi ISO 14001 nõuetele. Eelmise majandusaasta lõpuks oli standardile vastavad keskkonnajuhtimissüsteemid juurutatud valdavas enamuses meie grupi ettevõtetes, AS Eesti Põlevkivi ja OÜ Põhivõrk tunnustati lisaks ka töötervishoiu juhtimissüsteemi standardi OHSAS 18001 sertifikaadi vääriliseks. Ka see kõik annab tunnustust pidevast arendustegevusest ja soovist oma tegevuses latti aina kõrgemale seada.

Holgerssoni raamatu lõpus muutus Nils jälle tavaliseks, kuid palju paremaks poisiks. Ka Eesti Energiast on saamas täiesti tavaline euroopalik energiaettevõtte, kuid ta peab veel kasvama ja saama palju paremaks. Eesti Energia ei pinguta täna selle nimel, et olla suur, kuid ta teeb kõik selle nimel, et olla oluline. Euroopas. Eestis. Ettevõttes. Kodus. Tänaval.

Gunnar Okk

Juhatuse esimees

1827

Narvas, Joala paberivabrikus võetakse kasutusele esimene aurumasin.

1835

Elektrimootori, -torpeedo ja -mööteriistade leiutaja Moritz Hermann Jacoby alustab Tartu Ülikoolis elektromagnetismi ja galvaani elementide uurimist.

1842

Ehitatakse esimene Eesti aurulaev „Julianne Clementine“.

1855

Antakse välja Eesti koolilastele mõeldud füüsikaõpik, kus esmakordselt tutvustatakse ka „elektriasjandust“ ja „elektriväge“.

Eesti Energia juhatus ja Kiisa juhtimiskeskus, kust saab silma peal hoida Euroopa ühel väiksemal, Eesti elektrisüsteemil.
Vasakult: Eesti Energia juhatuse liikmed Mati Jostov, Lembit Vali, Marko Allikson, Gunnar Okk ja Sandor Liive.

+
Euroopa elektrituru avanemine
+ on meie meeskonnale uus
väljakutse ja võimalus. +
+

Majandustulemuste kokkuvõte

Ülevaade

Eesti Energia 2004/05. majandusaasta majandustegevuse kolm olulisimat sündmust olid uue keevkihttehnoloogial põhineva energia-ploki korralise töö algus, Eesti Energia elektrivõrguettevõtete teeninduspiirkonnas uute elektrienergia tariifide rakendamine ning Balti- ja Põhjamaid ühendava merekaabli ehituse ettevalmistustööde jõudmine lõppetappi. Positiivsete tulemuste aluseks olid jõudsalt kasvanud kodumaine elektrienergia müük ja tootmiskulude optimeerimine. Suurenes nii käive kui ka kasumimarginaal.

Majanduskeskkond

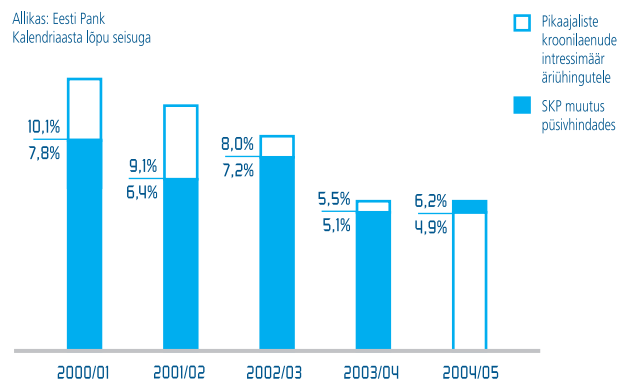
Nagu detsembris, nii ka märtsis andsid Eesti Konjunktuuriinstituudi (EKI) poolt küsitatud majandusanalüütikud Eesti majanduse üldseisundile märtsis 2005 hinnangu 7,9 punkti (maksimum 9). Tulemus ületas kolme eelneva kvartali hinnangut; võrreldes ajaloolise keskmisega oli tulemus ligi kolmandiku võrra kõrgem.

2004. kalendriaasta neljandas kvartalis oli Eesti SKP reaalkasv 5,9%, nelja kvartali jooksev reaalkasv ulatus 6,2%-ni. Rahandusministeeriumi hinnangul oli majanduskasvu aluseks sisenõudluse suurenemine, mis tugines madalatele intressimääradele, soodsatele laenuitingimustele ning kasutatava tulu kasvule. Suhteliselt tugevale majanduskasvule aitasid kaasa mõõdukas inflatsioonimäär ja positiivsed tööturuarengud. Eesti reaalne SKP kasv ületab jätkuvalt EL-25 majanduskasvu.

Aruandeperioodil kujunesid Balti energiaturu olulisemateks sündmusteks Igalina tuumaelektrijaama ühe energiaploki (1 300 MW) sulgemine ja

Majanduskasv ja intressimäärad

Allikas: Eesti Pank
Kalendriaasta lõpu seisuga

Eesti–Soome merekaabli (350 MW) ehituslepingu sõlmimine. Projektis osalevad viis ettevõtet – Eesti Energia, Latvenergo (Läti), Lietuvos Energija (Leedu), Pohjolan Voima (Soome) ja Helsingin Energia (Soome). Esialgsel hinnangutel kujuneb projekti kogumaksumuseks 110 mln eurot. Merekaabli realiseerumine kommertsprojektina sai teoks tänu Euroopa Komisjoni 27. aprillil 2005 antud erandile, mille kohaselt projekt rahastatakse kaablit kasutavate klientide poolt, mitte kohalike tarbijate võrgutariifi kaudu. 29. aprillil 2005 sõlmisid projekti partnerid ehituslepingu Rootsi–Šveitsi kontserniga ABB. Merekaabli valmimistähtaeg on esialgsete plaanide kohaselt 2006. aasta lõpp. Projekti tähtsus seisneb Balti elektrienergia süsteemi ühendamises Põhjamaade

1857

Narva Kreenholmi Manufaktuuris paigaldatakse ketrussaali masinate jõuallikaks kaks 360-hobujõulist vesiratast.

Ligi kümne meetrise läbimõõduga ja umbes sajatonnised metallist vesirattad tegid 4 täispöört minutis ning jäid tehnikaajaloo võimsaimateks vesiratasteks maailmas, ületades 80 hobujõuga New Yorgi vesiratast.

1868

Narva Kreenholmi Manufaktuuri vesirattad asendatakse 1300-hobujõulise hüdroturbiiniga, mille 30-labalise töörattega turbiini pöörlemiskiiruseks saab 60 pöört minutis.

Turbiin jääb maailma võimsaimaks veel järgnevat 27 aastaks, kuni antakse käiku Niagara ülemine hüdroelektrijaam.

elektrienergia süsteemiga. Süsteemide ühendamisest tekkivat kasu saab mõõta mitmes dimensioonis: esiteks suureneb Balti süsteemi töökindlus; teiseks avab kaabel võimaluse energiakaubanduseks Balti- ning Põhjamaade turgude vahel; samuti võimaldab kaabel eri süsteemiteenuseid (reguleerimisenergia, avariireserv, *black-start*).

Heitekaubandus

Euroopa Liidu üks energeetikasektorit sügavamalt puudutavaid valdkondi on keskkonnapoliitika, millega soovitakse vähendada keskkonna saastamist. Üheks antud poliitika rakenduseks on heiteload, mille olemasolu on vajalik põlevkivi põletamisel eralduva süsinikdioksiidi (CO₂) õhku paiskamiseks. Eesti valitsus eraldas riikliku jaotuskava alusel Eesti Energia ettevõtetele kodumaise tarbimise ning elektrienergia ekspordinõudluse katmiseks 2005–2007 heitelubasid 46,7 mln tonni CO₂ ulatuses.

Tariifid

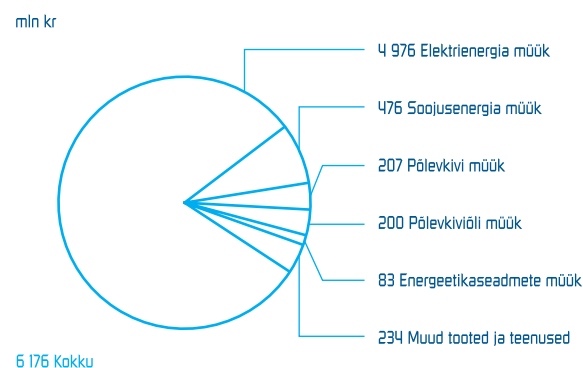
Alates 1. märtsist 2005 rakendusid uued elektrienergia tariifid. Tariifide arvutamise aluseks on meetodika, mille põhjal kujuneb tariif regulaatori poolt aktsepteeritud kuludest, millele on lisatud investeeritud kapitalist sõltuv ärikasum. Ärikasumi arvutamise aluseks on võrreldavate energiaettevõtete tootlused, võttes arvesse Eesti majanduse spetsiifikat. Tariifid võimaldavad teenida tootlust reguleeritava vara pealt OÜ-I Jaotusvõrk 7,4% ning OÜ-I Põhivõrk 6,9%. Samaaegselt aktsepteeris regulaator võrkude plaani investeerida 2004/05. majandusaastal ja järgmisel kolmel aastal keskmiselt 1,1 mld kr aastas.

Müük

Elektrienergia müük oli Eesti Energia Grupi majandustulemusi enim mõjutanud tegur. Grupi elektrienergia müük kasvas 308 GWh (+4,0%) 7 983 GWh-ni.

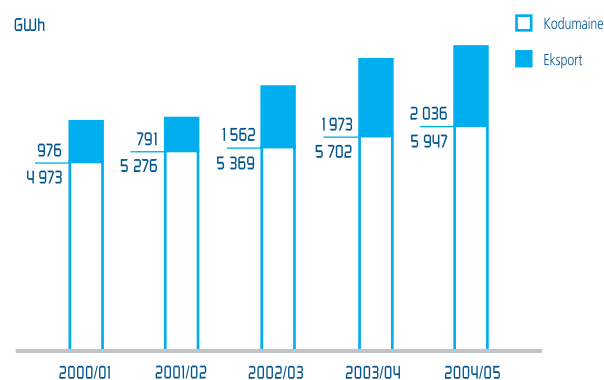
Kodumaine elektrienergia müük kasvas 4 448 mln kroonini (+4,9% ehk 209 mln kr võrreldes 2003/04. majandusaastaga). Elektrimüük suletud turule moodustas 4 229 mln kr (kasv 4,5%) ja avatud turule 219 mln kr (kasv 14,5%). 1. märtsist 2005 rakendunud uued elektrienergia tariifid kergitasid 2004/05. majandusaasta müüki hinnanguliselt 20 mln kr võrra. Elektrienergia turg on hetkel avatud nendele klientidele, kelle elektrienergia tarbimine ületab 40 GWh aastas (14% elektriturust). Alates 1. jaanuarist 2009 on avatud 35% turust ning 1. jaanuarist 2013 on kogu turg avatud. Eesti Energia on tõestanud avatud turul oma konkurentsivõimet, mida demonstreerib 94%-ne turuosa Eesti elektrienergia vabaturul.

Netokäibe struktuur 2004/05

Äritulud (mln kr)	2004/05	2003/04
Põlevkivi tootmine	1 747	1 827
Energia tootmine	4 130	4 116
Elektrienergia ülekanne	968	901
Elektrienergia jaotamine	2 161	2 079
Müük ja klienditeenindus	5 088	5 012
Tugiteenused	715	626
Elimineerimised	-8 590	-8 627
Konsolideeritud äritulud	6 218	5 934

Elektrienergia müük

1882

Tallinnas Wiegandi tehases ja Narva Kreenholmis seatakse tehaseruumide valgustamiseks üles esimesed generaatorid ja kaarlambid. Ajalehes Tartu Eesti Seitung ilmub esimene teade elektri praktilisest kasutamisest Eestis.

1883

Tallinnas alustatakse tänavate valgustamist elektriga. Ajaleht Revalische Zeitung teatab, et tööstur Chr. Rotermani poolt ülesseatud valgus on nii tugev, et „naabruses olevad gaasilaternad on elektrivalgusest pimendatud“.

1892

Tartus Wöhrmanni tubakavabrikus hakkab tööle aurumasinast ja dünamost koosnev elektrijaam, mis toidab vabriku 180-t väikest elektrilampi ja õuelaternat.

Koguseliselt moodustas elektrienergia kodumaine müük 5 947 GWh (+ 4,3%). Müük kasvas kõigis kolmes segmendis: müük äriklientidele kasvas 3,7%, koduklientidele 4,3% ning edasimüüjatele 7,4%. Elektrienergia kodumaise nõudluse kasvu mootoriks oli jõudsalt kasvanud majandus. Temperatuuri mõju elektrimüügi muutusele oli suhteliselt väike, kuna majandusaasta keskmine temperatuur suurenes võrreldes 2003/04. majandusaastaga vaid 0,1 kraadi.

Eesti Energia tulud **elektrienergia ekspordilt** moodustasid 527 mln kr (+8,0% ehk 39 mln kr). Mahuliselt suurenes elektrienergia eksport 2 036 GWh-ni (+3,2%); eksport Läti ulatus 1391 GWh-ni (+10,5%), Eesti Energia saavutas Läti elektrienergia impordis 50%-se turuosa. Eksport Venemaale kahanes samal ajal võrreldes eelmise majandusaastaga 645 GWh-ni (-9,6%). Tehing Venemaa energiaettevõttega Lenslanets oli sisuliselt põlevkivi elektri ümbertöötlemise teenus: imporditi 0 hinnaga põlevkivi ning tagasi müüdi elekter hinnaga, mis ei sisaldanud kütusekulu.

Soojusenergia müük langes 2004/05. majandusaastal 58 mln krooni võrra 476 mln kroonini. Müügi kogus langes tasemele 1 977 GWh (-8,8%): Narva Elektriijaamades kahanes soojuse müük 6 GWh (1,0%) võrra, Iru Elektriijaamas 63 GWh (5,0%) ja Kohtla-Järve Soojuses 122 GWh (38,2%). Kohtla-Järve Soojuse müügi alanemine tulenes ligi 90% Järve linnaosa elektriijaama ja kaugküttevõrgu müügist majandusaasta teises kvartalis. Müük teostati avaliku pakkumise korras, mille võitis neljast pakkujast parima pakkumise teinud AS Viru Õlitööstus, kes pakkus Järve linnaosa varade eest 30 mln kr.

Põlevkivi müük kahanes 2004/05. majandusaastal võrreldes 2003/04. majandusaastaga 8,9%. Põlevkivi müügi kahanemise põhjuseks oli müügi koguste vähenemine 10,1% võrra. Peamisteks klientideks olid Eesti õlitööstused, kellele müüakse rikastatud kõrge kütteväärtusega õlikivi. Grupivälise müügi alanemise põhjustas ühe kliendi otsus avada oma kaevandus. Grupivälise põlevkivi müük moodustab alla 20% kogu põlevkivi müügist, mistõttu ei oma see negatiivne liikumine tugevat mõju Eesti Energia ärikasumile.

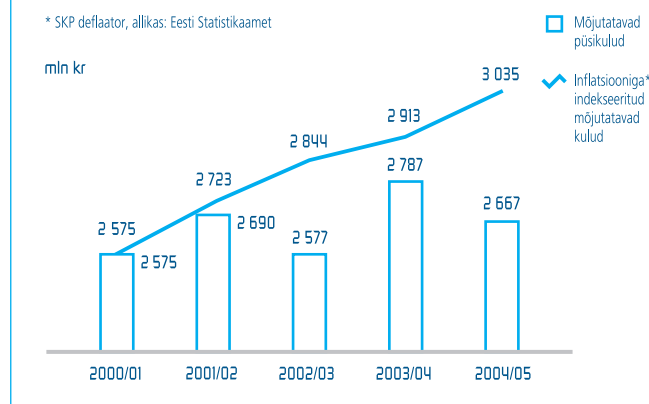
Põlevkiviõli müük suurenes 42,7% (60 mln kr), mis tulenes peamiselt õli müügi koguse kasvust 113 tuhat tonni (+38,6%). Eesti Energia põlevkiviõli peamisteks tarbijateks on Eesti väikekatlamajad. Põlevkiviõli konkurentsivõimet on tõstnud kõrged nafta ning gaasi maailmaturu hinnad,

mille tulemusena on tõusnud ka põlevkiviõli peamise konkurenti, raske kütteõli hind. Müügi mahtude suurenemise eelduseks oli Narva Elektriijaamade Õlithase tootmisvõimsuste rakendusastme suurendamine. Suure hüppe müügitulus võimaldasid teha kõrge õlihind ja efektiivsem õlitootmine.

Muude toodete ja kaupade müük moodustas aruandeperioodil 139 mln kr, mis on 9,2% vähem kui eelmise majandusaasta samal perioodil. Suurima osa muude toodete ja kaupade müügist moodustab AS Energoremondi energeetikaseadmete eksport, mis majandusaasta jooksul kasvas 7 mln kr (9,5%) võrra 81 mln kroonini. Peamise osa kahanemisest moodustas ASi Energoremont energeetikaseadmete kodumaise müügi vähenemine 33 mln kr võrra.

Teenuste müük 2004/05. majandusaastal moodustas 178 mln kr, mis on 49,2% rohkem võrreldes eelmise majandusaasta sama perioodiga. Teenuste hulgas kasvasid telekommunikatsiooniteenuste müük 40 mln kroonini (+53,0%), remondi- ja ehitusteenuste müük 42 mln kroonini (+30,6%) ning liitumisteenuste müük 36 mln kroonini (+17,5%).

Püsikulud ja inflatsioon

Ärikulud

Majandusaasta ärikulud moodustasid 5 258 mln kr, kasvades eelmise majandusaastaga võrreldes 101 mln kr (2,0%) võrra, kulude kasvumäär jäi oluliselt alla tulude kasvumäärale (+4,8%). Ärikulude juures väärrib eraldi märkimist asjaolu, et mõjutatavad püsikulud vähenesid 2 667 mln kroonini (-4,3%).

1893

Port-Kunda tsemendivabrikus käivitatakse Eesti esimene tööstuslik elektriijaam koguvõimsusega 200 kW, mis on Baltimaade ja Venemaa moodsaim hüdroelektriijaam.

Lisaks toorjahu veskile hakkab elektriijaam toitma 2 km pikkuse õhuliini kaudu ka Kunda sadama tõstekraanat.

1899

Tehasesse Dvigatel Tallinnas paigaldatakse Eesti esimene 450 kW vahelduvvoolu generaator.

1907

Pärnu linnas alustab tööd esimene Eesti üldkasutatav elektriijaam võimsusega 108 kW, mis on mõeldud tänavate valgustamiseks ja elektrienergia müügiks. Kütuseks kasutatakse puidujäätmeid, saepuru ja turvast.

Ärikasum

Investeeringute ning äriprotsesside tulemuste mõttes väärivad eraldi märkimist neli faktorit. Esimese mõjurina tuleb nimetada investeeringutest tulenevat kulumit kiiret kasvutempot – majandusaastaga kasvas kulum 71 mln kr. Teiseks vähenesid seoses uute keevkihttehnoloogial põhinevate energiablokkide investeeringu rakendamisega kütusekulud. Kolmas olulisem investeeringute ning sisemiste protsesside korrastamise efekt oli jaotusvõrgu kadude vähenemine 0,9% võrra võrreldes 2003/04. majandusaastaga, mille arvelt säästeti hinnanguliselt 50 GWh. Neljandaks kahanesid tööjõukulud 2,1%.

Kõrvutades eelnevaid mõjusid tootmismahu kasvu, Eesti keskmise palga kasvutempo (viimastes kvartalites aasta baasil üle 7%), inflatsioonitempo (ca 4% aasta baasil) ning suhteliselt madala ärikulude kasvuga, väljendavad need faktid nii protsesside tõhustumist kui ka sihipäraste investeeringute tulemuslikkust. Kokkuvõttes moodustas 2004/05. majandusaasta ärikasum 960 mln kr.

2004/05. majandusaasta tulemusi mõjutasid enim kodumaise elektrienergia müügi suurenemine ning kulude kontrolli all hoidmine. Tulude kasv (+4,8%) ületas ärikulude kasvu (+2,0%) 2,8% võrra, samal ajal kui inflatsioonitempo kerkis 4% tasemele. Keskmine investeeritud kapital kasvas alates 31. märtsist 2004 5,4%. Ärikasumi kasvades 24,0% võrra suurenes investeeritud kapitali tootlus 4,7%-lt 5,5%-ni, hinnanguliselt jääb ühe kuu hinnatõusu mõju ROIC-ile alla 0,1%.

Põlevkivi tootmise segmendi ärikasum vähenes võrreldes eelmise majandusaastaga 37 mln kr võrra (22,8%). Ärikasumi vähenemise põhjus seisnes nii põlevkivi grupisese kui ka -välise müügi vähenedes. Grupisese müügi languse tingis Narva Elektriijaamade uute efektiivsete keevkihttehnoloogial põhinevate põlevkiviplokkide tööle-rakendamine, tänu millele säästeti 300 000 tonni põlevkivi. Lisaks vähendas grupisest põlevkivi müüki uute energiablokkide katsetuste ajal väljastpoolt gruppi ostetud põlevkivi (477 000 tonni).

Elektri ja soojuse tootmise segmendi ärikasum kasvas 74 mln kr võrra (13,3%) võrreldes eelmise majandusaasta sama perioodiga.

Ärikasum (mln kr)	2004/05	2003/04
Põlevkivi tootmine	125	162
Energia tootmine	636	562
Elektrienergia ülekanne	85	53
Elektrienergia jaotamine	198	184
Müük ja klienditeenindus	-99	-196
Tugiteenused	11	10
Elimineerimised	4	2
Konsolideeritud ärikasum	960	777

Tugeva kasvu põhjusteks oli elektrienergia müügi ning energia tootmise efektiivsuse kasv.

Elektrienergia ülekande segmendi ärikasum suurenes eelmise majandusaastaga võrreldes 32 mln kr, ning elektrienergia jaotuse ärikasum 14 mln kr. Elektrivõrkude tulemusel aluseks on võrgukadude vähenemine ning elektrienergia tarbimise kasv. Jaotusvõrgu kadude ajalooline trend on selgelt alanenud, kahanesid viimase viie aasta jooksul 17,4%-lt 10,2%-ni võrku antud energiast.

Puhaskasum (mln kr)	2004/05	2003/04
Ärikasum	960	772
Intressid võlakohustustelt	-287	-277
Intressikulud eraldistelt	-25	-18
Muud netofinantstulud	23	35
Puhaskasum	671	516

Jätakuvalt madalate intressimäärade toel on majandusaasta jooksul intressikulud püsinud 280–290 mln kr vahel; seda vaatamata keskmise võlakoorma kasvule 7,6% võrra. Muude netofinantstulude kahanesid 12 mln kr võrra kasvas aruandeperioodi puhaskasum 155 mln kr võrra 671 mln kroonini.

1910

Emajõe ääres Soola tänaval valmib Tartu Linna Elektriijaam mille koguvõimsus on 124 kW.

1913

Mereäärse krundil Suure Rannavärava juures alustab tööd Tallinna Elektriijaam, mis on ühendatud 18 km pikkuse elektrivõrguga. Kütuseks kasutatakse kivisütt. Elektrit toodetakse kolme 166 kW vahelduvvoolu generaatoriga.

1916

N.F. Pogrebovi juhtimisel algavad geoloogilised uuringud, mis 40 ruutkilomeetrilisel alal Rakvere–Jõhvi raudtee piirkonnas teevad kindlaks üle 3 miljardi puuda põlevkivi olemasolu. Toimub esimene proovikaevandamine. Tsemenditehastes Asserin ja Port-Kunda tehakse esimesed tolmpõlevkivi põletamise katsed.

Põhivõrgu arendusosakonna projektijuht Innar Kaasik ja 2006. aasta lõpuks valmiv Balti–Kiisa 330 kV õhuliin, mis on oluline lüli Tallinna, Kesk- ja Lääne-Eesti varustuskindluse tõstmisel.

+

+

Tänased otsused
peavad tagama
elektriga varustatuse
ka tulevikus.

+

+

EVA

Eesti Energia rakendab alates 2004/05. majandusaastast kontserni strateegilises juhtimises koos tasakaalustatud tulemuskaardiga majandusliku lisaväärtuse (EVA) kontseptsiooni, mis võrdleb ettevõtte ärikasumit ettevõttesse investeeritud kapitali (omakapitali ning võõrkapitali) mahu ning hinnaga. Maailma juhtivate ettevõtete praktika on näidanud, et finantsmõõdikute suudab EVA pikaajalises perspektiivis ettevõtte majandusliku väärtuse loomist kõige paremini mõõta ning soodustada.

Eesti Energia kontserni investeeritud kapital moodustas 2004/05. aastal keskmiselt 16,9 mld kr, millelt kapitalikulud olid 1,5 mld kr. Arvestades kapitalikuluga moodustas Eesti Energia 2004/05. majandusaasta EVA -506 mln kr.

Segmentide lõikes toodab enim lisaväärtust elektri- ja soojusenergia tootmise segment, kus EVA on 49 mln kr. Suurimat negatiivset väärtust tootsid elektrienergia ülekande ning jaotamise segment, kus 2004/05. loodud majanduslik lisaväärtus moodustas kokku -452 mln kr.

EVA (mln kr)	Kapitali hind	2004/05	2003/04
Põlevkivi tootmine	8,4%	48	95
Energia tootmine	9,7%	49	53
Elektrienergia ülekanne	6,9%	-214	-239
Elektrienergia jaotamine	7,4%	-238	-223
Müük ja klienditeenindus	8,9%	-122	-230
Tugiteenused	11,9%	-29	-32
Kokku	8,7%	-506	-576

Positiivsena väärrib märkimist, et vaatamata konstantsetele tariifidele (hinnatõusu mõju 2005. märtsi tulemusele 20 mln kr) on Eesti Energia 2004/05. võrreldes 2003/04. majandusaastaga suutnud majandusliku lisaväärtuse loomist suurendada 70 mln kr võrra.

Käesoleva kolmeaastase tariifiperioodi jooksul soovime saavutada positiivse EVA.

Investeeringud

2004/05. majandusaastal investeeris Eesti Energia kokku 2 502 mln kr. Keskpikas perspektiivis on investeerimiskava olulisimad projektid seotud elektrienergia ülekandevõrgu arendamisega strateegiliselt tähtsal Tallinn–Narva suunal. Majandusaasta investeeringud vähenesid 604 mln kr. Suurim vähenemine tuli elektri ja soojuse tootmise segmendist, kus investeeringud kahanesid 1 063 mln kr. Majandusaasta jooksvad investeeringud elektrienergia ülekande- ja jaotusvõrgu suurenesid samal ajal 583 mln kr, mis tähistas Eesti Energia investeerimiskava fookuse suundumist elektrienergia tootmiselt elektrienergia ülekandele ja jaotusele.

Tootmine

2004/05. majandusaastal ulatusid investeeringud elektri- ja soojusenergia tootmisse 648 mln kroonini, millest uute plokide investeeringud

Investeeringud (mln kr)	2004/05	2003/04
Põlevkivi tootmine	252	337
Energia tootmine	648	1 711
Elektrienergia ülekanne	632	243
Elektrienergia jaotamine	958	715
Muud ja elimineerimised	12	99
Kokku investeeringud	2 502	3 106

moodustasid 131 mln kr. Segmendi suurimaks investeerimisprojektiks oli AS Narva Elektri jaamade reservkatlamaja ehitus, kuhu investeeriti 228 mln kr.

1918

Kotri Hangelaid (Gottfried Hacker) projekteerib esimese Eesti insenerina ühest asulast teise viiva kõrgepinge (15 kV) ülekandeliini, mis ehitatakse valmis veel samal aastal Kunda-Aro turbarabas oleva 60 kW võimsusega elektri jaama ja Rakvere linna vahele.

Kohtlas algab põlevkivi tööstuslik kaevandamine.

1919

Tallinnas Riigi Sadamatehases katsetatakse Šoti ja Prantsuse õlikivi ning Saksa pruunsöe eeskujul esmakordselt ka põlevkivist õli tootmist.

1922

Riigikogu võtab vastu seaduse, millega Riigi Põlevkivitööstus saab iseseisva juriidilise isiku õigused.

2004/05. majandusaasta jooksul tootis esimene kahest uuest keevkiht-tehnoloogial põhinevast põlevkiviplokist (EEJ plokk nr 8) 1,1 TWh elektrienergiat. Teine uus plokk (BEJ plokk nr 11) on 2004/05. majandusaastal katsetuste käigus tootnud 0,4 TWh elektrienergiat.

Elektrienergia ülekanne

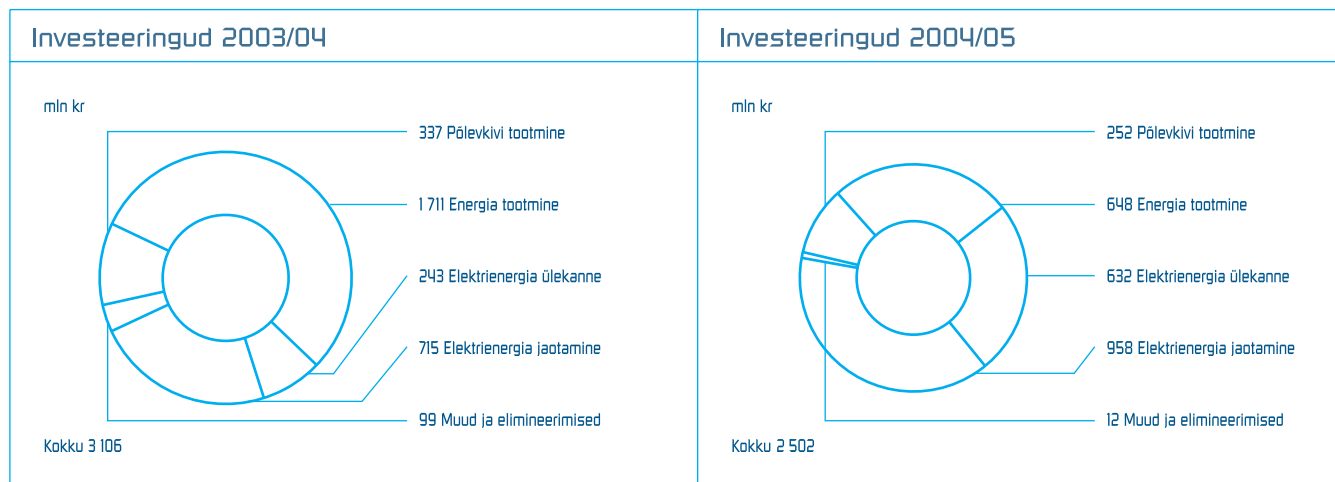
2004/05. majandusaastal investeeriti Põhivõrgu objektidesse kokku 632 mln kr. Põhivõrgus jätkati mahukate projektidega strateegilisel Tallinn–Narva suunal. Aasta lõikes kujunes suurimaks investeeringu-objektiks Baltimaade ühe suurima – Balti 330 kV alajaama rekonstrueerimine, kuhu Põhivõrk investeeris majandusaastaga 174 mln kr. Elektrienergia ülekandevõrgu investeeringutes olid peamisteks sündmusteks Põhivõrgu keskpika investeerimiskava versta-postide – Harku–Kiisa 330 kV liini (majandusaasta investeeringud 60 mln kr) ning Harku 330 kV alajaama (103 mln kr) valmimine. Teisteks suurimateks projektideks kujunesid Rakvere 330 kV alajaama rekonstrueerimine (46 mln kr), Paide 330 kV jaotla (36 mln kr) ning Järveküla 110/10 kV alajaama (22 mln kr) ehitamine. Tulevikku silmas pidades on investeerimisstrateegias järgmisteks olulisemateks kontrollpunktideks Veskimetsa jaotusseadme

vahetus ning Balti alajaama renoveerimine (töövalmidus suvi–sügis 2006). Põhivõrk korraldab ka Eesti–Soome merekaabli liitumise, liitumise valmimistähtaeg on 2006. aasta suvi–sügis.

Elektrienergia jaotamine

Jaotusvõrku investeeriti 2004/05. majandusaastal 958 mln kr. Jaotusvõrgu olulisim investeerimisprogramm on mitmendat aastat järjest tarbijate elektrivõrguga liitumine, mille mahuks kujunes majandusaasta lõpuks 387 mln kr (42% Jaotusvõrgu kogu investeeringute mahust). Liitumiste kõrge aktiivsuse taga oli majanduskasvu ning soodsate laenuitingumuste toel kasvustaadiumis olev kinnisvaraturg ning kinnisvaraarendusega (nii kortermajad kui ka eramud) kaasnev nõudlus liitumisteenuse järele.

Lisaks elektrivõrguga liitumistele on Jaotusvõrgus olulisemad investeerimiskavad 0,4–20 kV võrgu rekonstrueerimine ja pingekvaliteedi programm (168 mln kr), 35–330 kV alajaamade fiidripunktide rekonstrueerimine (105 mln kr) ja 3x220 V võrgu üleviimine 3x400 V pingele (24 mln kr).

1923

Eesti inseneride Aleksander Kinki ja Kotri Hangelaiu osalusel projekteeriti ning ehitati turbakütusel põhineva Ellamaa Elektriyaam võimsusega 1 400 kW.

Valmib turbakütusel põhinev Ulila Jõujaam võimsusega 1 000 kW, mis hakkab elektriga varustama Tartu Karlova piirkonda.

1924

Valmib Kohtla Suur Õlivabrik läbilaskevõimega 200 tonni põlevkivi ööpäevas.

Põlevkiviõli hakkavad mootorikütusena kasutama Eesti vedurid ja sõjalaevad.

Ellamaa Elektriyaam hakkab Eesti esimese 35 kV liini kaudu toitma Tallinn–Pääsküla elektriraudteed.

Rahavood ja finantseerimine

Eesti Energia äritegevuse rahavoog enne käibekapitali muutusi ulatus 2004/05. majandusaastal 1 998 mln kr, kasvades aastaga 213 mln kr, äritegevuse rahavoog moodustas 1 960 mln kr (+121 mln kr).

Investeeringutegevuse rahavood moodustasid -2 251 mln kr, materiaalse põhivara soetamisel tasuti 2 522 mln kr, mis on 613 mln kr vähem kui 2003/04. majandusaastal. Investeeringutegevuse on jõudnud uute energiaplokkide ehituse järgsesse faasi, kus fookus on elektrivõrkudesse tehtavatel investeeringutel.

Eesti Energia netovõlg kasvas 2004/05. majandusaasta jooksul 299 mln kr, ulatudes majandusaasta lõpuks 4 204 mln kroonini. Suurenemist finantseeriti peamiselt Euroopa Investeeringupangalt (EIB) võetud 15 mln eurose laenuga.

Eesti Energia võlakohustuste alusvaluutaks on euro. Seisuga 31.03.2005 oli Eesti Energia ujuva intressimääraga pangalaenude kaalutud keskmiseks intressimääraks EURIBOR+0,58%, mis vähenes majandusaasta jooksul 7 baaspunkti võrra. 200 mln eurose võlakirjaemissiooni intressimäär on fikseeritud tasemel 6%. 50 mln eurose sündikaatlaenu ning 15 mln eurose Põhjamaade Investeeringupanga (NIB) intressimäärad on fikseeritud, kasutades intressiswap'i. Võlaportfellist 91%-l intressimäär fikseeritud.

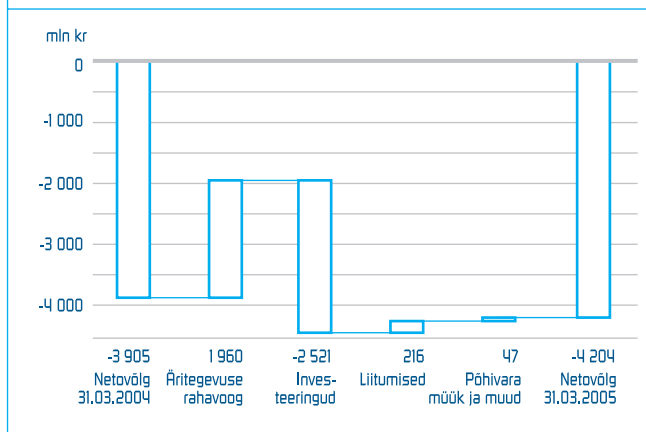
Euroopa finantsturgudel valitsevad hetkel madalad intressimäärad. Sesoone käibekapitalivajaduse katmiseks on ettevõttel kavas järgmise majandusaasta alguses korraldada Soome turul kommertsapaberite emissioon.

29. aprillil allkirjastas Eesti Energia sidusettevõtte AS Nordic Energy Link (AS Nordic Energy Link on Eesti-Soome merekaabli ehitamiseks ning opereerimiseks loodud firma) laenulepingud NIBi (53 mln eurot) ning SEB Eesti Ühispannaga (31 mln eurot). Laenud on sidusettevõtte aktsionäride poolt tagatud garantiidega *pro rata*.

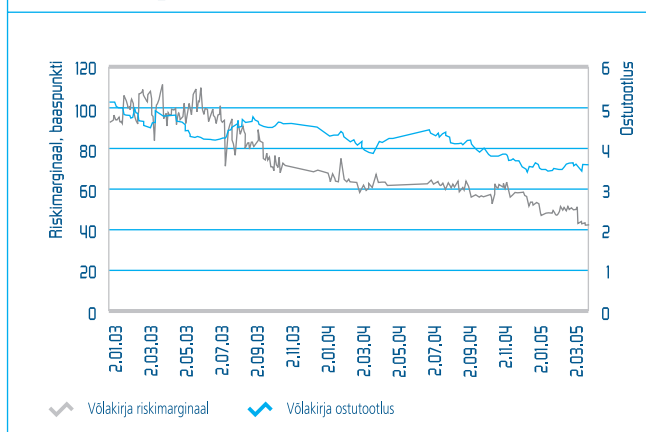
Eesti Energia bilansistruktuur oli 2004/05. majandusaasta jooksul stabiilne. Enamiku varadest (91%) moodustab materiaalne põhivara. Kapitali struktuur on suhteliselt konservatiivne – võlg / (võlg + omakapital) kahanes 27,0%-lt 26,9%-ni.

Maailma juhtivad reitinguagentuurid Standard&Poor's ja Moody's hindavad Eesti Energia finantstugevust vastavalt reitinguga A- ja A3.

Netovõla muutus 2004/05

Eesti Energia võlakiri (2009, 6%)

Meie eesmärgiks on efektiivse majandustegevuse ning sihipärase investeeringute toel hoida ettevõtte reiting vähemalt olemasolevas kategoorias ning jätkata tugeva ja usaldusväärse partnerina nii klientidele, hankijatele kui finantsinstitutsioonidele.

Intressi kattekordajad on vaatamata mahukate investeeringutega kaasnemale laenukoormuse kasvule kerges tõusutrendis. Ettevõtte finantspositsiooni tugevdasid lisaks vähenenud investeeringutele 2005. aasta märtsist kehtima hakanud uued elektrienergia tariifid.

Üldise investeeringumahu vähenemise ja tugevate majandustulemuste toel suurenesid majandusaasta jooksul FFO/investeeringud 2004. märtsi 57,5%-lt 79,9%-ni.

1926

Eesti asfaltteede ehitustel hakatakse kasutama põlevkiviõlist valmistatud asfalti, millele registreeritakse kaubamärk „Estobituumen“.

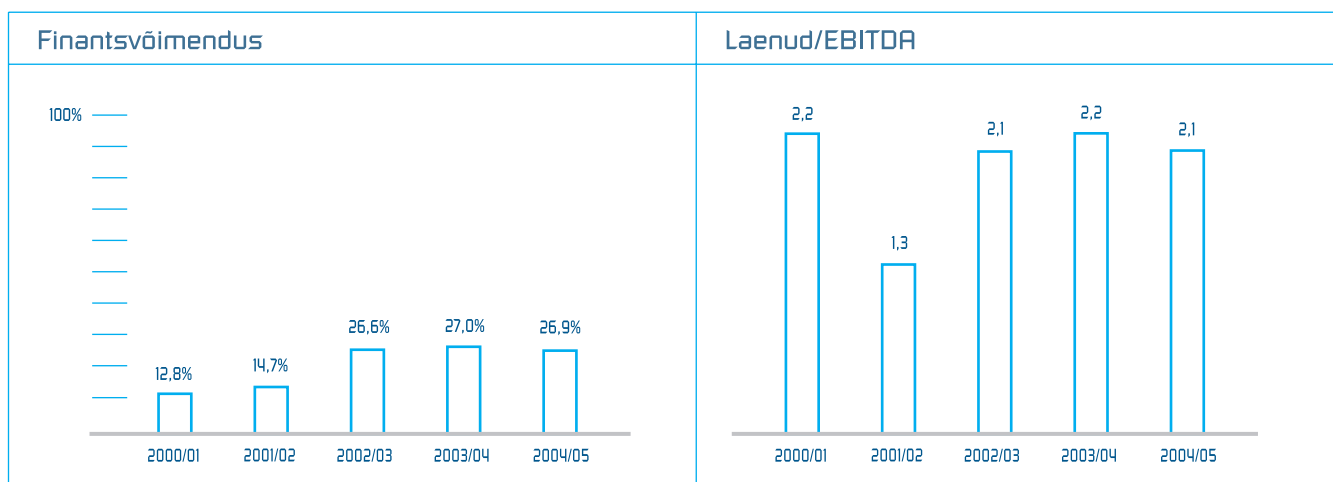
1928

Tööd alustab Keila-Joa hüdroelektrijaam. Insener Meyendorff ehitab riigilt saadud kontsessiooni alusel viljaveski ümber elektrijaamaks. Koos kalakasvatuse ja elektrijaamaga jätkab siiski tööd ka vana viljaveski.

1929

Uliia Jõujaam hakkab uue 15 kV elektriliini kaudu elektriga varustama Viljandi linna.

Lühiajaline prognoos

2004/05. majandusaasta positiivsete tulemuste peamiseks põhjusteks olid elektrienergia müügi kasv ning kulude kontrolli all hoidmine. Majanduskasv ja majanduse struktuur on järjest enam muutumas pikaajalise elektrienergia nõudluse taset määravateks olulisemateks teguriteks.

Aruandeperioodi keskmine temperatuur oli 0,1 kraadi võrra kõrgem 2003/04. majandusaasta keskmisest temperatuurist. Sellest hoolimata on elektrienergia kodumaine tarbimine tõusutrendis. Analüüsid osutavad, et tegelikust tarbimisest temperatuuri mõju elimineerides on elektrienergia tarbimine jõudnud oma pikaajalise kasvutendentsi (ca 3%) lähedale. 2005/06. majandusaastal peaks see tendents jätkuma, potentsiaalse negatiivse mõjurina võib välja tuua hinnatõusuga kaasnevat ajutist (töenäoline mõju kuni 6 kuud alates hinnatõusu algusest) tarbimise vähenemist.

Eesti Konjunktuuriinstituudi poolt 2005. märtsis korraldatud küsitlus näitab seda, et ootused järgmise 6 kuu majanduse üldise olukorra suhtes on positiivsed, tugevnedes võrreldes 2004. detsembriga 0,3 punkti võrra. Tööstusettevõtete kindlustunde indikaatori aastalõpuague ne sesoonse iseloomuga madalseis on asendunud positiivsete tulevikootustega. Viimase nelja kvartali Eesti SKP reaalkasv on olnud 6% tasemel. 2005. aastaks prognoosivad analüütikud majanduskasvu jäämist 5,5%–6,0% vahemikku, 2006. aastaks aga mõningast kiirenemist.

Oma praeguse taseme ja struktuuriga on Eesti majandus piisavalt tugev, toetamaks pikaajalist elektrienergia tarbimise kasvu.

Jooksva nelja kvartali jaotusvõrgu kadude trend langes viimaste aastate madalaimale 10,2% tasemele. 2005/06. majandusaastal jätkatakse elektrivõrkude kadude vähendamist sihipärase investeerimiskava elluviimise ning äriüksuste vahelise koostöö kaudu. Majandusaasta lõpuks ootame kadude jõudmist alla 10% taseme.

Eesti Energia jätkab järgnevates kvartalites keskpika investeerimiskava elluviimist. Mahukamad investeeringud on suunatud elektrivõrkude ja -tootmisvõimsuste rekonstrueerimisse. Keskendume juba lõpuleviidud mahukate investeeringute edukale rakendamisele, mille tulemused väljenduvad plaanide kohaselt EBITDA marginaali jätkuvas kasvus.

Viimastel aastatel on soliidse majanduskasvu toel Eestis suurenenud ka elektrienergia tarbimine ja Eesti Energia elektrienergia müük. Elektrienergia müügi kasv, jooksvate kulude optimeerimine ning läbimõeldud investeeringud on vaatamata inflatsiooni survele hoidnud Eesti Energia tootlusnäitajad tõusutrendis. 2005/06. majandusaastal toetab eelnevaid tegevusi uute tariifide rakendumine, mille tulemusena on oodata Eesti Energia kapitalitootluse jätkuvat kasvu.

1931

Kohtla-Järvel alustab tööd põlevkivi krakkbensiini vabrik, mis on ööpäevas võimeline bensiiniks ümber töötleva 60 tonni toorõli. AS Virumaa Elekter ehitas Narva hüdroelektrijaama võimsusega 3 520 kW ja Eesti esimese 55 kV liini Narva–Kiviõli pikkusega 75 km.

1935

Riigikogu võtab vastu Eesti Rahvusliku Jõukomitee moodustamise seaduse. Komitee ülesanneteks on jõuallikate uurimine ja kasutuse propageerimine, kogu Eesti elektrifitseerimise kava väljatöötamine ning ohtlike jõuseadmete järele valve.

Narva Elektriijaamade vaneminspektor Andrei Jermolajev ja esimene renoveeritud energiablokk Eesti Elektriijaamas, mis teeb elektri tootmise põlevkivist efektiivsemaks ja keskkonnasäästlikumaks.

Võtame kasutusele parima
võimaliku tehnoloogia.

Elektrihinna regulatsioon Eestis

Elektrihindade aluseks on Eestis elektrituruseadus. Elektrituruseadusega viidi elektrihinna kujundus sarnaseks avatud elektriturgudel toimiva hinnamehhanismiga. See tähendab, et on eraldatud monopoolsed võrguteenuste tariifid ja elektrienergia hind, mis juba praegu kujuneb elektrit üle 40 GWh aastas ostvatele klientidele vabal turul. Hiljemalt 01.01.2013 on kogu Eesti elektriturg avatud ja elektri hinna määrab kõikidele klientidele elektriturg.

Seaduse kohaselt kooskõlastab Energiaturu Inspeksioon:

- Narva Elektriijaamadele soojus- ja elektrienergia tootmiseks müüdava põlevkivi piirhinna;
- Narva Elektriijaamadest suletud turuosale müüdava elektrienergia hinna piirmäärad;
- müügi kohustuse täitmiseks müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäär;
- võrgutasud.

Hindade kooskõlastamiseks on inspeksioon kehtestanud hindade arvutamise meetodid, mis on saadaval inspeksiooni kodulehel.

Kõikide eespool nimetatud hindade kooskõlastamisel arvestab Energiaturu Inspeksioon kuludega, mis võimaldavad ettevõttel täita õigusaktidest ja tegevusloa tingimustest tulenevaid kohustusi ning tagavad põhjendatud tulukuse investeeritud kapitalilt. Inspeksioon loeb investeeritud kapitaliks üldjuhul ettevõtte aasta keskmist põhivarade jääkväärtust, millele on lisatud 5% ettevõtte kontsernivälisest müügitulust. Põhjendatud tootluse määraks on ettevõtte kaalutud keskmine kapitali hind (WACC).

Elektrienergia poolel ei kooskõlastata konkreetseid tasusid, vaid ainult kaalutud keskmise hinna piirmäär, mille raames ettevõtte koostab ise sobivad hinnad. Piirmäär ja tegelikult kaalutud keskmist hinda võrreldakse kord aastas ning juhul, kui ettevõtte on münud elektrienergiat lubatust kõrgema keskmise hinnaga, tuleb järgmisel aastal liigselt

võetud tulu tarbijatele madalama hinna kaudu kompenseerida.

Kui ettevõtte avastab, et elektrienergia kaalutud keskmine hind on kujunemas madalamaks kui lubatud piirhind, võib ta müügihindu jooksvalt korrigeerida. Piirhindadel ei ole määratud kehtimise perioodi, vaid nad kehtivad seni, kuni ettevõtte või Energiaturu Inspeksioon leiab, et muutunud olud nõuavad uue piirhinna taotluse esitamist.

Võrguteenuste poolel kooskõlastatakse konkreetsed tariifid määratud ajaks. Näiteks alates 01.03.2005 kehtima hakanud võrgutasud on kooskõlastatud kolmeaastaseks perioodiks. Edaspidi võib võrgutasude kehtivuse periood pikeneda nelja või viie aasta peale. Perioodi sees korrigeeritakse 12 kuu möödudes kõiki võrgutasusid vastavalt teatud parameetrite muutumisele: kord aastas korrutatakse kõik võrgutasud läbi korrigeerimisega. Korrigeerimisegur võtab arvesse:

- müügi mahu muutust võrreldes eelneva perioodiga (ette määratud hinna kooskõlastamisel);
- mittekontrollitavate kulude muutust (näiteks taastuenergia ost või selle ostu kompenseerimine);
- eelneva 12 kuu inflatsiooni (THI) ja efektiivsuse kasvu (X);
- investeringuid varem kokkulepitud mahu ning sellest tulenevat kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse muutust.

Korrigeerimise tulemusel on võrgutasude muutused reeglina väikesed, 1-2%, kusjuures sõltuvalt ülal loetletud komponentide muutusest võivad võrgutasud ka langeda. Kui jätta arvestamata mittekontrollitavate kulude muutused (näiteks taastuenergia ostukogus ja -hinna muutus, võimalikud tasud maaomanikele liinirajatiste talumise eest), peaksid võrgutasud jääma suhteliselt stabiilseks.

Käesoleva aasta 30. oktoobriks esitab Eesti Energia Energiaturu Inspeksioonile korrigeerimisega arvatute ning korrigeeritud võrgutasud avaldatakse hiljemalt 30. novembril, et need hakkaksid kehtima alates 01.03.2006.

Finantsterminid

EBITDA	–	äri kasum enne kulumit
netovõlg	–	võlakohustused miinus raha ja selle ekvivalendid
investeeritud kapital	–	omakapital pluss võlakohustused
FFO	–	äritegevuse rahavood enne käibekapitali muutusi
ROIC	–	investeeritud kapitali tootlus; äri kasum jagatud investeeritud kapitaliga
intresside kattekordaja	–	äri kasum enne kulumit jagatud intressikuludega võlakohustustelt

1936

Eesti insener Helmuth Freymuth projekteerib ja ehitab Tallinnasse Eesti esimese tänavavalgustuse telejuhtimise ja kahetariifsete voolumootjate kõrgsagedusimpulsside abil toimiva ümberlülitamise süsteemi.

Kohtla-Järvel alustab teine põlevkiviõli vabrik läbilaskevõimega 320 tonni põlevkivi ööpäevas.

1937

Ülemaailmse Jõukonverentsi kongressil Pariisis võetakse Eesti vastu Maailma Energeetikanõukogu (WEC) täisliikmeks.

Valmib Püssi 3 740 kW võimsusega elektrijaam, mis kasutab kütusena põlevkivi. Jaam hakkas 55 kV liini kaudu töötama paralleelselt Narva hüdroelektriijaamaga, lõviosa koormusest kandis siiski Narva kui odavama elektri tootja.

Tegevusvaldkonnad

<ul style="list-style-type: none"> • Teenindus • Jaotusvõrk • Põhivõrk • Narva Elektriijaamad • Iru Elektriijaam 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohtla-Järve Soojus • Taastuenergia ettevõtte • Eesti Põlevkivi • Elektriteenused • Elpec 	<ul style="list-style-type: none"> • Energoremont • Televõrk • Elektrikontrollikeskus • Personal • Eestimaa arengut toetades
---	---	---

Teenindus

Eesti Energia Teeninduse missiooniks on säästa klientide energiat – elektriasjade ajamine peab kliendile olema lihtne, arusaadav ja kiire.

Teeninduse struktuuri kaasajastamine ja kliendikeskseks muutmine andis häid tulemusi. Eesti Energiat puudutavate pöördumiste hulk Tarbijakaitseametisse ja Energiaturu Inspeksiooni vähenes majandusaasta jooksul 28% võrra, langedes ühe avalduseni 20 000 kliendi kohta. Kliendirahulolu seisukohalt oli Eesti Energia olulisim tulemus hinnamuudatuse sujuv korraldamine klientide jaoks. Klientide rahulolu seoses arveldusega tõusis 94 punktini ja klienditeenindusega 83 punktini 100-pallisel skaalal.

Koostöös Jaotusvõrguga vähendas klienditeenindus võrgukadude taset eelkõige kommertskadude arvelt. Paranes ka teeninduse äritegevuse kulutõhusus: klienditeeninduse nominaalsed tegevuskulud vähenesid võrreldes eelmise majandusaastaga 2% ja seda eelkõige ebatõenäoliselt laekuvate võlgade arvelt.

Klienditeeninduse töövõiduks oli ka rekordiline müük Läti (1,39 TWh) ning valmistuti Estlinki projekti lõplikuks käivitamiseks.

Majandusaasta lõpus töötas klienditeeninduses 390 inimest.

Jaotusvõrk

1. juulil 2004. aastal hakkas OÜ Jaotusvõrk tegutsema omaette äriühinguna, järgides Euroopa Liidu poolt elektriettevõtete juhtimisele seatud nõudeid seoses konkurentsile avatud elektrituru loomisega.

Jaotusvõrgu ülesanne on elektri jaotamine lõppkliendile kuni 35 kV madal- ja keskpinge võrgus ning nende võrkude haldamine.

OÜ Jaotusvõrk on Eesti ühe suurima kliendibaasiga ettevõtte. Ettevõtte haldab rohkem kui 18 000 alajaama ja üle 60 000 kilomeetri elektriliine. Möödunud majandusaastal vähendas Jaotusvõrk elektrikadusid 10,2%-ni. Püsirikete arv vähenes kümnendiku võrra, märgatavalt lühenesid ka liitumistähtjad.

Investeeriti 958 miljonit krooni. Suuremate investeeringuobjektidena võib märkida Harku, Järveküla, Paide, Järva, Elektriijaama, Endla ja Otepää alajaamade jaotusseadmeid. Samuti investeeriti keskkonnahoidu – ehitati õli kogurid üheksa suure trafo alla.

Novembris toimunud sertifitseerimisauditi tulemusel hindasid auditiidid OÜ Jaotusvõrgu juhtimissüsteemi vastavaks kvaliteedijuhtimise standardi ISO 9001:2000 ja keskkonnajuhtimissüsteemi standardi ISO 14001:1996

1938

Eesti Rahvuslikus Jõukomitees valmib kogu Eesti elektrifitseerimise kava aastateks 1938–1947. Tallinna Elektriijaam saavutab võimuse 19 200 kW, saades sellega Eesti võimsaimaks elektriijaamaks. Kohtla-Järvel alustab tööd kolmas põlevkiviõli vabrik läbilaskevõimega 650 tonni põlevkivi ööpäevas.

1939

Riigikogu võtab vastu seaduse aktsiaseltsi Elektrikeskus asutamiseks, mis saab tänase Eesti Energia ASI esimeseks eelkäijaks. Aktsiaseltsi juhatuse esimeheks saab senine Eesti Rahvusliku Jõukomitee direktor insener Johannes Voldemar Veerus.

nõuetele. Ettevõttes on alustatud ka töötervishoiu ja tööohutuse juhtimise standardi OHSAS 18001:1999 vastava süsteemi juurutamist.

Alates 2004. aastast kuulub ettevõtte organisatsiooni CIGRE (International Council on Large Electric Systems).

Majandusaasta lõpus töötas OÜs Jaotusvõrk 993 inimest.

Põhivõrk

Iseseisev äriühing OÜ Põhivõrk loodi Eesti Energia ASi ettevõtte baasil 1. aprillil 2004.

OÜ Põhivõrk loomisega eraldati Eesti Energiast vastavalt elektrituruseaduse nõuetele Põhivõrgu kaudu võrguteenuse osutamise funktsioon.

Põhivõrgu peamine ülesanne on osutada võrguteenust kõrgepingevõrgu kaudu, st teostada elektrienergia ülekannet tootjatelt suurtarbijatele ning jaotusvõrkudeni. Samuti ühendab OÜ Põhivõrk Eesti elektrisüsteemi naaberriikide omadega ja vastutab elektrisüsteemi pideva ja töökindla toimimise eest. Ettevõtte koosseisus olev elektrisüsteemi juhtimiskeskus hoiab võimsusbilanssi ja juhib elektrisüsteemi reaalajas.

Põhivõrgul on kokku 5 193 km kõrgepingeliine, nendest 110 kV liine 3 395 km, 220 kV liine 439 km ja 330 kV liine 1 297 km. Põhivõrk haldab Eestis 142 alajaama.

Klienditeeninduses rakendati Energiaturu Inspektsiooni poolt kinnitatud uued OÜ Põhivõrgu võrguteenuse tüüptingimused. Selle olulise muudatusega suudame tagada kõigi klientide võrdse kohtlemise. Põhivõrgul oli 2004/05. majandusaasta lõpu seisuga 13 klienti.

Aasta jooksul valmis Põhivõrgul mitu olulist objekti. Rajati uut tüüpi alajaamad Paikusele ja Otepäele, valmis sai Harku-Kiisa 330 kV õhuliin ja Harku 330/110 kV alajaam. Kokku investeeris Põhivõrk 2004. majandusaastal 632 miljonit krooni.

Alustasime uue elektrisüsteemi juhtimissüsteemi (SCADA) uuenduse hanget, et tõsta elektrisüsteemi juhtimise töökindlust. Põhimõtteline muudatus on SCADA keskuste suurem hajutus ja töökindluse tagamine olukorras, kus üks hajutatud keskus ei ole võimeline oma ülesandeid täitma. Plaanis on välja vahetada ka dispetšerkilp, mille maht ja võimalused ei vasta enam kaasaja nõuetele.

Põhivõrgu elektrikaod olid 2004. majandusaastal oluliselt väiksemad kui eelmistel aastatel. Kui varasemate aastate madalaim kaoprotsent oli 1999. aastal 3,36% ning keskmiselt suurusjärgus 3,6%, siis 2004/05. majandusaastal moodustasid kaod võrku antud elektrienergiast 2,87%.

OÜ-l Põhivõrk on ISO 9001:2000 ja ISO 14001:1996 nõuetele vastav kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimissüsteem. Eelmisel majandusaastal tunnustati ettevõtte töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine vastavaks standardi OHSAS 18001:1999 nõuetele.

Põhivõrk on Euroopa Põhivõrkude Organisatsiooni (European Transmission System Operators – ETSO) assotsieerunud liige ja viie riigi (Eesti, Läti, Leedu, Venemaa ja Valgevene) ühise koostööorganisatsiooni BRELL täisliige.

Majandusaasta lõpus töötas Põhivõrgus 143 inimest.

Narva Elektriijaamad

ASi Narva Elektriijaamad põhitegevuseks on põlevkivist elektri- ja soojusenergia tootmine ja müük. Ettevõttele kuulub kaks elektriijaama Narva lähistel – maailma suurimad põlevkivikütusel töötavad jaamad – Balti Elektriijaam ja Eesti Elektriijaam. Narva jaamadest on kujunenud Eesti elektritootmise pikaajaliste traditsioonidega keskus – Balti Elektriijaam alustas tööd 1959. ja Eesti Elektriijaam kümme aastat hiljem.

Narva Elektriijaamad varustavad elektriga Eesti tarbijaid ja soojusega Narva linna ning ekspordivad elektrienergiat Lätti. Varem töödeldi ümber ka Venemaa põlevkivi. Lisaks toodetakse ja müüakse põlevkiviõli. Müüakse ka põlevkivituhka, mida kasutatakse ehitusmaterjalide valmistamiseks ning põllumajanduses leelismeliorandina põldude väetamiseks ja muldade happesuse vähendamiseks.

2004/05. majandusaasta lõpu seisuga on Narva Elektriijaamades installeeritud elektriline võimsus kokku 2 705 MW, sellest Eesti Elektriijaamal 1 615 MW ja Balti Elektriijaamal 1 090 MW. Soojusenergia installeeritud võimsused jaamadest on vastavalt 505 MW ja 84 MW.

Möödunud majandusaastal suurenes oluliselt põlevkiviõli tootmine ja müük. Aastaga müüdi 114 000 tonni põlevkiviõli, mis oli 37% rohkem kui eelmisel aastal ja senise tegevuse absoluutne rekord.

Narva Elektriijaamade aasta tähtsaimaks sündmuseks oli uue keevkiht- tehnoloogia kasutuselevõtt elektriijaamades. Kaks kaasajastatud

1941

Vene (Nõukogude) sõjavägi laseb õhku Tallinna ja Ellamaa elektriijaamad.

1944

Saksa sõjavägi laseb õhku Ulila Jõujaama.

1945

Elektrimajanduse juhtimiseks asutab NSVL Elektriijaamade Rahvakomissariaat Eesti Riikliku Energeetikavalitsuse Eesti Energia. Põlevkivi kaevandamiseks asutab NSVL Läänerajoonide Söetööstuse Ministerium kombinaadi Eesti Põlevkivi.

energiaplokki teevad põlevkivist elektri tootmise varasemast efektiivsemaks ja keskkonnasõbralikumaks.

Tagamaks Narva linna soojusvarustust Balti Elektriijaama remontide ja koormustippude ajal, alustati 2004/05. majandusaastal gaasil töötava reservkatlamaja ehitamist.

2004. aastal allkirjastati Narva Elektriijaamade ja Narva Elektriijaamade Sotsiaalfondi vahel sotsiaalplaan, millega kehtestati elektriijaamade endistele töötajatele suunatud sotsiaal- ja ümberõppe programmide rahastamisühised ning mis aitab kaasa restruktureerimise ja koondamiste mõju leevendamisele.

Narva Elektriijaamade keskkonnajuhtimissüsteem tunnustati möödunud aastal vastavaks standardi ISO 14001:1996 nõuetele. Jaamade elektri-, automaatika- ja keemialabor tunnustati vastavaks rahvusvahelise laborite kvaliteedisüsteemi ISO 17025 nõuetele.

Majandusaasta lõpu seisuga annab ettevõtte tööd 1 855 inimesele.

Iru Elektriijaam

Iru Elektriijaam Tallinna piiril asuv elektri- ja soojusenergia koostootmisjaam. Põhikütusena kasutatakse maagaasi, reservkütusena vedelkütuseid. Iru Elektriijaama elektriline võimsus on 190 MW, soojuslik võimsus 648 MW ning soojuslik võimsus koostootmisrežiimis 398 MW.

2004. aastal oli Iru Elektriijaam suurim soojus- ja kolmas elektrienergia tootja Eestis. Suurimat turuosa omati Tallinna (ca 50%) ja Maardu (ca 100%) kaugküteturul, varustades linnu soojusenergiaga ASI Tallinna Küte kaugküttevõrgu kaudu.

2004/05. majandusaasta kujunes Iru Elektriijaama jaoks edukaks vaatamata soojema ilma tõttu langenud toodangumahule. 2004/05. majandusaastal toodeti 414 GWh elektrienergiat ja 1 201 GWh soojusenergiat. Toodetud energia müügihinnad ei kasvanud.

Investeeringupoliitika keskenduti töökindluse parendamisele ja eri riskide maandamisele. Kaasajastati kaablitrass, renoveeriti tuletõrje- ja suruõhusüsteemid. Generaatorite gaasjahutusüsteemide toitmiseks soetatati täisautomaatne vesiniku elektrolüüside.

Möödunud majandusaastal tunnustati Iru Elektriijaama keskkonna-

juhtimissüsteem vastavaks ISO 14001:1996 nõuetele. Lisaks taotleb Iru Elektriijaam oma kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifitseerimist. Iru Elektriijaam osaleb ka keskkonnajuhtimissüsteemi pilootprojektis, mille eesmärk on ühena esimestest Eesti ettevõtetest võtta kasutusele EMAS (keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteem).

Konkurentsivõime tõstmiseks läbiviidud sisemiste protsesside optimeerimise ja tegevuse efektiivsuse tõstmise käigus muudeti ettevõtte struktuuri ning töötajate vastutusalasid. Personali koosseis vähenes 30% võrra, s.o 119 töötajani.

Kohtla-Järve Soojus

Ida-Virumaal paiknevale ASile Kohtla-Järve Soojus kuuluvad põlevkivikütetel töötav Ahtme koostootmisjaam võimsusega 30 MW ja soojusvõrgud. Ettevõtte varustab soojusenergiaga Kohtla-Järve Ahtme linnaosa ja Jõhvi linna. Kokku on nende piirkondade soojavarustuse tagamiseks töös 98 km soojustrasse, millest 73 km kuulub ASile Kohtla-Järve Soojus.

2004/05. majandusaastal müüs Kohtla-Järve Soojus 204,1 GWh soojust ja 30,5 GWh elektrit.

2004/05. majandusaasta kõige olulisem sündmus oli Kohtla-Järve Järve linnaosa soojuse ja elektri tootmise ning nende jaotamise ja müügiga seotud varade müük uuele omanikule. 2004. aasta 5. juulil tehtud müügitehinguga anti üle varad, kohustused ja töötajad, mille tulemusena vähenes ettevõtte suurus ca 40% võrra.

Kütteperioodi alguses muudeti müügistrateegiat – lõpetati majasisese soojusenergia jaotusteenuse osutamine ja mindi üle ühisarvete väljastamisele, mille tulemusena paranes oluliselt laekumine esitatud arvete eest ja tugevnes majasisene kontroll võlglaste üle.

Möödunud majandusaastal investeeriti 4,6 miljonit krooni. Suuremate projektide seas olid eeliseleeritud torude ja soojusarvestite paigaldamine.

Majandusaasta lõpu seisuga töötas ettevõttes 128 inimest.

Taastuenergia ettevõtte

Taastuenergia Ettevõtte tegeleb Eesti Energia kontsernis taastuvat energiat tarbivate elektriijaamade rajamise ning käitamisega. Täna on püstitatud Virtsu tuulik võimsusega 0,6 MW, rekonstrueeritud

1949

Käivitatakse Kohtla-Järve soojuselektriijaama esimene generaator võimsusega 12 MW.

1951

Käivitatakse Ahtme soojuselektriijaama esimene generaator võimsusega 22,5 MW.

Valmib esimene 110 kV kõrgepingeliin Ahtme–Tallinn.

1953

Valmivad Ahtme–Tartu 110 kV kõrgepingeliin ja Tartu alajaam.

Eesti Energia Teeninduse müügiesindaja Marika Vomm ja ETV stuudio, mis ei saaks toimida ilma elektrita, nagu ka kogu infoühiskond.

Tahame väärda
iga kliendi usaldust.

Linnamäe hüdroelektrijaam võimsusega 1,1 MW ja Keila-Joa hüdroelektrijaam. Pärast viie aasta pikkust pausi alustati Keila-Joal 2005. aasta jaanuarist taas elektrienergia tootmist. Rekonstrueerimistöödega tõusis nimivõimsus 250 kW-lt 365 kW-ile. Elektrijaama planeeritav aastatoodang on 2,5 GWh.

2004/05. majandusaastal andsid Eesti taastuenergia tootjad kokku 47,9 GWh elektrienergia, Taastuenergia Ettevõtte tootis sellest 10,4 GWh. Täna on Eesti Energia suurim Eesti taastuenergia tootev ettevõtte.

Möödunud aasta oli Linnamäe hüdroelektrijaama jaoks rekordiline. Tänu sademeterohkele suvele ja sügisele oli aastatoodang 8,4 GWh, olgugi et keskmiseks aastatoodanguks oli varem planeeritud 6,9 GWh. Varasem rekord – 6,5 GWh – pärines 1925. aastast.

Jätkati ka Ruhnu tuulik-diiseljaama rajamise ja Põltsamaa hüdroelektrijaama taastamise ettevalmistustöid. Euroopa Komisjoni abiprogrammi toetusel alustati Narvas asuva Balti Elektrijaama tuhaväljale nr 2 tuulepargi rajamise planeerimist ning paari taastuvkütusel põhineva soojus- ja elektrijaama rajamisega seotud eeluuringuid.

Eesti Põlevkivi

AS Eesti Põlevkivi on Ida-Virumaa olulisemaid tööandjaid, mis tegeleb peamiselt põlevkivi tootmise ja müügi. Eesti Põlevkivi on põlevkivi kaevandamise traditsioonide kandja ja selle uurimise eestvedaja. Põlevkivi tööstuslik kaevandamine sai Ida-Virumaal alguse 1916. aastal.

Eesti Põlevkivi koosneb emaettevõttest ja kolmest tütarettevõttest. Lisaks kahest kaevandusest ja kahest karjäärist koosnevale kaevandusettevõttele on Eesti Põlevkivil ka raudteetranspordifirma ning masinaehitus- ja metallitööstusettevõtte.

2004/05. majandusaastal kaevandas Eesti Põlevkivi 13,3 miljonit tonni põlevkivi. Ettevõtte käive ulatus 1,7 miljardi kroonini, s.o 85 miljonit krooni vähem kui eelmisel aastal. 2004. aastal kaevandati põlevkivi kaevandustes 188,4 hektaril, karjäärides 150,1 hektaril.

Suurimad investeeringud tehti nüüdisaegse tehnika soetamise: oluliste investeeringutena tuleb ära märkida üksteist 42-tonnise kandjõuga kallurit kogumaksumusega 22,8 miljonit krooni, kolm Komatsu buldooseri kogumaksumusega 18,7 miljonit krooni ning kaevandus-esse koos Toro kopplaadurite kogumaksumusega 28,5 miljonit krooni.

Alustati ohutuma emulsioonlõhkeaine katsetöödega allmaatingimustes. See on põlevkivikaevandustes täiesti uus tehnoloogia, mis tõstab oluliselt töö efektiivsust. Kasutusse võeti Estonia kaevanduse kaldšaht, mis võimaldab asendada kuluka rööbastranspordi autotranspordiga. Täielikult läheb Estonia kaevandus üle autotranspordile tänava aasta oktoobriks.

Oluliseks sündmuseks Eesti Põlevkivi töökeskkonna parandamisel oli töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi rakendamine vastavalt standardi OHSAS 18001:1999 nõuetele ning asjaomase sertifikaadi omandamine 25. aprillil. Sellega täienesid kõigi Eesti Põlevkivi ettevõtete juhtimispõhimõtted. Töötervishoiu ja tööohutuse juhtimise süsteem on kooskõlas olemasolevate kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise süsteemidega.

Koostöös Kutsekojaga töötati välja mäetöölise kutsesstandard, et määratleda töötajate kvalifikatsiooninõuded, selgitada koolitusvajadust ja hinnata töötajate kvalifikatsiooni.

Peamiseks strateegiliseks eesmärgiks on hoida põlevkivihinda pikaajaliselt võimalikult madalal tasemel.

Eesti Põlevkivi andis majandusaasta lõpu seisuga tööd 4 361 inimesele. Aastaga vähenes ettevõtte töötajate arv 222 inimese võrra.

Elektriteenused

ASi Elektriteenused tegevusalad on elektrivõrkude ehitus, hooldus ja remont, elektripaigaldiste kasutuselevõtu kontroll ja nõuetekohasuse hindamine.

Möödunud majandusaastal tegeles AS Elektriteenused aktiivselt oma strateegia analüüsiga, mille tulemusel valmis viie aasta strateegiline arengukava.

Suurendamaks oma paindlikkust ehitusturul, restruktureeris AS Elektriteenused alates 1. juulist 2004 oma kesk- ja madalpinge ehitussektorid. Ka kõrgepingeseadmete ja diagnostika valdkonnas võeti suund peamiselt ehitusele ja kogu ettevõtte asjaomane kompetents koondati ühte üksusesse.

ASi Elektriteenused juhtimissüsteem on tunnistanud vastavaks rahvusvahelise standardi ISO 9001:2000 nõuetele. ASi Elektriteenused tegevus vastab keskkonnajuhtimissüsteemi standardi ISO 14001:1996 nõuetele.

Majandusaasta lõpus töötas ettevõttes 359 inimest.

1955

Ahtme soojuselektrijaam saavutab täisvõimsuse 72 MW.

1959

Balti Elektrijaam alustab elektritootmist võimsusega 100 MW. Tallinna Elektrijaam hakkab linna lisaks elektrile ka soojusega varustama.

1961

Eesti Energiaga liidetakse Põllumajanduselektri ja Kommunaalelektri elektrivõrgud.

Valmib Eesti suurim, Veskimetsa 220 kV alajaam, millega paraneb oluliselt Tallinna, Põhja- ja Lääne-Eesti elektrivarustus. Pingestatakse esimene 220 kV elektriliin Balti Elektrijaama ja Veskimetsa alajaama vahel.

Elpec

ASi Elpec põhitegevus on elektriprojektide teostamine, võrguettevõtete maakasutusega seonduvate probleemide lahendamine ja projektide õiguspärane realiseerimine.

2004/05. majandusaastal tõusis Elpeci käive võrreldes eelneva perioodiga mitmekordselt – 12 miljonilt 40 miljoni kroonini. Kasv tulenes peamiselt ettevõtte restruktureerimisest ning pakutava teenusevaliku laiendamisest.

Aastas sõlmitakse umbes 4 000 maalepingut, neist 75% Jaotusvõrgule. Pidevalt kasvab ka Põhivõrgule pakutavate teenuste maht, eelkõige maateenuse osas. Ettevõttes valmis eelmisel aastal mitmeid olulisi projekte – Elpecis käisid Balti EJ-Kiisa elektriliini, Estlinki merekaabli, Tõnismäe–Endla kaabelliini ja mitmete alajaamade projekteerimistööd.

Elpeci olulisemaks saavutuseks sel majandusaastal oli struktuuri ümberkorraldamine ja ühtse meeskonna loomine – restruktureerimine toimus möödunud majandusaasta lõpus ettevõtte senise töötajaskonna ja endise Eesti Energia maateenuse üksuse baasil. Möödunud aastal rakendati ettevõttes tulemustasusüsteem.

Ettevõtte kvaliteetjuhtimissüsteem tunnustati ISO 9001:2000 nõuetele vastavaks 2003. aastal. Majandusaasta lõpu seisuga töötas ettevõttes 74 inimest, mis on 30% rohkem kui eelmisel aastal.

Energoremont

ASi Energoremont põhitegevusalad on:

- metalltoodete projekteerimine, valmistamine ja paigaldamine
- metallide ja keeviliidete kontroll, keevitajate väljaõpe ja atesteerimine
- elektri- ja automaatikaseadmete remont ja hooldus
- elektrijaamade seadmete hooldus ja remont.

Ettevõtte 2004/05. majandusaasta käive oli 210 miljonit krooni ja valmistoodangu maht 3 625 tonni.

Juurutati uus „võtmed kätte“ kompleksteenuse ja uued tooted, sh surve-seadmed, ventilaatorid, konveierid ja elevaatorid. Täisvõimsusel hakkas tööle uus viimistlustsehh. Kuigi metallihinna tõus tugevdas konkurentsi, õnnestus ettevõttel suurendada oma kliendibaasi 10% võrra.

Moodustati tütarettevõtte OÜ ER Test Service, kelle tööprotsessid on tunnustatud vastavaks standarditele EN ISO/IEC 17025 (akrediteerija

Deutsches Akkreditie-rungsystem Prüfwesen) ja EN ISO/IEC 17024 (akrediteerija Eesti Akrediteerimiskeskus).

Lisaks 2002. aastal sertifitseeritud kvaliteedijuhtimissüsteemile, sertifitseeriti ka juurutatud keskkonnajuhtimissüsteem.

Majandusaasta lõpu seisuga töötas ettevõttes 580 inimest.

Televõrk

Televõrgu ASi põhitegevus on energeetikaettevõtetele telekommunikatsiooniteenuste osutamine, et tagada kvaliteet ja turvalisus klientide varustamisel elektrienergiaga, kindlustada energiasüsteemide toimimine kriisiolukordades ja hoida kokku kontserni sidealaseid kulutusi.

Televõrk opereerib üht Eesti suurimat magistraalsidevõrku, kogu territooriumit katvat operatiiv-raadiosidevõrku ja Eesti suurimat ametkondlikku telefoni- ja arvutisidevõrku. Televõrk kasutab olemasolevat magistraalsidevõrku maksimaalselt, osutades magistraalside teenust Eesti Energia kontsernist ka väljapoole.

2005. a märtsis tunnustati Televõrgu tegevus vastavaks keskkonna- ja kvaliteedijuhtimise standardite ISO 14001:1996 ja ISO 9001:2001 nõuetele.

Ettevõttes oli 2004/05. majandusaasta lõpu seisuga 42 töötajat.

Elektrikontrollikeskus

ASi Elektrikontrollikeskus põhitegevuseks on elektripaigaldiste kontroll ja nõuetekohasuse hindamine ning elektriala füüsiliste isikute pädevuse hindamine ja täiendkoolitus.

Tervikuna iseloomustas 2004. a võrdlemisi pingelist majandustegevust teenustemahu stabiilsuse säilitamine, struktuuri ja koosseisude vastavusse viimine turu nõudlusega. Muu hulgas likvideeriti ASi Elektrikontrollikeskus Jõgeva piirkond kui madala rentaablusega allüksus. Jätakuvalt pöörati tähelepanu eelkõige äritegevuse kindlustamisele praegusel Eesti turul kui ka tehti vajalikke ettevalmistusi Euroopa Liidu ärikeskkonda sulandumiseks ning kohanduti ärikeskkonna muudatustega, mida töid kaasa muudetud ja jõustunud, ASi Elektrikontrollikeskus põhitegevust puudutavad, Euroopa Liidu direktiivid.

Majandusaasta lõpu seisuga töötas ettevõttes 33 inimest.

1962
Pingestatakse esimene 330 kV kõrgepingeliin Balti Elektri jaama ja Riia (Valmier–Salaspils) vahel.

1964
Saaremaa ühendatakse 35 kV merekaabli abil Eesti mandriosa elektrivõrguga.

1966
Balti Elektri jaamas jõutakse põlevkivi baasil elektri tootmisega seni suurima ülesseatud võimsuseni maailmas – 1 624 MW.

1969
Eesti Elektri jaam alustab elektritootmist võimsusega 200 MW.

Personal

Personalipoliitika

2004. aastal sõnastasime kontserni uued personalipoliitilised põhimõtted ja värskendasime kõiki personalitöö eeskirju. Meie personalipoliitika loob eeldused kõigi töötajate võrdseks kohtlemiseks ning ühtsetel alustel personalijuhtimiseks kogu kontsernis. Personalipoliitika põhimõtete järgimine aitab kaasa koostööd, professionaalsust, avatust ja kliendisõbralikkust soodustava organisatsioonikultuuri arendamisele.

Varasemaga võrreldes on paljud personalipoliitilised põhimõtted selgemalt lahti kirjutatud. Täpsustatud on nii töökorralduse ja juhtimise kui ka värbamise ja arendamise põhimõtteid. Iga töötaja peab teadma oma rolli ettevõtte eesmärkide saavutamisel ning kõigil töötajatel on võrdsed võimalused tööks ja arenguks. Vabade ametikohtade täitmisel eelistame võimalusel sobiva oskusteabe ja isikuomadustega sisekandidaate, et pakkuda töötajatele uusi väljakutseid ja arenguruumi. Senisest rohkem rõhutame koostöö olulisust nii töötajate kui ka ettevõtete vahel ning ausa ja avatud infovahetuse tähtsust. Täpsustunud on otseste juhtide vastutus töötajate arendamise, hindamise ja motiveerimise eest. Koolitusvajaduse üle otsustamisel arvestame eelkõige tööalaseid eesmärke, peame tähtsaks sisekoolitust ja ettevõtete koolitus-alast koostööd. Töötasu määramisel võtame arvesse tööülesannete keerukust, vastutuse ulatust, töötaja tööpanust, tema teadmisi, oskusi ja kogemusi ning tööjõuturu palgatasemeid. Peame tähtsaks töötajate tunnustamist hea töö eest. Soodustame tervislikke eluviise, toetades töötajate initsiatiivi tervisespordi harrastamisel.

Väärtuste audit

Organisatsiooni väärtustega on Eesti Energias teadlikult tegeldud juba 1998. aastast. 2004. aastal alustasime seoses visiooni ja missiooni kaasajastamise ning uue perioodi strateegiliste eesmärkide püstitamisega ka organisatsiooni põhiväärtuste ülevaatamist. Seekord kaasame sellesse protsessi senisest rohkem eri ettevõtete, piirkondade ja tasandite töötajaid. Et väärtused oleksid elavad, peab need „tõlkima“ tegevuste keelde. Väärtuste audit annab meile infot selle kohta, mida peame tegema teisiti, et väärtused rohkem meie tegudes kajastuksid.

Struktuur ja töökorraldus

Suuremad struktuurilised ümberkorraldused möödunud majandusaastal olid seotud OÜ-de Põhivõrk ja Jaotusvõrk loomisega. Samuti puudutas

reorganiseerimine Eesti Energia ASI Iru Elektriijaama ning ASI Kohtla-Järve Soojus. Struktuurimuutuste puhul on suund organisatsioonide lamene-misele ning töökorralduse kooskõlla viimisele ettevõtte eesmärkidega.

Olulisemad koolitus- ja arendusprojektid

Esimest korda koolitasime töötajaid, kes ise on tööandja volitustega, et selgitada neile tööandja rolli ja vastutust ning anda informatsiooni, teadmisi ja praktilisi oskusi selle rolli täitmiseks.

Esmakordselt korraldasime koolituse ka ametiühingu liidritele ja usaldus-isikutele. Koolituse eesmärgiks oli anda põhjalik ülevaade meie strateegias, majandustulemustest, tööjõu- ja palgaturust, palgasüsteemide ülesehituse põhimõtetest, ametikohtade hindamisest, järelkasvust jm olulistest teemadest. Kuna dialoog ametiühinguga on jõudnud uuele tasandile ja täpsustunud on meie ettevõtete juhtide roll töötajate esindajatega suhtlemisel, on sellised koolitused partnerluse arendamiseks väga vajalikud. Töö jätkus uue töötaja sisseelamiskoolituse programmi arendamise kallal.

Väga oluline koolitusprojekt oli OÜ Jaotusvõrgu ja klienditeeninduse esmatasandi juhtide ühine arendusprogramm, mille tulemusena on lisaks paranenud oskustele ja teadmistele oluliselt edenenud ka omavaheline koostöö.

Jätkus klienditeenindajate atesteerimine. Sel aastal juurutati esmakordselt muutuva lisatasuna atesteerimistasu. Senisest enam kaasati atesteerimisprotsessi esmatasandi juhte.

Järelkasv

Eesti energeetikasektori suurima tööandjana muretseme ka oma järelkasvu pärast. Sel aastal osalesime koostöös Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskusega elektrike kutsestandardite loomisel ning võtsime taas osa messist „Võti tulevikku“.

Palgauuring

Eesti Energia eestvedamisel sai alguse energeetikasektori palgauuring. Selline uuring on vajalik õiglaste palgapoliitiliste otsuste tegemisel meie põhitegevusvaldkondades ja pakub lisaväärtust kõigile osalevatele ettevõtetele.

1973

Eesti Elektriijaamas saavutatakse projektivõimsus 1 610 MW. Valmib Kiisa 330 kV alajaam, millega tõuseb oluliselt Tallinna ja Lääne-Eesti elektriline varustuskindlus.

1978

Iru Elektriijaam alustab Tallinna Lasnamäe linnaosale soojuse tootmist.

1980

Eestis kaevandatakse kõigi aegade suurim põlevkivikogus, kokku üle 31 mln tonni.

Uue aasta prioriteedid

Käesoleva majandusaasta prioriteetideks personalitöös on nii materiaalsete kui ka mittemateriaalsete motivatsioonisüsteemide ning erialase ja juhtimisalase professionaalsuse arendamine. Samuti tegeleme aktiivselt

järeelkasvuga. Me kavandame energeetikavaldkonna tutvustamist üldhariduskoolides ning osaleme senisest enam õppekavade koostamises, tutvustades Eesti Energiat meie valdkonna spetsialiste koolitavatele õppeasutustele.

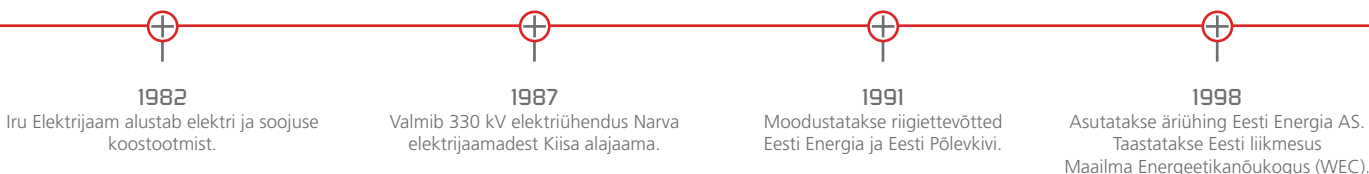
Eestimaa arengut toetades

Eesti Energia tahab lisaks ärielsele vastutusele anda oma panuse ka ühiskonna arengusse laiemalt. Seepärast toetame mitmeid algatusi ning projekte, millest saaksid kasu võimalikult paljud inimesed Eestimaal.

- Tallinna Tehnikaülikooli Arengufond. Hea ning mitmekesise haridusega aktiivsed noored on Eesti Energia jaoks vaieldamatu väärtus. Eesti Energia on TTÜ Arengufondi pikaajaline toetaja, soovides, et tehnilist kõrgharidust omandavatel inimestel oleks head võimalused oma eriala õppida.
- Energiakeskus. Eesti Energia on sihtasutuse Tallinna Teadus- ja Tehnikaakeskus ehk Energiakeskuse üks asutaja ja tema tegevuse järjepidev toetaja.
- Energiasäästuportaal. Eesti Energia algatusel loodud Energiasäästuportaal on nii äri-, kodu- kui ka suurtarbijate jaoks esmane võimalus saada ühest kanalist lihtsat, selget ja mitmekülgset teavet energiasäästualastest toodetest, tehnoloogiast ja meetmetest. Veebilehe eesmärk on tõsta elektritarbijate (eriti kodumajapidamiste) energiakasutuse efektiivsust.
- Säästuprojektide konkurss. Eesti Energia korraldab igal aastal konkursi energiasäästu propageerivatele projektidele. Projektkonkursile esitatavad projektid peavad olema suunatud elektri- ja/või soojusenergia säästu edendamisele kodumajapidamistes või organisatsioonide, asutuste ja ettevõtete tegevuses. Eesti Energia toetab parimaid

energiasäästuprojekte 100 000 krooniga. Toetust on saanud näiteks elektroonse energiasäästu mängu loomine ja energiasäästu propageerimise programm kooliõpilaste hulgas.

- Eestimaa Looduse Fond. Aastast 2000 teeb Eesti Energia koostööd Eestimaa Looduse Fondiga, mille raames Eesti Energia toetab fondi kaudu looduskaitse, loodushariduse ja säästva arengu projekte. Muu hulgas ollakse ka üks toetajaid, eestvedajaid ja kaasalööjaid Eestimaa Looduse fondi projektis „Roheliste rattaretk“.
- Terviserajad. Eesti Energia koos Hansapanga ja Merko Ehitusega algatasid projekti sportimiseks sobilike paikade valgustamiseks ja funktsionaalsemaks muutmiseks. Terviseradade uuendamisel ehitab Eesti Energia välja radade valgustuse, Merko Ehitus võtab enda kanda radade projekteerimise ning nende osalise väljaehitamise, Hansapank finantseerib keskuste hooldus- ja rajamasinat ning lumetootmistehnika ostu. Projekti toetavad ka Kultuuriministerium, Suusaliit ja mitmed teised ettevõtted, näiteks Eesti Energia kontsernist Eesti Põlevkivi. Möödunud majandusaastal sai uus valgustus rajatud Tallinnas Pirita terviserajale, Pärnusse Jõulumäele, Tartusse Suplinna spordiparki ning lisavalgustus Nõmme suusarajale.
- Ettevõtetesisesed algatused. Eesti Energia ettevõtetel on tavaks tegelda mitmesuguste ühiskondlikult kasulike algatustega – puude istutamine, vanapaberi, vanade akude, patareide ja arvutikomponentide kogumine jne. Paberi säästmiseks pakume oma klientidele e-arvide.

Püüame leida parimaid
keskkonnasõbralikke lahendusi
elektri tootmiseks
taastuvatest energiaallikatest.

Eesti Energia Taastuvenergia Ettevõtte käidukorraldaja Raimo Pirksaar ja põhjaliku uuenduskuuri läbinud Keila-Joa Hüdroelektrijaam, kus alustati loodussõbraliku elektrienergia tootmist juba 1928. aastal.

Keskkonnanaruanne

Eesti Energia keskkonnapoliitika

1. Analüüsime eelnevalt oma tegevuse mõju keskkonnale ning ennetame negatiivset keskkonnamõju kõigi võimalike vahenditega.
2. Oma tegevuses järgime kõiki asjakohaseid siseriiklikke ja rahvusvahelisi keskkonnavalaseid õigusakte.
3. Toetame Eesti säästvat arengut jäätmetekke ennetamise ja jäätmete taaskasutamise ning energiasüsteemi töö efektiivsuse tõstmise teel.
4. Oma tegevuses tähtsustame kõige rohkem inimeste ohutust ja tervist.
5. Rakendame parimat võimalikku tehnikat (BAT), et vähendada negatiivset keskkonnamõju energia tootmisel ja ülekandel.
6. Teeme koostööd teadus- ja uurimisasutustega oma keskkonnaeesmärkide saavutamise nimel.
7. Kasutame ja arendame ISO 14001:1996 standardi nõuetele vastavat keskkonnajuhtimissüsteemi.
8. Informeerime pidevalt kõiki asjahuvilisi oma tegevuse keskkonnamõjust; Eesti Energia keskkonnapoliitika on avalik.
9. Muude võrdsete tingimuste korral eelistame sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemi omavaid allhankijaid ning tarnijaid.

Eesti Energia keskkonnaaspektid

Eesti Energia keskkonnaaspektideks on Eesti Energia tootmis- ja võrguettevõtete olulisemad keskkonnaaspektid.

Tulenevalt energiatootmise ja -ülekande spetsiifikast on Eestis nendeks:

1. Fossiilsete kütuste kasutamisest tulenev saasteainete – lämmastikoksiidid (NOx), vääveldioksiid, süsinikmonoksiid, tahked osakesed ning lenduvad orgaanilised ühendid – paiskamine atmosfääri (Narva Elektriijaamad, Kohtla-Järve Soojus ja Iru Elektriijaam).
2. Fossiilsete kütuste kasutamisest tulenev süsihappegaasi heide (Narva Elektriijaamad, Kohtla-Järve Soojus ja Iru Elektriijaam).
3. Põlevkivi kaevandamise tehnoloogiast tulenev veekasutus ning kaevandustest väljapumbatava vee saastumine sulfaatidega (Eesti Põlevkivi).
4. Põlevkivituha hüdrotranspordi tehnoloogiast tulenev suur ohtlike jäätmete kogus ning nende nõuetele mittevastav ladustamine (Narva Elektriijaamad ja Kohtla-Järve Soojus).
5. Maakasutus ning õlireostuse risk energiaülekandel kasutatavatest õlilülititest ja trafodest (Põhivõrk ja Jaotusvõrk).
6. Võrgukaod (Põhivõrk ja Jaotusvõrk).
7. Elektromagnetväljade mõju elusorganismidele (Põhivõrk, Jaotusvõrk ja Televõrk).

Eesti Energia keskkonnanäesmärgid

1. Eesti Energia tootmisüksuste ja võrguettevõtete keskkonnanähtimissüsteemide sertifitseerimine ISO 14001:1996 standardi järgi kõigis Eesti Energia kontserni äriettevõtetes 2005. aasta lõpuks.
2. Põlevkivielektrijaamade üleviimine keevkihttehnoloogiale.
3. Taastuvenergia tootmisvõimsuste suurendamine.
4. Elektrivõrgu kadude jätkuv vähendamine.
5. Nõuetele mittevastavate õlirajatiste õigusaktidega kooskõlla viimine Põhivõrgus 2012. aastaks ja Jaotusvõrgus 2015. aastaks.
6. Balti Elektrijaama tuhavälja nr 2 sulgemine 2006. aastaks.
7. Ahtme Elektrijaama tehnoloogia asendamine keskkonnasõbralikumaga 2009. aastaks.
8. Elektrijaamadele keskkonnakomplekslubade taotluste vormistamine 2005. aasta lõpuks.
9. Põlevkivituha ärastuse uue tehnoloogia kasutuselevõtmine 2009. aastaks.
10. Põlevkivielektri olelusringi hindamise (LCA) läbiviimine vastavalt standardite ISO 14041–14044 metoodikale 2005. aasta lõpuks ning põlevkivielektrile keskkonnadeklaratsiooni (EPD) koostamine vastavalt ISO standarditele 14024–14025 aastaks 2007.

Olulised sündmused ning suuremad keskkonnavalased investeeringud

2004/05. majandusaasta oli kindlasti erilisem kui eelmised ja seda mitmel põhjusel. Kõik toimuv sai uue ja laiema mõõtme seoses Eesti liitumisega Euroopa Liiduga 1. mail 2004. Kogu Eesti keskkonnanaruumi hakkasid mõjutama euroopalik lähenemine keskkonnakaitsele ning tunduvalt karmimad saastanormid ja keskkonnanõuded. Läbirääkimiste tulemusena saadi küll mitmes olulisel küsimusel pikendust üleminekuaja näol, kuid see aeg on ajutine ning ette nähtud selleks, et mahajäämus likvideerida. Iga muudatus energeetikas maksab aga palju. Eraldi mainimist väärib siinkohal Euroopas arenev CO₂ kaubanduse/kvootide küsimus, mis sai just 2004. aastal tugevasti tuult tiibadesse ning jõudis teoreetilistest aruteludest reaalselt toimiva süsteemini. Eestis arenes edasi keskkonnakorraldust uutele põhimõtetele viiv ökoloogiline maksureform. Nii Euroopa Liidu liikmestaatusest tulenevalt kui ka siseriiklike muutuste raames jätkas Eesti Energia oma keskkonnavalast tegevust kõikides enda mõjutatavates valdkondades.

Maavara kaevandamisega kaasnevad looduskeskkonnas paratamatult mitmed muutused. Kontsernis moodustatud keskkonnakaitseliste kulutuste eraldised tagavad keskkonnaseisundi parendamiseks vajalike investeeringute olemasolu. Me ei saa küll muuta olematuks kaevandamise mõju keskkonnale, kuid suudame seda pehendada ja vähendada.

Seisuga 1. mai 2005 oli Eesti Põlevkivi ettevõtete mäeeralduspiirides arvel põlevkivi aktiivset varu 510,9 miljonit tonni (sh peatatud Tammiku ja Sompka kaevanduse varu 25,5 miljonit tonni).

Eelnevatel aastatel suletud kaevanduste piirkonnas on põhjavesi tõusnud kunagisele kaevandamiseelsele tasemele. Seoses kestvate suladega 2004. aasta detsembris ja 2005. aasta jaanuaris suurenes oluliselt kaevandustest/karjääridest kõrvaldatud vee hulk. Kokku pumbati välja 238 miljonit m³ vett, mis on eelmise majandusaastaga võrreldes 25 miljonit m³ rohkem. Kaevanduspiirkonda jäävate külade alternatiivse joogiveevarustuse rajamiseks investeeriti 7,2 miljonit krooni. Projekti tulemusena tagatakse piirkonnas uus ja kõikidele Euroopa Liidu nõuetele vastav veevarustus. Karjäärides tasandati 182 hektarit sisepuistanguid ning metsastati 121 hektarit kaevandatud ala.

Oma panuse atmosfäärisaaste vähendamise andis Viru kaevanduse tööstusterritooriumile ehitatud uus põlevkiviõliküttega katlamaja. Võrreldes senise kasutusel olnud tehnoloogiaga vähendab uus oluliselt õhusaastehulka ning jäätmete teket.

Estonia kaevanduses alustati rööbastranspordi asendamist ratastranspordiga. Abitranspordi üleminek ratastranspordile võimaldab vähendada kulusid ja annab kokkuhoiu raudteede rajamiseks kasutatavate liiprite, relsside, vasest kontaktjuhtmete ja kaevise veoks kasutatud vagonettide osas. Lisaks rahaliste kulude vähendamisele kasutame seega otstarbekamalt ka teisi loodusressursse.

Eesti Põlevkivi tasus 2004/05. majandusaastal riigile ja omavalitsustele keskkonnakasutuse eest kokku 102,8 miljonit krooni, sh loodusvarade kasutamise eest 87,2 miljonit krooni ning saastetasu 15,6 miljonit krooni.

Jätkati kaevandamisega kaasnevate mõjude uuringuid, sh mäetööde mõju põllumajandusmaa viljelusväärtusele, metsa kasvutingimustele ja põhjavee seisundile. Uuriti ka kaevandamise mõju lindude populatsioonidele.

Teine tähtis etapp enne elektri jõudmist tarbijani on elektri tootmine põlevkivi põletamisel. Eesti on ainus riik maailmas, mis katab oma baaskoormuse põlevkivi abil. On neid, kes peavad seda Eesti õnneks ja positiivseks küljeks, on ka neid, kelle meelest see on Eestile keskkonna mõttes õnnetuseks. Eesti Energia omalt poolt teeb kõik selleks, et vähendada põlevkivist elektri tootmise keskkonnamõjusid. 2004/05. majandusaastal käivitati kaks uuel keevkihttehnoloogial põhinevat energiaplokki, üks Eesti Elektriijaamas ja teine Balti Elektriijaamas. Tegemist on kahtlemata seni Eesti suurima keskkonnakaitsealase investeeringuga õhukaitseks, mis oma mahult ületab kõiki Eestis rakendatud ja lähiaegadel rakendatavaid keskkonnakaitsega seotud projekte. Uute energiaplokkide eelis võrreldes senise tolmipõletustehnoloogiaga on minimaalne atmosfääriheide nii väävlil kui ka lämmastiku ja tuha osas. Plokkide suurem efektiivsus võimaldab vähendada kütuse kulu umbes 20% võrra, mille tulemusena väheneb õhku paisatava CO₂ hulk ning samuti ka tekkivate tahkete jäätmete kogus.

Lähtuvalt karmistuvatest seadustest on Narva Elektriijaamad üles ehitamas püsiseiresüsteemi oma heidete mõõtmiseks. Uus korstnatele paigutatud süsteem võimaldab mõõta reaalaajas õhku paisatavaid olulisemaid saasteaineid (SO₂, NO_x, tuhk). Eesti, aga ka naaberriikide mastaapides on tegemist suure projektiga, suuruse tingib juba Narva Elektriijaamade seadmete võimsus. Uus rakendatav süsteem, mille paigaldamine Eesti Elektriijaamas on juba testifaasis, võimaldab

saavutada paremat ülevaadet heidete dünaamikast ning hõlbustab ka vastavat aruandlust.

CO₂ heidete kõrval on tahked jäätmed üheks tõsisemaks põlevkivist elektri tootmisega seonduvaks probleemiks. Terve aasta otsisime lahendusi, et viia Narva Elektriijaamade tuhaärastussüsteem vastavusse seaduse nõuetega, mis rakenduvad 2009. aasta suvel. Selleks välja kuulutatud rahvusvaheline hange tuli ebarahuldavate pakutud lahenduste tõttu tunnistada ebaõnnestunuks. Samas jätkati Keskkonnaministeeriumiga konsultatsioone uue süsteemi tehnilise ülesehituse ning eksploateerimise tingimuste üle. Pikaajaliste läbirääkimiste tulemusena pakuti välja hiljem ka ametlikult kinnitatud kompleksne kava, mis lisaks tuhaärastussüsteemi muutmisele sisaldab ka korrastustööd toimivatel tuhaväljadel. Tööde eesmärk on oluliselt vähendada süsteemis ringleva vee koguseid ning seeläbi alandada süsteemi keskkonnamohtlikkust ja mõju keskkonnale. Vastavad uued katsetused süsteemi rakendamiseks algasid 2005. aasta alguses. Lisaks katsetele aitab probleemi lahendamisele kaasa ka Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi poolt 50% ulatuses rahastatav tehnilise abi projekt.

Kompleksset lähenemist vajavate tuhaprobleemide lahendamise kõrval alustati ka Balti Elektriijaama tuhavälja nr 2 sulgemisega, mida samuti rahastatakse Euroopa Liidu poolt. Kasutusel mitteolev tuhaväli suletakse vastavalt nõuetele ja välditakse sadevete kokkupuudet tuhaga, mille tulemusena tekib aluseline vesi. Tööd peavad plaanide kohaselt lõppema 2006. aastal. Koos tuhavälja sulgemisega suleti elektriijaama tööstusjäätmete prügila ning vastav uus prügila rajatakse suletava tuhavälja peale. Mõõtmistulemuste alusel on tuuletingimused tuhavälja peal piisavad ka selleks, et sinna rajada suuremahuline tuulepark, vastav tehnilise abi projekt on käivitamisel.

Lisaks Balti Elektriijaama jäätmeprobleemide lahendamisele korrastati ka Eesti Elektriijaama tööstusjäätmete prügila, korrastati heitvete juhtimist ja puhastamist, viidi vastavusse naftaproduktide hoidmise mahutid jne. Samaaegselt tehniliste lahenduste arendamisega täiustati ja arendati Narva Elektriijaamades ka keskkonnamõjude tuvastamise ning käsitlemise protseduure. See tegevus päädis 2005. aasta alguses standardile ISO 14001:1996 vastava keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseerimisega. Euroopa Liidu nõuetega ühtlustatud Eesti õigusaktidest tulenevalt tegeldakse lisaks keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseerimisele ka muude vajalike keskkonnamõjude taotlemisega.

Narva Elektriijaamade väiksema vennana opereerib Kohtla-Järve Soojus Ahtme Soojuselektriijaama, mis on hetkel vanim põlevkivil töötav elektriijaam. 2004. aastal täiustati olemasolevat tuhavälja nõrgvete pumpamise süsteemi uute pumpadega ja installeeriti uus suitsugaasidest tahkete osakeste määramise seade. Samuti valmistatakse ette suurt projekti, mille eesmärk on senise, vanal tehnoloogial töötava

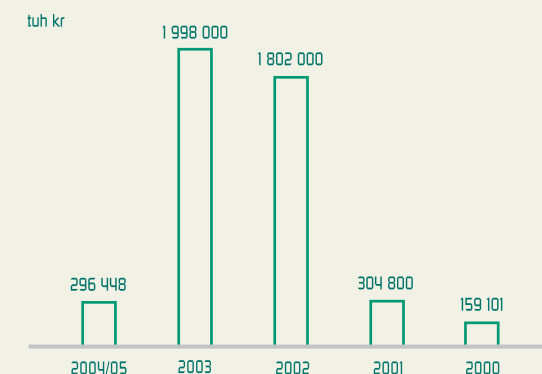
põlevkivielektriijaama asendamine uue, moodsa ning turval ja biokütustel töötava elektriijaamaga.

Elektri ja soojuste koostootmine toimub ka Iru Elektriijaamas, seal kasutatakse selleks gaasi. Kuigi gaasi loetakse üheks keskkonnamohtlikumaks kütuseks, tuleb Iru Elektriijaamas keskkonnanormide täitmiseks rakendada täiendavaid meetmeid. 2004. aasta lõpus käivitati protsess tehnilise abi saamiseks tulevasele suurprojektile, mille eesmärk on Iru Elektriijaama heitgaasides NO_x komponentide sisalduse vähendamine nõutavate normideni. Lisaks sertifitseeriti Iru Elektriijaama standardile ISO 14001:1996 vastav keskkonnajuhtimissüsteem ning liigutakse edasi ka teiste keskkonnasertifikaatide suunas.

Elektrit saab toota ka tuulest, veest, biomassist jt taastuvatest energiaallikatest. Eesti Energia lõpetas 2005. aasta alguses Keila-Joa ajaloolise hüdroelektriijaama renoveerimise. Elektriijaama maja taastati selle esialgsel kujul, kuid selle võimsust suurendati. Keila-Joa jaamas on ka väljapanek hüdroenergia ajaloost ja taastuenergia kasutamise kohta. Kuigi Keila-Joa hüdroelektriijaama toodang on tagasihoidlik, annab see siiski oma panuse taastuenergia kasutamisse ja propageerimisse. Mitmete keskkonnakaitsega ning taastuenergiaga tegelevate ümarlaudadel täpsustati ka taastuvatest energiaallikatest Rohelise Energia kaubamärgi all müüdava elektri kriteeriume, hajutamaks kahtlust selle keskkonnamohtlikkuse osas.

Keskkonnamõjude seisukohast tuleb lisaks elektri tootmiseks põlevkivi kaevandamisele ning selle põletamisele rääkida ka elektri ülekandest, sest just ülekandeliinide ja trafoalajaamade kaudu jõuab elekter meieni. Eelmisel aastal jätkati nii Põhivõrgu kui ka Jaotusvõrgu vanemate alajaamade ning ülekandeliinide renoveerimist. Liinialuste trasside hooldamise kvaliteedi parandamiseks peeti läbirääkimisi mitmete huvitatud osapooltega ning täiendati vastava hankemenetluse nõudeid.

Investeeringud keskkonnamõjude vähendamiseks

Keskonnakaitse seisukohalt on oluline suurte ja õlimahukate seadmete vahetamine teiste tehnoloogiliste lahenduste vastu ning seniste vananenud õlikogumis- ja turvasüsteemide renoveerimine ja uuendamine. Aasta-aastalt väheneb vananenud õlikogumissüsteemidega Jaotusvõrgu ja Põhivõrgu alajaamade hulk. Põhivõrk renoveeris eelmisel aastal mitu varustuskindluse tagamise seisukohalt olulist alajaama, mille käigus tõusis ka nende alajaamade keskkonnavaline turvalisus. Lisaks sellele rajati ka tulevase Estlink kaabli tarbeks tänapäevane alajaam Harkusse. Jätkub ka liitumissetepanekute koostamine ja edastamine võimalikele elektritootjatele, kes kasutavad allikana taastuvenergiat (peamiselt tuult).

Üks Jaotusvõrgu keskkonnategevus on ka valge-toonekure pesadega mastide ümberehitamine ning uute pesaaluste rajamine. 2004. aastal

jätkati olulisemates kohtades kurepesade ümberpaigutamist, et vältida lindude pesitsemisest tulenevaid avariilukordi ja tehnilisi probleeme.

Lisaks põhitegevustele on Eesti Energias ka hulk teisi toetavaid tegevusi, mis võivad omada mõju keskkonnale. Sidega tegelev ettevõtte Televõrk arendas jätkuvalt 110/330 kV liinidel optilisi sidesüsteeme, mis asendavad seniseid raadiokiirgusel töötavaid süsteeme. AS Energo-remont panustas oma detailide töötlemise keskkonnasõbralikumaks muutumise, renoveerides värvimiskambri ning haavelpuhastusest koosneva värvimistehhi. Selleks et keskkonnaküsimustega süstemaatilisemalt tegelda, on pea kõikides Eesti Energia ettevõtetes loodud ja sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemid.

Energeetika keskkonnamõjud Eestis

Energeetika keskkonnamõjusid hinnates tuleb Eestis vaadelda peamiselt kolme suuremat tegevusteriingi, mis on seotud elektri tootmise ning tarbijani jõudmisega.

Nendeks on põlevkivi kui peamise elektritootmise kütuse kaevandamine ja transport; elektri ja soojusenergia tootmine ning energia ülekanne. Igal nimetatud etapil on omad keskkonnamõjud, mida allpool täpsemalt kirjeldame. Kõikidele Eesti Energia üksustele on taotletud vajalikud keskkonnalaad ning samuti on kaevandus-, tootmis- ja võrguettevõtetes loodud ISO 14001 standardile vastavad ning sertifitseeritud keskkonnajuhtimissüsteemid.

Põlevkivi kaevandamise keskkonnamõjud

Põlevkivi moodustab 95% elektri tootmiseks vajalikust kütusest. Põlevkivi kaevandamisega tegeleb Eesti Energia ettevõtte AS Eesti Põlevkivi, mis koosneb emaettevõttest ja kolmest tütarfirmast. Lisaks Põlevkivi Kaevandamise ASi kahele kaevandusele ja karjäärile kuuluvad kontserni koosseisu ka raudteetranspordifirma ning masinaehitus-metallitööstusettevõtte. Maavara kaevandamisega kaasnevad looduskeskkonnas paratamatult mitmed muutused. Kontsernis Eesti Põlevkivi moodustatud keskkonnakaitsete kulutuste eraldised tagavad aga keskkonnaseisundi parendamiseks vajalikud investeeringud.

1. mai 2005. aasta seisuga oli Eesti Põlevkivi ettevõtete mäeeralduspiirides arvel põlevkivi aktiivset varu 510,9 miljonit tonni, millest jätkub tänase tootmismahu juures kuni kolmekümneks aastaks. 2004. aastal kaevandati 13,3 miljonit tonni kaubapõlevkivi. Alates 1916. aastast on Eestis põlevkivi kaevandatud ligi 1 miljard tonni ja seda „põlevat“ maavara jätkub Eestis veel enam kui sajaks aastaks.

Kuni 30 meetri sügavusel kaevandatakse põlevkivi karjääriivisilise ehk avakaevandamisega. Allmaakaevandustes kasutatakse kamberkaevandamist, kus laekivimid hoitakse paigal sambakujuliste tervikute abil. Põlevkivikaod avakaevandamisel olid 8,9%, allmaakaevandamisel 27,6%. Kaevandamisviise, mille tagajärjel maapind vajub, tänapäeval kaevandustes enam ei kasutata.

Kaevandustes ja Aidu karjääris kaevandatud mäemass rikastatakse rikastusvabrikutes. Tekkinud aheraine ladestatakse puistangutesse. Kaevanduste juures olevatesse aheraine puistangutesse lisandus 2004. aastal 4,3 miljonit tonni kivi. Narva karjääris jäetakse lubjakivi vahelihid juba kaevandamisel puistangusse. Aidu karjääris viiakse rikastamisel saadud aheraine tagasi karjääri sisepuistangusse. Ida-Virumaa maastikku ilmestavates põlevkivi aheraine „mägedes“ on aegade jooksul ladestatud tootmisjääke kokku üle 180 miljoni tonni. Osa materjalist on kasutatud killustiku tootmiseks ja ehitustöödel täitepinnaseks.

Põlevkivikarjäärides kaevandatud ala valdavalt tasandatakse ning selle peale istutatakse mets. 2004. aastal metsastati karjäärides 121 hektarit kaevandatud ala. Mäetööde ala korrastamisel on rajatud ka põldu ja jäetud järvekesi. AS Eesti Põlevkivi karjäärides on tegevuse algusest korrastatud maid kokku 11 400 hektaril, millest metsastatud ala on kokku 10 200 hektarit ja põllumajanduslikku maad 169 hektarit.

Kaevandamisel alandatakse põhjavee tase allapoole põlevkivikihindi tasapinda. Väljapumbatud vesi suunatakse kraavide ja jõgede kaudu peamiselt Soome lahte, osaliselt ka Peipsi järve. Seoses kestvate suladega 2004. aasta detsembris ja 2005. aasta jaanuaris, suurenes oluliselt kaevandustest/karjääridest kõrvaldatud vee hulk. Kokku pumbati välja 238 miljonit m³ vett, mis on eelmise majandusaastaga võrreldes 25 miljonit m³ rohkem. Kaevandusvesi läbib puhastuse (peamiselt hõljuvaine-test) settebasseinides. Kaevandusveed ei mõjuta oluliselt looduslike vete koostist, märgatavalt suureneb ainult sulfaatide osakaal.

Mäetööde lähipiirkonnas on kuivanud kaevanduse tasemest kõrgemal olevad veekaevud. Külade veevarustuseks on rajatud veetrassid ja sügavamad puurkaevud. Alternatiivse joogiveevarustuse rajamiseks kulutati 2004. aastal 7,2 miljonit krooni.

Kurtna maastikukaitseala põhjavee ja järvede veetaseme mõjutamise vältimiseks jätkatakse Narva karjääri Viivikonna jaoskonnas mäetöid eriprojekti järgi. Lühike tööesi ning filtratsioonitöke koos infiltratsioonibasseinidega võimaldab maksimaalselt väljata kaitseala piiril olevad põlevkivivarud.

Põlevkivist ammendatud kaevanduste sulgemise järel maardla põhjaosas on põhjavee tase tõusnud, lähenedes kaevanduseelsele looduslikule tasemele. Kaevanduspiirkonnas on rajatud seirevõrk, kus vaatluse all on üle 100 puuraugu ja pinnavee punkti. Vanadest kaevandustest võetud veeproovid näitavad tunduvalt sulfaatide vähenemist isegi allapoole joogiveele kehtestatud norme.

Lisaks 2004. aastal ehitatud Estonia kaevanduse uuele põlevkiviõliküttel töötavale katlamajale valmis analoogne katlamaja ka Viru kaevanduse tööstusterritooriumil. Seetõttu väheneb oluliselt õhusaastehulk ning lõpeb koldetuha teke.

2004. aasta mais korraldas AS Eesti Põlevkivi oma ettevõtete keskkonnatöötajatele, meiega koostööd teinud teadusasutustele ning maakonna ja valdade keskkonnametnikele suunatud traditsioonilise keskkonnapäeva aktuaalsel teemal „Kaevandamine ja kaitsealad“, mis peamiselt käsitles põlevkivi kaevandamise võimalikkust kaitsealade ja Natura 2000 alade läheduses.

Energia tootmise keskkonnamõjud

Energia (elekter, soojus) tootmisega Eesti Energias tegelevad AS Narva Elektriijaamad oma kahe põlevkivil baseeruva elektriijaamaga (Eesti Elektriijaam, Balti Elektriijaam), gaasil töötav Iru Soojuselektriijaam, põlevkivil baseeruv Kohtla-Järve Soojuse poolt opereeritav Ahtme elektriijaam, hüdroenergial põhinevad Linnamäe ja Keila-Joa elektriijaamad ning Virtsus olev tuuleenergial põhinev tuulik. Balti, Iru ja Ahtme elektriijaamad töötavad nn koostootmisrežiimis, st toodavad korraga nii soojust kui ka elektrit. Eesti Elektriijaam toodab ainult elektrit.

Eesti Energia elektri- ja soojusenergia väljastamine

	Elektrienergia väljastamine	Soojusenergia väljastamine
1997	8 046 GWh	2 974 GWh
1998	7 409 GWh	2 742 GWh
1999	7 235 GWh	2 424 GWh
2000	7 389 GWh	2 613 GWh
2001	7 351 GWh	2 219 GWh
2002	7 403 GWh	2 657 GWh
2003	8 912 GWh	2 593 GWh
2004	9 005 GWh	2 392 GWh

Tahketest ja vedelatest kütustest saadakse tavaliselt energia kätte gaasistamise ja põletamise teel. Protsessi tulemusena muundatakse saadav soojus kas elektri või kantakse soojusenergiana tarbijateni. Sarnaselt toimub protsess nii fossiilsete kui ka taastuvate bioloogiliste kütuste puhul. Selle etapi suurimad keskkonnamõjud on seotud atmosfäärisaastega, kuid mõju tekib ka veekeskkonnale nii jahutusvee kui ka tahkete jäätmete ladestamise tõttu.

Atmosfäärisaaste osas tuleks mainida järgmisi põhilisi saasteaineid:

- **SO₂** – selle heitgaasi komponendi kõrge sisaldus atmosfääris võib koosmõjus õhuniiskusega suurendada sademete happelisust ning tekitada happelihmasid. Maha sadavad happelihmad mõjutavad eelkõige metsi, aga ka teisi keskkonnakomponente. Eriti tõsised mõjud on just tundlikumate taimeliikide osas, mis võivad hävineda.
- **NO_x** – selle heitgaasi komponendi mõju on analoogiline SO₂ heidetele. Lisaks eespool kirjeldatule on lämmastik ka oluline toitaineline ning seetõttu tekitavad NO_x heited veekogudes taimede vohamist ehk eutrofikatsiooni, mis omakorda mõjutab veekogude liigilist kooslust ja kvaliteeti. Põlevkivielektriijaamade NO_x heidete tase on analoogiliste kivisöel töötavate jaamadega võrreldes väga madal.
- **CO₂** – seda ka looduses leiduvat heitgaasi komponenti loetakse üheks atmosfääri keskmise temperatuuri tõusu ehk kasvuhooneefekti põhjustajaks. CO₂ on tegelikult loomulikult õhus olev gaas, mis on üheks oluliseks komponendiks uue biomassi tekkimisel fotosünteesi protsessis. Lisaks sellele neeldub ka teatud osa CO₂ suuremates veekogudes. Probleemiks muutub CO₂ siis, kui tema sisaldus hakkab võrreldes tavalise loodusliku fooniga suurenema. Viimastel aastakümnetel on täheldatud CO₂ sisalduse märkimisväärset tõusu atmosfääris, mis on selgeks märgiks sellest, et loodus ei jõua enam samas koguses õhkupaisatavat CO₂ ära kasutada.
- **Lendtuhk** – tegelikkuses ainuke silmaga eristatav atmosfääriheide, põhjustab inimestel hingamisteede häireid ning kopsuhaigusi. Sellest tulenevalt on ka piiratud tahkete osakeste, sh lendtuha kontsentratsioon maapinnalähedases õhukihis, mis ei tohi ületada

Kukuruse „mägi“, millest on kujunenud populaarne turismiobjekt ja millele on mäkketõusu hõlbustamiseks rajatud betoontrepid.

Leiame tootmisjääkidele
ka uusi kasutusalasid.

kehtestatud piirväärtust. Lendtuha keskkonnamõju sõltub oluliselt elektrijaama poolt kasutatavast kütusest. Kivisütt kütusena kasutavate elektrijaamade lendtuhk on valdavalt happeliste omadustega ning tekitab seega täiendavat happelist koormust keskkonnale. Põlevkivi kütusena kasutatavate elektrijaamade lendtuhk seevastu on aluseline ehk leeliseline. Leeliseline lendtuhk toimib happelisi muldasid neutraliseerivana. Lisaks sellele toimib see ka ümbruskonnas asuvate kivisöel põhinevatest elektrijaamadest tulenevate happeliste heidete neutraliseerijana. Ilmselt on see ka üheks põhjuseks, miks Ida-Virumaal ei esine happelihvi.

Eesti Energia elektrijaamad paiskasid 2004/05. majandusaastal õhku kokku 68 782 tonni SO₂, 11 578 tonni NO_x ja 16 624 tonni tahkeid osakesi. Absoluutarvudes on tegemist märkimisväärsete numbritega. Kui aga võtta arvesse toodangu suurenemist, on võrreldes eelmise aastaga toimunud kõikide peamiste õhku paisatavate saasteainete koguste vähenemine. Nii on praegune suurimaid probleeme tekitavate SO₂ heidete kogus vähenenud võrreldes eelmise majandusaastaga ca 6 500 tonni. Tahkete osakeste heited on vähenenud võrreldes eelmise majandusaastaga ca 4 100 tonni, NO_x heited ca 1 300 tonni ning CO₂ heited ca 380 000 tonni. Peamiseks atmosfääriheidete vähenemise põhjuseks on olnud kahe uue keevkihttehnoloogial põhineva katla käikuandmine Narva Elektrijaamades. Uued katlad on vähendanud SO₂ heited praktiliselt nullilähedasteks. Uus tehnoloogia on ka tõhusam, sest see kasutab vähem kütust ning tarbib vähem elektrienergiat. Koos põlevkivis leiduvate karbonaatide (lubjakivi) madalama lagunemisastmega muudab see uued katlad vähem CO₂ mahukaks. Tänu uutele ja moodsamatele heitgaaside puhastusseadmetele on oluliselt vähenenud atmosfääri sattuva lendtuha hulk. Kõikide eespool toodud tulemuste kohaselt vastavad uued tsirkuleerival keevkihttehnoloogial töötavad ja põlevkivi kasutavad energiaplokid kõikidele ELi keskkonnanõuetele. Esimeste katelde renoveerimisel saadud informatsiooni alusel on võimalik jätkata teiste põlevkivil põhinevate suuremate põletusseadmete renoveerimist, et vähendada oluliselt koormust keskkonnale, säilitades samal ajal optimaalse tootlikkuse. Sellega saame täita ka Euroopa Liidule antud lubadused, mis rakenduvad täielikult peale üleminekuaja lõppu 2016. aastal.

Iru Soojuselektrijaam töötab praegu 100% maagaasil, mida loetakse hetkel kõige keskkonnasõbralikumaks ja efektiivsemaks taastumatuks

kütuseligiiks. Tingituna väiksematest tootmismahudest, aga ka puhtamast kütusest on Iru jaama poolt õhku paisatavad heitgaaside hulgad väiksemad ning puudub ka väevli ja tahkete osakeste saaste probleem. Samas vajavad ka Iru jaama seadmed renoveerimist, sest tänasel päeval on NO_x heited ligi kaks korda kõrgemad Euroopa Liidu kehtestatud normidest.

Õhusaaste kõrval on energia tootmise olulisemaks keskkonnamõjudeks tahkete jäätmete käitlus. Peale gaasi tekib kõikide teiste kütuste põletamisel vähemal või rohkemal määral tuhka ehk siis mineraalset jäädet. Põlevkivi omapäraks on suur mineraalainete sisaldus, mille tulemusena jääb peale põlevkivi põletamist alles 45–50% algselt põletatud materjalist. Täna ladestatakse Narva Elektrijaamades, aga ka Ahtme Elektrijaamas tekkiv tuhka jaamade kõrval asuval tuhaväljadel. Suurte tuhakoguste vedamiseks kasutatakse hüdrotransporti. Olukorra muudab keerulisemaks see, et põlevkivituhk sisaldab suures koguses CaO ehk kustutamata lupja, mis reageerib transpordiveega ja muudab selle aluseliseks. Seetõttu rakendatakse tuhaarastuseks kinniseid süsteeme, kus transpordivesi ringleb ega satu keskkonda. Süsteemis sademete mõjul tekkiv vee liig neutraliseeritakse ning töödeldakse nõuetekohaselt ning juhitakse siis vastavalt keskkonnalubades fikseeritud tingimustele keskkonda. Võttes arvesse süsteemis ringlevaid suuri veekoguseid säilib keskkonnareostuse risk olukorras, kus õnnetuse või tehnilise probleemi mõjul pääseb aluseline vesi keskkonda. Euroopa Liidu õigusaktidest tulenevate nõuete alusel tuleb praegust tuhaarastuse süsteemi muuta. Selleks on planeeritud hiljemalt 2009. aasta keskpaigaks viia tuhaarastus üle uuele poolkuivale nn tihepulp tehnoloogiale ning korrastada olemasolevad tuhaväljad. Muudatused vähendavad tunduvalt ringleva vee koguseid ning sademete mõjul tekkivaid uusi veekoguseid. See omakorda muudab kogu süsteemi turvalisemaks.

Põlevkivituha on võimalik ka kasutada ning Narva Elektrijaamad tegelevad selliste võimaluste arendamisega. Elektri saamiseks tekkivat põlevkivituha võib kasutada ehitusmaterjalide tööstuses toorainena, näiteks tsemendi tootmisel lisandina, ehitusmaterjalide tootmisel ning täitematerjalina. Kuna põlevkivituhal on aluselised omadused, kasutatakse seda ka happeliste muldade neutraliseerimiseks.

Vett kasutatakse elektrijaamades nii jahutusveena kui ka soojuskandjana koostootmisjaamades. Kõikides elektrijaamades kasutatakse

Saasteainete heited atmosfääri

	2004	2003	2002	2001	2000
Väeveldioksiidi heited (t)	67 966	81 618	65 640	69 655	74 447
Lämmastikdioksiidi heited (t)	11 606	13 524	11 008	11 149	10 323
Tahkete osakeste heited (t)	17 111	21 736	25 082	46 056	47 841
Süsinikoksiidi heited (t)	11 800	12 393	10 967	8 897	8 209

looduslikku pinnavett, mida saadakse lähedal asuvatest veekogudest. Jahutusvee kasutamisel on keskkonnamõjudeks pinnavee temperatuuri tõus seoses jahutamiseks kasutatud vee tagasijuhtimisega keskkonda. Narva Elektriijaamade poolt kasutatav jahutusvesi tõstab arvestuslikult pinnavee temperatuuri keskmiselt kuni 7 kraadi aastas. Uus keevkiht-tehnoloogia vähendab ka jahutuseks vajaliku vee kogust.

Viimasel ajal on palju vaieldud ka selle üle, kas ja millised on taastuvenergia allikaid kasutavate tootmisüksuste keskkonnamõjud. Tuuleenergia kasutamisel viidatakse selle ohtlikkust lindudele ning nahkhiirtele. Lisaks on tuulikudel ka esteetiline mõju, st kas tuulikud ikka sobivad igasse maastikupilti ja tuulikud tekitavad madalsageduslikku müra. EE poolt kasutatav tuulik peaks vastama praegustele keskkonna- ning tervisekaitseõuetele. Hüdrojaamade puhul on keskkonnamõjuna toodud välja vooluvee takistamisest ning paisutamistest tulenevad probleemid maaga ning kalade, eriti haruldaste liikide, liikumise takistamine. EE on tegelnud ainult olemasolevate vanade hüdrojaamade taastamisega, st uusi tamme ja paisusid ei ole rajatud ning olemasolevaid on renoveeritud kõiki nõudeid jälgides. Võimalikud häiringud ehitustööde käigus on kompenseeritud keskkonnaparendustöödega asjaomastel jõgedel.

Elektriülekanedega seotud keskkonnamõjud

Energeetika keskkonnamõjudest rääkimine ilma elektriülekanede mõjusid arvestamata, jätaks pildi poollikuks. Elektri ülekanne on oluline, sest just kõrge- ja madalpingeliinide kaudu jõuab elekter iga tarbijani. Tegelikuses ei tajugi me ise, kui palju on vaja mitmesuguseid seadmeid ning liine selleks, et iga tarbija saaks kasutada elektrit. Ainuüksi Jaotusvõrgus on kokku ca 53 000 km õhuliine, 8 000 km kaabelliine ning üle 18 000 alajaama. Põhivõrgul on veel lisaks ca 5 200 km kõrgepinge õhuliine ning ca 140 alajaama.

Ka elektrivõrgud omavad mõju keskkonnale, kuid see on erinev senikirjeldatud etappide mõjudest. Elektriülekanede puhul võiks välja tuua järgmised olulisemad keskkonnamõjud:

- Jaotus- ja ülekaneliinide alusele maale rakenduvad kasutuspiirangud. Samuti tuleb liinide all olevat maad ning ümbrust hooldada ja kõrgetaimestikust puhtana hoida. Liinihooldusega seotud metsanduse küsimused kerkivad aeg-ajalt teravalt esile. Piisavate puudest vabade turvasoonide rajamine liinide ümber on vajalik ohutuse ja töökindluse tagamiseks, nagu kujukalt nägime 2005. aasta alguse tormi puhul.
- Lisaks kasutuspiirangutele mõjuvad õhuliinid ja alajaamad visuaalselt ebaesteetiliselt ning nende rajamiseks on sageli vaja maha võtta metsa või teha kaevetöid, kujundades sellega oluliselt ümber senist loodusmaastikku.
- Alajaamades olevad seadmed, peamiselt trafod ja õhuliinide juhtivad osad, tekitavad ümbritsevasse keskkonda müra. See müra

muutub probleemiks eriti siis, kui alajaamade või õhuliinide vahetus läheduses asuvad elumajad.

- Kõrgepinge ülekaneliinide ning alajaamades olevate seadmete vahetus läheduses tekib elektromagnetväli, mis võib mõjutada elutegevust. Nende mõjude kohta on tehtud mitmeid erinevaid uuringuid, kuid seni ei ole ühest vastust saadud kõrgepingeliinide ning alajaamades olevate seadmete läheduses tekkiva elektromagnetvälja täpsest mõjust elusorganismidele. Vastava võimaliku mõju vähendamiseks on kõrgepingeseadmete ja liinide võimalikus ohutsoonis rakendatud arendustegevuse piiranguid.
- Alajaamades kasutatakse isoleeriva keskkonnana spetsiaalseid õlisid ehk trafoõlisid. Trafo lekete või avariide korral on oht, et õli satub keskkonda ning tekitab seal pinnase ja põhjavee reostuse. Trafoõlisid seostatakse ka sellise keskkonnohtlikku ainega nagu PCB või PCT. Põhivõrgus ei ole kunagi nimetatud komponente sisaldavaid õlisid ja trafosid kasutatud. Jaotusvõrgus on PCB-d ja PCT-d sisaldavaid trafosid praegu veel kahes kohas. Need on saadud endise N. Liidu armee alajaamade ülevõtmisel ning nende üle peetakse eriarvestust. Praeguste plaanide alusel peaksid PCB-d ja PCT-d sisaldavad seadmed olema lõplikult nõuetekohaselt kõrvaldatud hiljemalt 2010. aastaks.
- Ülekandeliinide remontimisel, renoveerimisel või likvideerimisel tekib märkimisväärse koguses jäätmeid (peamiselt postid), mis vajavad nõuetekohast käitlemist.

Kõikide kirjeldatud keskkonnamõjude leevendamiseks tehakse pidevat ja süstemaatilist tööd. Liinide hooldamisel ning metsa raiumisel on kasutusele võetud põhjalikum ja rangem tööde reglement. Lisaks sellele on ka peetud läbirääkimisi erinevate huvirühmadega ühtsete ja kõiki osapooli rahuldavate lahenduste leidmiseks ja rakendamiseks. Visuaalsete häiringute vähendamiseks ja ka müra alandamiseks püütakse üle minna kaabelliinidele. Viimaste kasutamine säilitab küll teatud maakasutuse piirangud. Alajaamade rajamisel püütakse kasutada kompaktsemaid ning madalama müratasemega seadmeid, mis omakorda vähendavad alajaamade gabariitmõõtmeid.

Õliseadmete osas püütakse minna üle teistele keskkonnaohutumatele lahendustele. Kui see ei ole aga võimalik, siis rajatakse vajalikud turvasüsteemid turvabasseinide, õliseparaatorite ning kogumismahutite näol. Turvasüsteemide arendamisel ja rajamisel püütakse leida optimaalne tulemus mitte ainult turvalisuse seisukohast, vaid ka hoolduskulude poolest. Üksikud allesjäänud ja eriarvel olevad PCB-seadmed kõrvaldatakse kokkulepitud ajagraafiku alusel.

Eesti Energia tegevusel on loomulikult mõju keskkonnale, kuid selle vähendamiseks tehakse iga päev tõhusat tööd ning investeeritakse märkimisväärseid summasid, et olukorda parandada.

Energiasäästualane tegevus

2004. aastal jätkus Eesti Energia nõukogu poolt 29. septembril 2001 käivitatud energiasäästu teavituskava täitmine. Energiasääst laiemas mõttes on aga süsteemne säästmisele suunatud lähenemine alates kütuste tootmisest ja ülekandest (ressursside tootmine/kaevandamine, transport, ladustamine, energiaks muundamine, jaotamine) kuni ratsionaalse ning säästliku tarbimiseni. Energia säästmine aitab vähendada ka keskkonnareostust.

Et energiasäästmist propageerida, käivitas Eesti Energia koostöös ASiga Enprima Estivo 2004. aasta sügisel Interneti-põhise energiasäästu portaali www.kokkuhoid.energia.ee, mis sisaldab adekvaatset ja süstematiseeritud teavet asjaomaste toodete, tehnoloogiate ja meetmete kohta.

Portaal pakub nii kodu- kui ka tööstustarbijatele usaldusväärset teavet tarbimisharjumuste, hoiakute ja väärtuste muutmiseks. Portaalil on loodud tagasiside võimalus, mille kaudu lugeja saab portaalis esitletud kommenteerida, täiendavaid lahendusi pakkuda ning energiasäästualastele küsimustele vastuseid saada.

2004. aastal jätkas Eesti Energia ka mittetulundusühingutele suunatud energiasäästu konkursi traditsiooni. Huvi konkursi vastu oli väga suur ning tähtjaks laekus 13 projekti, mille hulgast valis žürii välja kaks parimat ja seega toetust saavat projekti. Valiku kriteeriumideks olid projekti ulatus ning energiasäästumeetmete arendamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks väljapakutud meetmete efektiivsus, aga ka reaalse energiasäästu saavutamine. Kokku oli toetussummana välja pandud 100 000 krooni.

2004. aasta konkursil said toetust järgmised projektid: Noorteühenduse Juventus „Energiasäästlik mosaik“, mille eesmärk oli Põltsamaa linna ja

piirkonna noorte energiasäästliku mõtteviisi arendamine, ning MTÜ Virumaa Teabekeskuse projekt „Tarbimisharjumuste kujundamine koolis ja kodus“, mille sihtrühmaks olid väljaspool Tallinnat asuvad noored. Mõlemad nimetatud projektid realiseeritakse 2005. aasta jooksul.

Lisaks sellele tehti ka aktiivset koostööd Eesti Rohelise Liikumisega projektis „Jalgrattast sai elektrijaam“, mille käigus jagati Tallinna keskkoolide õpilastele teavet elektri tootmise ja olemuse kohta, aga samuti ka energiasäästlikkuse vajalikkuse ja mõju kohta. Keskkonnaministeerium tunnustas seda projekti 2004. aasta lõpus kui olulist keskkonnategu. Energiasäästualase teabe levitamise osas on koostööd tehtud ka Tallinnas asuva Energiakeskusega.

Energiasäästu teema muutub aasta-aastalt üha olulisemaks, sest praeguse kiiresti kasvava energiatarbimise katmiseks ei piisa vaid tootmismahtude suurendamisest. Nii tööstus- kui ka eratarbijad peavad hakkama energiat säästlikumalt kasutama ja andma sellega oma panuse energiatarbimise kasvu ohjamiseks. Eesti Energia jätkab oma energiasäästualast tegevust ka edaspidi.

ISO 14001 ja Eesti Energia

Alates 2002. aastast on Eesti Energia kontsernis süstemaatiliselt tegeldud ISO 14001 standardile vastavate keskkonnajuhtimissüsteemide juurutamisega. Eesti Energia üks peamisi keskkonnaeesmärke on juurutada standardile ISO 14001 vastavad keskkonnajuhtimissüsteemid kõikides Eesti Energia kontserni tootmisettevõtetes ning üksustes.

Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni (ISO) standard 14001 kirjeldab ettevõtte keskkonnavalasele juhtimisele esitatavaid nõudeid. Vastavust standardi nõuetele hindavad akrediteerimisorganisatsioonid selleks akrediteeringu saanud organisatsioonide sõltumatud audiitorid. Juhul kui audiitorid ei tuvasta vastuolusid standardi nõuete ning ettevõttes tegelikult toimiva vahel, väljastatakse ettevõttele vastav sertifikaat.

Keskkonnajuhtimissüsteemi sertifikaat ei tõenda otseselt ettevõtte toodangu keskkonnasõbralikkust. Ka ei tarvitse sertifikaat tähendada

seda, et ettevõttel keskkonnaprobleeme üldse ei ole. Samas on aga sertifikaadi olemasolu kindlaks märgiks selle kohta, et ettevõtte on teadvustanud oma suhted keskkonnaga, sõnastanud oma keskkonnapoliitika, identifitseerinud olulised keskkonnaaspektid ning tegeleb olukorra parandamisega. ISO 9001 ja sellest välja kasvanud ISO 14001 standardit ühendavad pideva parendamise ning ennetava käitumise printsiip, mis on keskkonnakaitstes tunnustatud vägagi efektiivseks ning õigeks lähenemiseks probleemide lahendamisele.

Aasta 2004 oli läbimurdeaastaks keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamisel Eesti Energia kontsernis. Juba 2002. aasta kevadel käivitunud pilootprojekti kroonis edu 17. detsembril 2002, kui Põhivõrgu keskkonna- ja kvaliteedijuhtimissüsteem sertifitseeriti Bureau Veritas Quality International'i (BVQI) poolt. Saadud kogemused võeti aktiivselt kasutusele kontserni teiste ettevõtete keskkonnajuhtimissüsteemide ülesehitamisel ning sertifitseerimiseks ettevalmistamisel.

Eesti Põlevkivi kontserni ettevõtete – ASi Põlevkiviraudtee, ASi Mäetehnika ja Põlevkivi Tootmise ASi (tootmisüksused Estonia ja Viru kaevandus, Aidu ja Narva karjäär) keskkonna- ja kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifitseeris Det Norske Veritas 5. mail 2003.

Järgmisena väljastati keskkonnajuhtimissüsteemi vastavussertifikaat Iru Elektriijaamale 30. juunil 2004 ASi Metrosert poolt. Iru Elektriijaam osaleb ka Euroopa keskkonnajuhtimise ja -auditeerimise süsteemi (EMAS) pilootprojekti.

ASi Energoremont keskkonnajuhtimissüsteemi sertifitseeris 4. septembril 2004 Lloyd's Register Quality Assurance Ltd (LRQA). OÜ Jaotusvõrk

keskkonna- ja kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifitseeris BVQI 2. detsembril 2004. Televõrgu ASi keskkonna- ja kvaliteedijuhtimissüsteemid sertifitseeris 21. märtsil 2005 LRQA. Keskkonnajuhtimissüsteemi juurutamine Eesti Energias jõudis uuele tasemele ASi Narva Elektriijaamad süsteemi sertifitseerimisega 14. aprillil 2005 ASi Metrosert poolt.

2004/2005. majandusaasta lõpuks oli keskkonnajuhtimissüsteem juurutatud ja sertifitseeritud suuremas osas Eesti Energia kontserni tootmisettevõtetes. Samas jätkatakse kindlasti süsteemi juurutamist järgneval aastal ka nendes kontserni ettevõtetes, kus see seni pole veel toimunud. ISO 14001 nõuetele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi juurutamise projekti lõppeesmärgiks peaks olema kogu kontserni katva ühtse keskkonnajuhtimissüsteemi loomine. Sinna on aga veel pikk tee.

Lisaks edukale keskkonnajuhtimissüsteemi juurutamisele 2004. aastal, formuleeriti ka Eesti Energia kontserni uus, ISO 14001 standardi nõuetele vastav keskkonnapoliitika.

Taastuenergiaallikate kasutamine ja Roheline Energia

Põlevkivist ja gaasist elektri tootmise kõrval toodeti Eesti Energias 2004/2005. majandusaastal elektrit ka taastuvatest energiaallikatest. Eesti Energia käitab praegust Eesti suurimat hüdroelektriijaama Linnamäel. Lisaks sellele alustas 2005. aasta alguses taas elektritootmist Keila-Joa hüdroelektriijaam. Tulevikus on planeeritud taastada ka Põltsamaa hüdroelektriijaam.

Hüdroenergia kõrval, mille varud Eestis on piiratud, käitab Eesti Energia praegu ka ühte tuulikut Virtsus. Lisaks sellele tuulikule on plaanis rajada tulevikus Ruhnu tuulik-diiseljaam. Ettevalmistavad uuringud käivad Balti Elektriijaama suletavale tuhaväljale suure tuulepargi rajamiseks. Ahtme Elektriijaama renoveerimise ja turbale ning biokütustele üleviimise plaani realiseerumine peaks tulevikus veelgi suurendama taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri hulka.

Johtuvalt eelmise majandusaasta sademeterohkest suvest ja sügisest oli Linnamäe hüdroelektriijaama elektritoodang rekordiline. Võrreldes projektijärgse aasta keskmise toodangumahuga 6,9 GWh, toodeti 2004/05. majandusaastal koguni 8,6 GWh elektrit. Kokku tootis Eesti Energia taastuenergia üksus 2004/05. majandusaastal 10,4 GWh elektrit. Kogu Eesti hüdroelektriijaamade toodangust (23,1 GWh) andis Eesti Energia 35% (ehk 8,2 GWh). Kogu tuulest toodetud elektritootmist (7,7 GWh) andis Virtsu tuulik 22% (ehk 1,7 GWh).

Taastuenergiaallikatest elektri tootmise toetuseks ja propageerimiseks käivitati 2001. aastal Eesti Energia, Eestimaa Looduse Fondi ja sadade toetajate kaasabil Rohelise Energia projekt. Tegemist on osalusüsteemiga taastuenergia toetuseks ning propageerimiseks. Rohelise Energia ostjad kasutavad taastuvatest energiaallikatest (tuul, vesi) toodetud elektritootmist ning toetavad sellega taastuvate energiaallikate laialdasemat kasutuselevõttu Eestis.

Lähtuvalt elektriülekanne füüsikast on Rohelise Energia tarbimine tinglik, s.t eri tootjate toodetud taastuenergia tarnitakse ühtsesse võrku ja see jõuab tarbijani koos põlevkivist toodetud elektritootmisega. Samas peetakse Rohelise Energia koguste üle täpset arvestust – aastast müüdiv Rohelise Energia maht ei ületa Eesti Energia Jaotusvõrgu vahendusel müüdava taastuenergia hulka. Nii on garanteeritud, et iga müüdiv Rohelise Energia kilovatt on ka tegelikkuses kaetud toodetud taastuenergia abil. Peamiselt tuulest ja veest toodetud Roheline Energia on

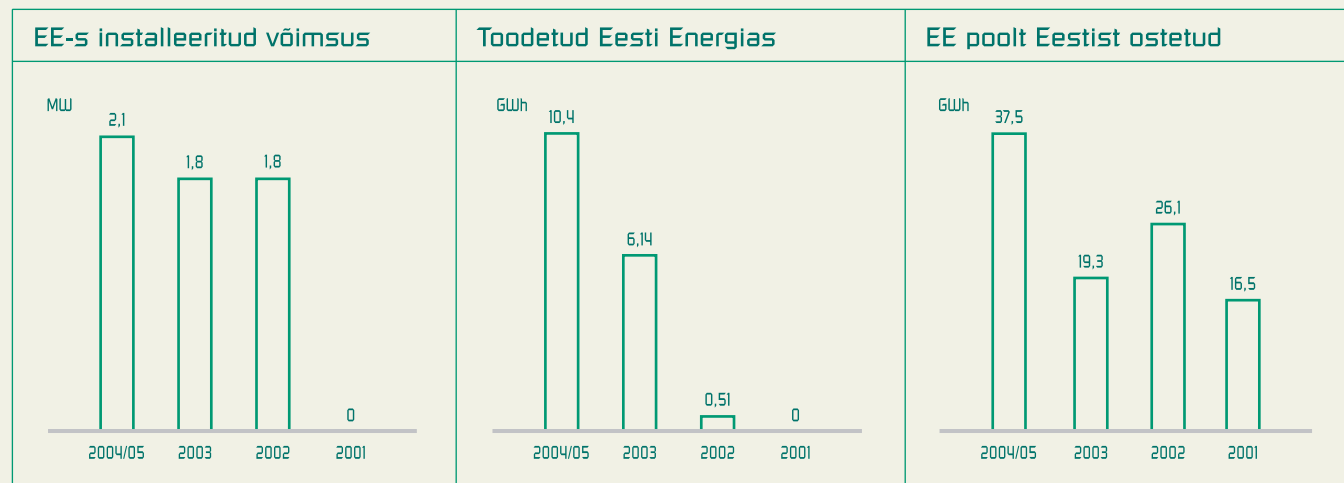
maine- ja staatusetoode, mis näitab ostja keskkonnateadlikkust ja sotsiaalset vastutustunnet. 2004/05. majandusaastal müüs Eesti Energia 2 626 800 kWh Rohelist Energiat.

Rohelise Energia sertifikaate müüdi vastavalt (tk):

- RE I järgu sertifikaat, 120 000 kWh taastuenergiat aastas – 5
- RE II järgu sertifikaat, 60 000 kWh taastuenergiat aastas – 14
- RE III järgu sertifikaat, 6 000 kWh taastuenergiat aastas – 157
- RE kodukliendi sertifikaat, 1 200 kWh taastuenergiat aastas – 190.

2004. aastal hoogustus koostöö haridusasutustega keskkonناسäästliku elektrienergia tootmise tutvustamisel ja säästva tarbimise propageerimisel, mis on üks peamisi prioriteete ka järgnevatel aastatel.

2005. a kevadel valminud Keila-Joa hüdroelektrijaama renoveerimise andsid oma panuse kõik Rohelise Energia ostjad. Rohelise Energia müügist saadud raha on suunatud koostöösse Eestimaa Looduse Fondiga taastuenergiat kasutuselevõtu ning keskkonna säästmise propageerimiseks.

Eesti Energia ökoloogialabor

Ettevõtte keskkonnanalase efektiivsuse hindamiseks tehakse süstemaatilist ja regulaarset omaseiret. Lähtuvalt kehtivatest õigusaktidest peab suurem osa Eesti Energia ettevõteteid omama püsiseireseadmeid ning need, kellel seadmeid pole, peavad viima läbi regulaarseid mõõtmisi erinevate saasteainete osas. Saasteainete mõõtmine on ühelt poolt aluseks saastetasude arvutamisele, teiselt poolt vajalik ka ettevõtte keskkonnanalase efektiivsuse mõõtmiseks. Omaseire optimaalsemaks ning paindlikumaks organiseerimiseks on Eesti Energia Tugiteenuste keskkonnanosakonnas ökoloogialabor.

Ökoloogialabor loodi juba 1992. aasta augustis, et objektiivselt mõõta Eesti Energia ettevõtete poolt atmosfääri paisatavaid keskkonnakahjulikke heiteid ja selle kaudu saada parem ülevaade ettevõtte keskkonnamõju kohta. Lisaks otsestele mõõtmistele on labori ülesandeks kõikide Eesti Energia ettevõtete heidete mõõtmiste meetodiline juhendamine ning uute või rekonstrueeritavate mõõte- ja seireseadmete katsetamine. Alates 1994. aastast teeb labor nii saasteainete kui ka töökeskkonna mõõtmisi lisaks Eesti Energia ettevõtetele ka teistele ettevõtetele ning eraisikutele. Et tagada mõõtetulemuste adekvaatsus ja nõuetelevastavus, on labor akrediteeritud Eesti Akrediteerimiskeskuse poolt alates 3. juulist 2001 ning selle tõenduseks on väljastatud akrediteerimistunnistus nr L052.

Töö paindlikumaks ja operatiivsemaks organiseerimiseks on mõõtjate käsutuses liikuv labor, mis võimaldab teha kvaliteetseid mõõtmisi kogu riigis.

Praegu on labor võimeline tegema järgmisi töid:

- keskkonnakaitsealised mõõtmised ettevõtetes, töökeskkonna mõõtmised ettevõtetes ja eratellijate juures
- konsultatsioonid kahjulike heidete vähendamiseks katsetatud katelagregaatidel ja põlemisprotsesside optimeerimiseks
- kütuse väävlisalduse määramine laboritevaheliste võrdlusmõõtmiste läbiviimise või nendes osalemine
- gaasiliste heidete monitooringuseadmete hooldus ja kalibreerimine.

Seoses Euroopa Liitu astumisel kehtestatud uute keskkonnanalaste nõuetega, mis sätestavad suuremate põletusseadmete ülemineku püsiseirele, iseloomustab 2004. aastat perioodiliste mõõtmiste vähene mine just suurte põletusseadmete osas. Sellest lähtuvalt keskendus labor automatiseeritud mõõtesüsteemide kalibreerimisele ja võrdlusmõõtmiste abil tehtavale standardijärgsele kvaliteedikontrollile (QAL 2).

Töökeskkond

Elektrijaamades ja võrguettevõtetes on palju erinevaid kutsealasid ja töökohti, kus on tervistkahjustavad, ohtlikud või rasked töötingimused. Seal esinevad nii füüsilised, keemilised kui ka bioloogilised, füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid.

Elektrijaamades on põhilisteks ohuteguriteks õhu tolmu- ja niiskussaldus, müra, vibratsioon, kemikaalid, samuti ka õhutemperatuur, tõmbetuul ja niiskus. Kõige raskemad ja rohkem tervist kahjustavad töötingimused on põlevkivielektrijaamades – töötajaid ohustab põlevkivi-, põlevkivituha- ja asbestitolm. Katla- ja turbiiniosade isoleerimisel kasutati varasematel aastatel palju asbesti sisaldavaid soojusisolatsioonimaterjale, mis õhku sattudes põhjustavad hingamisteede haigusi. Mõõtmistega on tuvastatud katelde remonditsoonide õhus tolmu kontsentratsioon, mis ületab lubatu mitmekordselt.

Riskianalüüsiiga määratud ohuteguritest tulenevate terviseriskide vähendamiseks rakendame mitmeid abinõusid:

- parandame seadmete tehnilist seisukorda ja kontrollime pidevalt nende töörežiime;
- seadmete remondi käigus asendame asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjalid ohutumatega;
- Balti ja Eesti Elektrijaama uute keevkihtkateldegas energiaplokkide ehitamisel vältisime täiesti asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjale, nende energiaplokkide allesjäävatel torustikel ja seadmetel asendati asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjalid ohutumatega.

Ohutute töötingimuste tagamiseks on töötajad varustatud nõuetekohase kaitseriistuse ja -vahenditega.

Elektrivõrkude töötajate töötingimused on küllalt rasked, sest töö on välitingimustes (ilmastik, töö kõrgustes, puugioht) ja elektriõhu tõttu pingeline. Ka siin on töötajad varustatud nõuetekohaste kaitseomadustega kaitseriistuse, kaitsejalanõude ning töö- ja kaitsevahenditega.

Elektripaigaldiste ohutuse ja tehnilise seisukorra kontrollimiseks on akrediteeritud töökindluse ja töökeskkonna osakond, kes teostab tehnilist kontrolli õigusaktidega ettenähtud korras. Töötajatele tehakse õigusaktidega ettenähtud tervisekontroll.

Tulenevalt seadusandlike töökeskkonna ja tööohutuse alaste õigusaktide nõuetest ning arvestades Eesti Energia struktuurilisi ja töökorralduslikke seoseid tööde ja seadmete käidu korraldamisel, on välja töötatud korraldavad sise-eeskirjad.

Ettevõtetes on asutud juurutama standardile OHSAS 18001:1999 vastavat töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemi. 2004. aastal tunnustati OHSAS 18001 vastavussertifikaadi vääriliseks OÜ Põhivõrk ja AS Eesti Põlevkivi.

Peame leidma kompromissi keskkonna ja inimese vajaduste vahel.

A misty landscape with power lines and trees. The scene is bathed in a soft, golden light, likely from the setting or rising sun. The power lines are a prominent feature, stretching across the frame. The trees are dense and their colors are muted by the mist. The overall mood is serene and quiet.

+
+
Peame suutma loodust hoida
ja seda tulevastele põlvedele
heas seisus edasi anda.
+ +
+ +

Raamatupidamise aastaaruanne

Juhatuse deklaratsioon

Juhatus kinnitab lehekülgedel 48 kuni 82 esitatud Eesti Energia ASi (emaettevõtja) ning emaettevõtja ja selle tütaretevõtjate (grupp) perioodi 1.4.2004 – 31.3.2005 kohta koostatud emaettevõtja ja grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande õigsust ja täielikkust ning kinnitab oma parimas teadmises, et:

- raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab emaettevõtja ja grupi finantsseisundit, rahavoogusid ja majandustulemusi õigesti ja õiglaselt;
- kõik teadaolevad olulised asjaolud, mis on selgunud aruande valmimise kuupäevani, on raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt arvesse võetud ja esitatud.

Juhatuse hinnangul on Eesti Energia AS ja selle gruppi kuuluvad ettevõtted jätkuvalt tegutsevad majandusüksused.

Käesolev aastaaruanne on kinnitatud Eesti Energia ASi juhatuse poolt 31.5.2005.

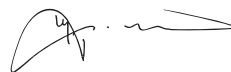
Gunnar Okk
Juhatuse esimees

Sandor Liive
Juhatuse liige

Lembit Vali
Juhatuse liige

Mati Jostov
Juhatuse liige

Marko Allikson
Juhatuse liige

Bilanss

tuhandetes kroonides

	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Ema- ettevõtja 31.3.2005	Ema- ettevõtja 31.3.2004	Lisa
VARAD					
Käibevara					
Raha ja selle ekvivalendid	630 569	705 821	630 566	705 821	4
Müügiootel finantsvarad	0	5 541	0	5 475	5
Nõuded ostjate vastu	780 617	720 458	633 235	588 422	6
Mitmesugused nõuded	1 329	1 324	3 892 079	2 560 518	7
Viitlaekumised	34 327	27 263	21 243	21 307	8
Ettemaksud	26 856	14 339	6 566	5 409	9
Varud	286 528	259 601	781	7 417	10
Kokku käibevara	1 760 226	1 734 347	5 184 470	3 894 369	
Põhivara					
Investeeringud tütarettevõtjatesse	0	0	9 083 138	4 292 202	11
Investeeringud sidusettevõtjatesse	42 267	43 121	2 000	9 609	12
Nõuded tütarettevõtjatele	0	0	4 469 932	0	31
Materiaalne põhivara	18 775 596	17 664 690	785 274	10 668 449	13
Immateriaalne põhivara	39 029	39 029	38 883	38 883	14
Kokku põhivara	18 856 892	17 746 840	14 379 227	15 009 143	
Kokku varad	20 617 118	19 481 187	19 563 697	18 903 512	
KOHUSTUSED					
Lühiajalised kohustused					
Võlakohustused	37 140	18 657	36 983	18 491	16
Võlad hankijatele ja muud võlad	1 407 913	1 343 817	1 561 130	1 188 210	17
Tuletisinstrumentid	41 800	69 910	41 800	69 910	18
Eraldised	94 124	92 062	554	613	19
Tulevaste perioodide tulud	9 667	708	0	708	20
Kokku lühiajalised kohustused	1 590 644	1 525 154	1 640 467	1 277 932	
Pikaajalised kohustused					
Võlakohustused	4 797 273	4 592 244	4 797 249	4 592 063	16
Eraldised	290 912	315 839	4 076	4 222	19
Tulevaste perioodide tulud	793 419	601 891	0	601 891	20
Kokku pikaajalised kohustused	5 881 604	5 509 974	4 801 325	5 198 176	
Kokku kohustused	7 472 248	7 035 128	6 441 792	6 476 108	
OMAKAPITAL					
Emaettevõtja osalus omakapitalis					
Aktsiakapital	7 274 100	7 274 100	7 274 100	7 274 100	21
Aažio	4 065 497	4 065 497	4 065 497	4 065 497	
Kohustuslik reservkapital	652 339	626 182	652 339	626 182	
Riskimaandamise reserv	-33 444	-61 491	-33 444	-61 491	18
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	496 960	0	496 960	0	
Aruandeaasta kasum	666 453	523 116	666 453	523 116	
Kokku emaettevõtja osalus omakapitalis	13 121 905	12 427 404	13 121 905	12 427 404	
Vähemusosa	22 965	18 655	0	0	
Kokku omakapital	13 144 870	12 446 059	13 121 905	12 427 404	
Kokku kohustused ja omakapital	20 617 118	19 481 187	19 563 697	18 903 512	

Kasumiaruanne

tuhandetes kroonides

	Grupp	Grupp	Ema- ettevõtja	Ema- ettevõtja	Lisa
	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	
Müügitulu	6 176 127	5 900 542	5 374 052	5 160 837	22
Muud äritulud	39 301	31 672	14 236	22 621	23
Sihtfinantseerimine	2 837	1 876	802	1 302	24
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	-17 525	47 260	0	0	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-1 899 351	-1 885 176	-4 925 123	-3 845 275	25
Mitmesugused tegevuskulud	-577 878	-603 512	-127 062	-203 042	26, 27
Tööjõukulud	-1 375 000	-1 404 897	-182 529	-319 696	28
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 370 930	-1 300 144	-164 765	-769 556	13, 14
Muud ärikulud	-17 430	-11 038	-5 948	-3 286	29
ÄRIKASUM/-KAHJUM	960 151	776 583	-16 337	43 905	
Finantstulud ja -kulud					
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil investeeringutelt tütarettevõtjatesse	0	0	184 192	592 629	11
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil investeeringutelt sidusettevõtjatesse	12 935	17 542	0	-1 759	12
Intressitulud/-kulu	-304 473	-277 057	496 221	-110 368	30
Kasum/kahjum valuutakursi muutustest	-43	419	-83	478	
Muud finantstulud/-kulud	2 193	-1 807	2 460	-1 769	
Kokku finantstulud ja -kulud	-289 388	-260 903	682 790	479 211	
ARUANDEAASTA KASUM	670 763	515 680	666 453	523 116	
sh emaettevõtja osalus kasumis	666 453	523 116	666 453	523 116	
vähemusosa osalus kasumis/kahjumis	4 310	-7 436	0	0	

Omakapitaliaruanne

tuhandetes kroonides

	Emaettevõtja osalus omakapitalis					Vähemus- osa	Kokku	Lisa
	Aktsia- kapital	Aažio	Kohus- tuslik reserv- kapital	Riski- maanda- mise reserv	Jaotamata kasum/ kahjum			
Omakapital seisuga 31.3.2003	7 274 100	4 065 497	367 519	-70 010	258 663	26 091	11 921 860	
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	0	0	258 663	0	-258 663	0	0	
Riskimaandamisinstrumentide ümberrhindlus	0	0	0	8 519	0	0	8 519	18
2003/04 aruandeaasta kasum	0	0	0	0	523 116	-7 436	515 680	
Omakapital seisuga 31.3.2004	7 274 100	4 065 497	626 182	-61 491	523 116	18 655	12 446 059	
Jaotamata kasumi kandmine reservkapitali	0	0	26 156	0	-26 156	0	0	
Riskimaandamisinstrumentide ümberrhindlus	0	0	0	28 047	0	0	28 047	18
2004/05 aruandeaasta kasum	0	0	0	0	666 453	4 310	670 763	
Ümardus	0	0	1	0	0	0	1	
Omakapital seisuga 31.3.2005	7 274 100	4 065 497	652 339	-33 444	1 163 413	22 965	13 144 870	

Lisainfo aktsiakapitali, aažio ja reservkapitali kohta on esitatud lisa 21.

Rahavoogude aruanne

tuhandetes kroonides	Grupp	Grupp	Enaettevõtja	Enaettevõtja	Lisa
	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	
Rahavood äritegevusest					
Aruandeaasta kasum	670 763	515 680	666 453	523 116	
Korrigeerimised					
Põhivara kulum ja väärtuse langus	1 370 930	1 300 143	164 765	769 555	13, 14
Liitumis- ja muude teenustasude amortisatsioon	-24 178	-20 148	-5 062	-20 148	20
Kasum/kahjum materiaalse põhivara müügist	-5 829	-8 794	-2 367	-7 973	23, 29
Kasum äriüksuse müügist	-7 031	0	0	0	3, 23
Kapitaliosaluse meetodil arvestatud kasumid	-12 935	-17 542	-184 192	-590 870	
Muud kasumid investeeringutelt	-3 269	0	-3 269	0	
Finantsinvesteeringute müügi kasum	-18	-97	0	-97	
Kursikasum välisvaluutas võetud võlakohustustelt	-12	0	-12	0	
Intressikulu võlakohustustelt	287 296	277 469	302 805	284 123	30
Intressitulud	-7 972	-18 742	-799 320	-173 639	
Korrigeeritud puhaskasum	2 267 745	2 027 969	139 801	784 067	
Äritegevusega seotud käibevarade netomuutus					
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	10 573	27 746	6 815	12 025	6
Nõuete suurenemine ostjate vastu	-70 135	-24 975	-60 840	-15 143	
Varude muutus	-27 308	-78 094	-1 156	1 908	
Muu äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-20 058	125 642	-48 859	792	
Kokku äritegevusega seotud käibevarade netomuutus	-106 928	50 319	-104 040	-418	
Äritegevusega seotud kohustuste netomuutus					
Eraldiste muutus	-28 006	31 769	617	4 835	
Võlgnevuse muutus hankijatele	56 268	-42 829	-15 586	-11 427	
Muu äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	43 262	14 474	458 209	24 366	
Kokku äritegevusega seotud kohustuste netomuutus	71 524	3 414	443 240	17 774	
Makstud intressid ja laenukulud	-280 874	-264 585	-293 091	-265 896	
Saadud intressid	8 037	22 022	792 236	176 914	
Kokku rahavood äritegevusest	1 959 504	1 839 139	978 146	712 441	
Rahavood investeerimisest					
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	-2 521 182	-3 134 473	-284 487	-1 074 024	
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	215 706	161 405	35 374	161 405	20
Laekunud materiaalse põhivara müügist	10 373	34 412	6 376	13 349	
Laekunud äriüksuste müügist	30 428	0	9 056 324	0	3
Laekunud kapitalirendi põhiosa maksed	0	0	77 288	0	3
Pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt laekunud dividendid	15 789	17 825	0	0	12
Tagasi laekunud oma töötajatele antud laenu	5	6	4	5	
Tasutud pikaajaliste finantsinvesteeringute soetamisel	-2 000	0	-4 600 000	-2 000	11, 12
Laekunud finantsinvesteeringute müügist	84	97	9 609	97	
Tütarettevõtjatele antud arvelduskrediidi muutus	0	0	-5 753 597	-892 566	31
Tütarettevõtjatel tagasi laekunud laenu	0	0	0	1 300	31
Kokku rahavood investeerimisest	-2 250 797	-2 920 728	-1 453 109	-1 792 434	
Rahavood finantseerimisest					
Saadud pikaajalised pangalaenu	234 699	312 933	234 699	312 933	16
Tagasi makstud pangalaenu	-18 491	-16 500	-18 491	0	16
Tagasi makstud kapitalirendikohustused	-167	-194	0	0	16
Tütarettevõtjatel saadud üleõlaenu muutus	0	0	106 500	38 207	31
Sidusettevõtjatel saadud üleõlaenu muutus	0	0	2 000	0	
Tütarettevõtjatel saadud lühiajalised laenu	0	0	235 000	504 000	31
Tütarettevõtjatele tagasi makstud lühiajalised laenu	0	0	-160 000	-40 000	31
Kokku rahavood finantseerimisest	216 041	296 239	399 708	815 140	
Puhas rahavoog	-75 252	-785 350	-75 255	-264 853	
Raha ja selle ekvivalendid aruandeperioodi algul	705 821	1 491 171	705 821	970 674	4
Raha ja selle ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	630 569	705 821	630 566	705 821	4
Kokku raha ja selle ekvivalentide muutus	-75 252	-785 350	-75 255	-264 853	

Raamatupidamise aastaaruande lisad

1. Kokkuvõte olulisematest arvestus- ja aruandluspõhimõtetest

Eesti Energia AS (edaspidi emaeettevõtja) on Eesti Vabariigis 31.3.1998 registreeritud äriühing. Emaettevõtja 31.3.2005 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aruanne hõlmab emaeettevõtjat ja tema tütarettvõtjaid (edaspidi grupp) ning grupi osalemist sidusettevõtjates. Emaettevõtja raamatupidamise aruanne on esitatud, et täita Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud arvestus- ja aruandluskohustuse nõudeid.

Arvestuse tava

Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja emaeettevõtja raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS).

Raamatupidamise aastaaruandes esitatud finantsnäitajad tuginevad põhiliselt nende ajaloolisele soetusmaksumusele, välja arvatud investeeritud väärtpaberitesse ja derivatiivid, mis on kajastatud õiglasel väärtuses. Gruppi kuuluvad ettevõtjad kasutavad olulises osas ühtseid arvestuspõhimõtteid. Arvestuspõhimõtete muutmise korral muudetakse tagasiulatuvalt ka eelmiste aruandeperioodide võrdlusandmeid.

Opereerimis- ja esitusvaluuta

(a) Opereerimisvaluuta

Emaettevõtja ja tütarettvõtjad kasutavad arvestuses põhilise majanduskeskonna valuutat – Eesti krooni. Eesti kroon on fikseeritud euro suhtes kursiga 15,6466 kr 1 euro kohta (võrreldaval perioodil 15,64664 kr 1 euro kohta).

(b) Esitusvaluuta

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides ümardatuna lähima tuhandeni.

Arvestuspõhimõtete muutus

Grupi ja emaeettevõtja raamatupidamise aastaaruande koostamisel on rakendatud ennetähtaegselt alljärgnevat standardit:

- IAS 1 (muudetud 2003) Finantsaruannete esitus
- IAS 2 (muudetud 2003) Varud
- IAS 8 (muudetud 2003) Arvestuspõhimõtted, raamatupidamishinnangute muudatused ja vead
- IAS 10 (muudetud 2003) Sündmused pärast bilansipäeva
- IAS 16 (muudetud 2003) Materiaalne põhivara
- IAS 17 (muudetud 2003) Rendiarvestus
- IAS 21 (muudetud 2003) Valuutakursside muutumise mõju arvestus
- IAS 24 (muudetud 2003) Tehingud seotud osapooltega.

Nimetatud standardeid rakendati esmakordselt 31.3.2004 lõppenud majandusaasta raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Grupile kohustuslikuks muutuvad loetletud standardid alates 1.4.2005 algavast majandusaastast. Standardite rakendamine ei põhjastanud olulisi muudatusi olemasolevates arvestuspõhimõtetes ning ei mõjutanud grupi ega emaeettevõtja kasumit. Samas põhjastab nimetatud standardite rakendamine teatud muudatusi informatsiooni esitusviisis ning aastaaruande lisades avaldatavas informatsioonis.

Aruandeperioodil rakendati esmakordselt standardeid IAS 36 (muudetud 2004), IAS 38 (muudetud 2004) ja IFRS 3, mille rakendamine muutub grupile kohustuslikuks alates 1.4.2004. Nimetatud standardite rakendamise peamiseks mõjukuks on firmaväärtuse arvestuspõhimõtete muutus. Vastavalt uutele standarditele lõpetati firmaväärtuse amortiseerimine ning viiakse igal bilansipäeval läbi väärtuse test.

Grupp ei ole ennetähtaegselt rakendanud standardeid IAS 27 (muudetud 2003), IAS 28 (muudetud 2003), IAS 32 (muudetud 2003) ja IAS 39 (muudetud 2003), mille rakendamine muutub kohustuslikuks alates 1.4.2005. Standardite IAS 27 (muudetud 2003) ja IAS 28 (muudetud 2003) rakendamise tulemusena lõpetatakse kapitaliosaluse meetodi kasutamine tütar- ja sidusettevõtjate arvestusel emaeettevõtja konsolideerimata aruannetes. Hinnanguliselt väheneb investeeeringute väärtus tütarettvõtjatesse 566 mln krooni võrra. IAS 32 (muudetud 2003) ja IAS 39 (muudetud 2003) rakendamine võib kaasa tuua teatud muudatusi finantsinstrumentide arvestusel ja kajastamisel.

Samuti ei ole ennetähtaegselt rakendatud Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee poolt välja töötatud tõlgendust IFRIC 3, mis käsitleb kasvuhoonegaaside emissiooniõiguste arvestust, ning standardit IFRS 6, mis käsitleb uute kaevanduste kasutuselevõetuga seotud kulude arvestust. IFRIC 3 rakendamine muutub grupile kohustuslikuks alates 1.4.2005 ning IFRS 6 rakendamine alates 1.4.2006.

IFRIC 3 kohaselt tuleb ettevõttele eraldatud kasvuhoonegaaside saastekvoote kajastada bilansis immateriaalse varana. Riigi poolt tasuta jagatud saastekvoote võetakse immateriaalse varana arvele nende õiglasel väärtuses ning kajastatakse riigilt saadud sihtfinantseerimisena, mis kantakse kasumiaruandes tuluku proportsionaalselt emiteeritud kasvuhoonegaaside kogustega aruandeperioodil. Arvestusperioodil emiteeritud kasvuhoonegaaside kogus kajastatakse bilansipäeval kehtiva turuhinnaga kasumiaruandes kuluna ning bilansis eraldisena. Vastavalt IAS 38le on grupil võimalik valida immateriaalse vara kajastamisel soetusmaksumuse ja ümberhindluse mudeli rakendamise vahel. Esialgsete hinnangute kohaselt toob IFRIC 3 rakendamine kaasa grupi varade ja kohustuste kasvu ligikaudu 3 mld krooni võrra.

Konsolideeritud aruannete koostamine

(a) Tütarettvõtjad

Tütarettvõtjad on emaeettevõtja poolt kontrollitavad ettevõtjad. Kontroll eksisteerib, kui emaeettevõtja omab mõjuvõimu määrata investeeinguobjekti finants- ja tegevuspõhimõtteid. Kontrolli olemasolu on eeldatud, kui grupi osalus on üle 50%.

Tütarettvõtjate tegevus kajastub raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle katkemiseni.

Tütarettvõtjate soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all toimuvad äriühendused), mille korral hinnatakse omandatud tütarettvõtja varad ja kohustused nende õiglasel väärtuses. Omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahe kajastatakse firmaväärtusena.

Ema- ja tütarettvõtjate finantsnäitajad on grupi raamatupidamise aastaaruandes konsolideeritud rida-realt. Ema- ja tütarettvõtjate vaheliste tehingute tulemusena tekkinud nõuded, kohustused, tulud, kulud ning realiseerumata kasumid ja kahjumid on elimineeritud.

Emaettevõtja raamatupidamise aastaaruandes on tütarettvõtjad esitatud kasutades kapitaliosaluse meetodit. Kapitaliosaluse meetodi rakendamisel on sisemistest tehingutest tekkinud realiseerumata kasumite ja kahjumite mõju elimineeritud lähtudes grupi või emaeettevõtja osalusest tütarettvõtjas. Praegu kasutusel olev arvestusmeetod muutub emaeettevõtja aruannetes alates 1.4.2005, kui rakendatakse standardit IAS 27 (muudetud 2003), mille kohaselt tuleb investeeeringuid tütarettvõtjatesse emaeettevõtja aruannetes kajastada kas soetusmaksumuses või õiglasel väärtuses.

(b) Sidusettevõtjad

Sidusettevõtjad on investeringuobjektid, milles emettevõtja omab otseselt või kaudselt olulist mõjuvõimu, kuid mitte kontrolli, finants- ja tegevuspõhimõtete määramise üle. Olulise mõjuvõimu eelduseks on loetud grupi 20-50%lise osaluse olemasolu investeringuobjektiks olevas ettevõtjas. Grupi ja emettevõtja osa sidusettevõtja realiseeritud kasumitest ja kahjumitest kajastub raamatupidamise aastaaruandes alates olulise mõjuvõimu tekkimisest kuni selle katkemiseni.

Sidusettevõtjad on kajastatud nii grupi kui emettevõtja aruannetes kapitaliosaluse meetodil.

Kapitaliosaluse meetodi rakendamisel on sisemistest tehingutest tekkinud realiseerumata kasumite ja kahjumite mõju elimineeritud lähtudes grupi või emettevõtja osalusest sidusettevõtjas.

Praegu kasutusel olev arvestusmeetod muutub emettevõtja aruannetes alates 1.4.2005, kui rakendatakse standardit IAS 28 (muudetud 2003), mille kohaselt tuleb investeringuid sidusettevõtjatesse emettevõtja aruannetes kajastada kas soetusmaksumus või õiglases väärtuses.

Tehingud välisvaluutas ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused**(a) Tehingud välisvaluutas**

Välisvaluutas toimunud tehingud on esitatud Eesti kroonides kasutades tehingupäeval kehtinud Eesti Panga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Raha ülekandmise ja tehingupäeva kurside erinevuse korral tekkivad kursivahed kajastatakse kasumiaruandes.

(b) Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused

Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused on ümber hinnatud bilansipäeval kehtinud Eesti Panga ametliku noteeringu alusel. Ümberhindamisest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks. Lühiajalisteks loetakse varad, mis eeldatavasti realiseeritakse järgmisel majandusaastal või ettevõtte tavapärase äriotsuse käigus. Lühiajaliste kohustustena on näidatud kohustused, mille maksetähtaeg saabub järgmise majandusaasta jooksul või mis tõenäoliselt tasutakse järgmisel majandusaastal või ettevõtte tavapärase äriotsuse käigus. Kõik ülejäänud varad ja kohustused on näidatud pikaajalistena.

Raha ja selle ekvivalentid

Rahaks ja selle ekvivalentideks (rahavarudeks) on loetud:

- sularaha kassades;
- nõudmiseni hoiused pankades ja raha teel neile;
- lühiajalised, kuni 3-kuulise vabanemistähtajaga hoiused pankades;
- pankade rahaturu- ja intressifondide likviidsed osakud.

Vaba raha hoitakse intressitulute teenimise eesmärgil pankade rahaturu- ja intressifondide osakutes, mida lähtuvalt nende likviidsusest kajastatakse raha ja selle ekvivalentide grupis. Osakuid kajastatakse turuväärtuses. Ostuhinna ja turuväärtuse vahe kajastatakse kasumiaruandes finantstuluna.

Investeeringud väärtpaperitesse

Investeeringud väärtpaperitesse (välja arvatud investeeringud tütar- ja sidusettevõtjatesse, mida kajastatakse konsolideerimise või kapitaliosaluse meetodil) on jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtuvalt asjaolust, kas investeeringu eeldatav valdamine kestab ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Kauplemiseesmärgil hoitavaid ja müügiootel finantsvarasid kajastatakse üldjuhul õiglases väärtuses. Ümberhindluse vahesid õiglasele väärtusele kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes. Juhul, kui müügiootel finantsinvesteeringute õiglase väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav, kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumus.

Finantsvarade oste ja müüke kajastatakse väärtuspäeval.

Grupil ei ole investeeringuid lunastustähtajani hoitavatesse finantsinstrumentidesse.

Nõuded ostjate vastu

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Kui nõuete laekumine loetakse osaliselt või täielikult ebatõenäoliseks, kajastatakse see nõuete bilansilise väärtuse vähendamisenä ja kantakse ärikuludesse. Pikaajalised nõuded ostjate vastu on kajastatud tõenäoliselt laekuva nõude nüüdsväärtuses. Tõenäoliselt laekuva nõude nominaalväärtuse ja nüüdsväärtuse vahet kajastatakse nõude laekumistähtajani jäänud perioodi jooksul intressituluna.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvust tulenevalt võimalik, siis hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisel vähendatakse ärikulusid.

Varud

Varud kajastatakse soetusmaksumus või neto müügihinnas, kui see on varude soetusmaksumusest madalam. Neto müügihinnaks loetakse arvatavat müügihinda, mida on vähendatud müügiga seotud kulutuste võrra. Allahindluse summa kantakse ärikuludesse. Varude soetusmaksumust arvestatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodil.

Tooraine ja materjali varude soetusmaksumus koosneb ostuhinnast, kulutustest transpordile ning muudest soetamisega vahetult seotud väljaminekutest. Lõpetamata ja valmistoodangu soetusmaksumuseks loetakse kaalutud keskmist tootmisomahinda, mis kalkuleeritakse tootmise otsestest ja kaudsetest kulutustest. Turustus-, üldhaldus- ja finantskulud ei ole tootmisomahinna komponendiks.

Materiaalne põhivara

Materiaalse põhivarana käsitletakse materiaalsel vara, mida kasutatakse äritegevuses ning mille eeldatav kasulik tööiga on üle ühe aasta. Materiaalsel põhivara esitatakse bilansis jääkväärtuses, mis on saadud vara soetusmaksumuse vähendamisel arvestatud kulumini ja väärtuse languse võrra.

(a) Soetusmaksumus

Ostetud põhivarade soetusmaksumus sisaldab lisaks ostuhinnale ka kulutusi transpordile ja paigaldamisele ning muid soetuse ja kasutuselevõtuga otseselt seotud väljaminekuid. Oma valmistatud põhivara soetusmaksumus koosneb valmistamisel ja kasutuselevõtul tehtud kulutustest materjalidele, teenustele ning tööjõule.

Kui materiaalne põhivara koosneb oluliselt erineva kasuliku tööeaga koostisosadest, võetakse osad arvele iseseisvate põhivaraobjektidena. Sarnase eeldatava kasuliku tööeaga põhivararühmi (näiteks elektrivõrgud, soojustrassid ning infosüsteemide riist- ja tarkvara) arvestatakse kogumitena. Laenu intressikulud põhivara soetusmaksumus ei kapitaliseerita.

(b) Kulum

Põhivara kulumit arvestatakse soetusmaksumuselt lineaarsel meetodil vara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Põhivara eeldatavat kasulikkude eluiga inventeeritakse aastainventuuri käigus, parenduste arvelevõtmisel ja oluliste muutuste korral arenguplaanides. Kui vara hinnanguline kasulik eluiga erineb oluliselt eelnevalt kehtestatud, siis muudetakse vara järelejäänud kasulikkude eluiga, millest tulenevalt muutub järgmistel perioodidel varale arvestatav kulum.

Grupis kasutatavad põhivara eeldatava kasuliku eluea normid on järgmised:

	Uue põhivara kasulik eluiga	Põhivara tegelik keskmine eluiga aruandeperioodil*	
		1.4.04-31.3.05	1.4.03-31.3.04
Hooned	25-40 a	29,2 a	31,0 a
Elektriliinid	33-60 a	26,9 a	26,3 a
Muud rajatised	10-30 a	18,5 a	20,9 a
Elektriülekandeseadmed	7-25 a	17,8 a	17,5 a
Elektrijaamade seadmed	7-25 a	15,9 a	15,8 a
Muud masinad ja seadmed	3-20 a	9,3 a	8,8 a
Muu põhivara	3-10 a	5,5 a	6,3 a

*Kasutusel oleva põhivara aasta keskmine soetusmaksumus / aruandeaasta kulum

(c) Väärtuse langus

Varad hinnatakse alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui varade kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkväärtusest. Vara kaetav väärtus on kõrgem kahest järgnevast näitajast:

- vara neto müügihind;
- vara kasutusväärtus.

Kui vara neto müügihind pole võimalik määrata, loetakse vara kaetavaks väärtuseks selle kasutusväärtus. Varade kasutusväärtus leitakse varade abil tulevikus genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtusena. Varade väärtuse langust hinnatakse juhul, kui sellele viitavad võimalikud järgmised asjaolud:

- sarnaste varade turuväärtus on langenud;
- üldine majanduskeskkond ja turusituatsioon on halvenenud, mistõttu on tõenäoline, et varadest genereeritav tulu väheneb;
- turu intressimäärad on tõusnud;
- varade füüsiline seisund on järsult halvenenud;
- varadest saadavad tulud on väiksemad planeeritust;
- mõningate tegevusvaldkondade tulemused on oodatust halvemad;
- teatud raha genereeriva üksuse tegevus katsetakse lõpetada.

Varade väärtuse langust võidakse hinnata kas üksiku vara või varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta. Raha genereerivaks üksuseks loetakse väikseim eraldi identifitseeritav varade grupp, millest genereeritavad rahavood on olulises osas prognoositavad sõltumatult ülejäänud varade poolt genereeritavatest rahavoogudest.

Kui varade väärtuse languse arvestamise järgselt on tõenäoline, et olukord on muutunud, siis hinnatakse seda uuesti. Vastavalt testi tulemustele võidakse allahindlus kas osaliselt või täielikult tühistada.

Varade väärtuse langust kajastatakse bilansis koos kulumiga.

(d) Parendused, remont ja hooldus

Parendustega seotud kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara bilansis kajastamise kriteeriumitele. Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele ning asendatud komponent või proportsionaalne osa asendatud põhivarast kantakse bilansist maha. Jooksva hoolduse ja remondiga seotud kulud kajastatakse kasumiaruandes kuludena.

Renditud varad

Kapitalirendina on klassifitseeritud rent, mille puhul kõik olulised vara omandiõigusega seotud riskid ja hüved on läinud üle rentnikule. Muud rendid on kajastatud kasutusrendina.

(a) Grupi ettevõtja on rentnik

Kapitalirendi tingimustel renditud vara kajastatakse algselt rendimaksете miinimumsumma nüüdisväärtuses või renditud vara õiglase väärtuse summas, juhul kui see on eelmisest madalam. Kapitalirendi tingimustel renditavat materiaalselt põhivara amortiseeritakse kas rendiperioodi jooksul või kasuliku tööea jooksul, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi kohustust vähendatakse põhiosa tagasimaksetega. Rendimakse finantskulu kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna. Kasutusrendi maksed kajastatakse kasumiaruandes kuluna rendiperioodi jooksul võrdsetes osades.

(b) Grupi ettevõtja on rendileandja

Grupis ei ole kapitalirendi tingimustel välja renditud vara. Kasutusrendi tingimustel välja renditud varadele rakendatakse materiaalsele põhivarale kehtestatud arvestusprintsipi. Rendiperioodi jooksul saadavad maksed kajastatakse kasumiaruandes tuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalselt põhivara kajastatakse bilansis ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on ettevõtja poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et ettevõtja saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalselt põhivara (välja arvatud firmaväärtus) amortiseeritakse kuldusse lineaarsel meetodil hinnangulise kasuliku eluea jooksul, mille pikkus

ei ületa 20 aastat. Immateriaalse põhivara väärtuse langust hinnatakse juhul, kui eksisteerib sellele viitavaid asjaolusid, analoogiliselt materiaalse põhivara väärtuse languse hindamisele.

(a) Firmaväärtus

Firmaväärtus leitakse uue majandusüksuse omandamisel ostuhinna ja ostetud netovara õiglase väärtuse vahena. Alates 1.4.2004 firmaväärtust ei amortiseerita, selle asemel viiakse igal bilansipäeval läbi väärtuse test.

(b) Arengu-, asutamise-, uurimis- ja koolituskulud

Arenguväljaminekud on kulutused, mida tehakse uurimistulemuste rakedamisel uute konkreetsete toodete ja teenuste väljatöötamiseks. Arenguväljaminekuid kapitaliseeritakse juhul kui eksisteerib kava projekti elluviimiseks ning on võimalik hinnata immateriaalsest varast tulevikus tekkivat tulu.

Uue majandusüksuse asutamisega seotud väljaminekuid, uue teadusliku või tehnilise informatsiooni kogumise eesmärgil läbiviidud uuringutega seotud kulutusi ning koolituskulud ei kapitaliseerita.

(c) Muu immateriaalne põhivara

Kulutused patentide, firmamärkide, litsentside ja sertifikaatide soetamiseks kapitaliseeritakse, kui on võimalik hinnata neilt kulutustelt tulevikus saadavat tulu. Muu immateriaalne põhivara kantakse kuluks lineaarselt eeldatava kasuliku eluea jooksul, mille maksimaalpikkus ei ületa 5 aastat.

Laenud ja emiteeritud võlakirjad

Võlakohustused võetakse esialgselt arvele laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra. Laene ja emiteeritud võlakirju kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, mille korral algset soetusmaksumust korrigeeritakse põhiosa tagasimaksetega ning algse soetusmaksumuse ja lunastusmaksumuse vahelise erinevuse kumulatiivse amortisatsiooniga. Korrigeeritud soetusmaksumuse leidmiseks kasutatakse efektiivset intressimäära, mis leitakse tuleviku rahavoogude diskonteerimisel bilansilise väärtuseni. Tehingukulude amortisatsiooni kajastatakse kasumiaruandes koos intressikuludega. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna nende tekkimise perioodil. Bilansipäevaks tasumata tekkepõhine intressivõlg kajastatakse bilansis viitvõlgnevustes.

Maksustamine**(a) Ettevõtja tulumaks**

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtjate kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumit väljamakstavaid dividende (määraga 24/76 väljamakstava netodividendi summast, kuni 1.1.2005 määraga 26/74 väljamakstava netodividendi summast). Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtja tulumaksu kajastatakse tulumaksukuluna kasumiaruandes samal perioodil, kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

(b) Muud maksuliigid

Grupi kulused mõjutavad järgmised maksuliigid:

Maksuliik	Maksumäär
Sotsiaalmaks	33% töötajatele tehtud väljamaksetelt ja erisoodustustelt
Töötuskindlustusmaks	0,5% töötajatele tehtud väljamaksetelt
Erisoodustuste tulumaks	24/76 töötajatele tehtud erisoodustustelt
Saastetasud	Saasteainete tonnimäärade alusel saasteainete viimise eest atmosfääri, veekogudesse, põhjavette ja pinnasesse ning jäätmete keskkonda paigutamise eest
Põlevkivi kasutusmaks	5,20 kr kaevandatud põlevkivi tonni kohta
Vee erikasutuse maks	0,03-1,17 kr/m ³ põhjaveekihi võetud vee kohta
Maamaks	0,1-2,5% maa maksustamishinnast aastas
Rasveokimaks	50-3640 kr/kvartalis veoauto kohta
Ettevõtja tulumaks ettevõtlusega mitteseotud kuludelt	24/76 ettevõtlusega mitteseotuks loetatavalt kuludelt

Aruandeperioodil muutus erisoodustuste ja ettevõtja tulumaksumäär (kuni 31.12.2004 oli maksumäär 26/74) ning põlevkivi kasutusmaksu määr (kuni 31.12.2004 5,10 kr kaevandatud põlevkivi tonni kohta).

Eraldised

Eraldistena arvestatakse tõenäolisi kohustusi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg ja summa pole kindlad.

Eraldiste kajastamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust, kasutades vajadusel ekspertide abi.

Eraldis võetakse bilansis arvele ainult juhul, kui selle realiseerimise tõenäosus on suurem kui 50% ja summa on usaldusväärselt määratav. Töötajate koondamisega kaasnevaid kulutusi võetakse eraldistes arvele ainult juhul, kui ettevõtja on avalikustanud restruktureerimiskava, milles on muuhulgas kirjeldatud kavaga kaasnevaid kulutusi ning eelseisvaid muudatusi töötajate arvus. Aruandeaasta lõpu seisuga viiakse läbi eraldiste inventuur, mille käigus hinnatakse vajadust uute eraldiste moodustamiseks ja varem moodustatud eraldiste ümberhindamiseks, lähtudes bilansipäevaks selgunud asjaoludest ja võimalikest arengustenaariumitest. Eraldiste moodustamisega seotud kulu kajastatakse kasumiaruandes ärikuludes.

Kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui aasta jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses. Pikaajaliste eraldiste diskonteeritud väärtuse suurenemist seoses realiseerumistähtaja lähenemisega kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna. Eraldisi kasutatakse ainult nende kulutuste katmiseks, mille jaoks need olid moodustatud.

(a) Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste ja tervisekahjustuste hüvitamise eraldised

Juhtudel, kui grupp või mõni tema tütarettevõtja on võtnud endale kohustuse maksta oma endistele töötajatele töösuhtejärgseid hüvitisi, moodustatakse nimetatud kulutuste katmiseks vastav eraldis. Eraldiste hindamisel võetakse arvesse võetud kohustusel seatud tingimused ning eeldatav väljamakseid saavate isikute arv.

Tervisekahjustuste hüvitamise eraldised moodustatakse kohtuotsuste alusel väljamõistetud hüvitiste maksmiseks võttes aluseks eeldatava väljamakse perioodi.

(b) Keskonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised

Keskonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised moodustatakse enne bilansipäeva toimunud keskkonnakahjustuste suhtes juhul, kui nende kahjustuste likvideerimise nõue tuleneb seadusandlusest või kui grupi senine keskkonnasõbralik tegevuspraktika on näidanud, et grupp kavatses kahjustused vabatahtlikult likvideerida.

Eraldiste määramiseks on kasutatud ekspertide hinnanguid ning keskkonnakaitseliste ja mäetööde lõpetamisega seotud tööde teostamisel saadud kogemusi.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumente kajastatakse õiglase väärtuse meetodil. Positiivse turuväärtusega tuletisinstrumente kajastatakse nõudena ja negatiivse turuväärtusega tuletisinstrumente kohustusena. Tuletisinstrumentidele, mis on sõlmitud konkreetsest tehingust tulenevate riskide katmiseks ning mille realiseerumise tõenäosus on väga kõrge, rakendatakse riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Eesti Energia AS sõlmis 2 lepingut erinevate ujuva intressimääraga laenude intressikulu fikseerimiseks (*interest-rate swap*). Tehinguid kajastatakse IAS 39 alusel tulevaste rahavoogude kaitseks tehtud tehingutena (*cash-flow hedge*). Turuhind saadakse bilansipäeval rahvusvahelistel börsidel antud noteeringute alusel. Tuletisinstrumentide turuväärtuse muutust kajastatakse vastavas omakapitali reservis. Realiseerunud osa turuväärtuse muutusest kajastatakse kasumiaruandes intressikuluna.

Potentsiaalsed kohustused

Potentsiaalsetena käsitletakse kohustusi, mille realiseerimise tõenäosus on kuni 50% või mille suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega mõõta. Potentsiaalseid kohustusi kajastatakse bilansiväliselt aastaaruande lisades.

Tulude ja kulude arvestus

Tulude ja kulude arvestuses on lähtutud tekkepõhisuse ning tulude ja kulude vastavuse printsiibist.

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses.

Kui tasumine toimub müügi momendist rohkem kui 12 kuu möödumisel, võetakse saadaolev tasu arvele selle nüüdisväärtuses.

Müügitulu väljendab tulu kaupade müügist ja teenuste osutamisest, mida on vähendatud käibemaksu ja hinnavähenduste võrra. Tulu kajastatakse reeglina siis, kui olulised omandiga seotud riskid ja hüved on läinud üle müüjalt ostjale.

(a) Elektrienergia müügi arvestus

Müügitulu kajastamise aluseks on klientide arvestite näitude põhjal koostatud arved. Näidud teatatakse klientide poolt, võetakse kauglugemise teel või prognoositakse tarbimisgraafikute alusel. Lisaks võetakse arvesse ka bilansipäevaks teatamata, hilinemisega teatatud ning hinnanguliselt valesti teatatud näidud, mille tulemusena kajastab müügitulu täpsemalt tegelikku elektrienergia tarbimist.

(b) Liitumistasude arvestus

Elektrivõrguga liitumisel tasuvad kliendid liitumistasu, mille määramise aluseks on võrguga liitumiseks tehtavad kulutused. Liitumistasud kajastatakse tuludes liitumise käigus arvele võetud põhivara hinnangulise kasuliku eluea jooksul. Tuludesse kandmata liitumistasu kajastatakse bilansis pikaajaliste tulevaste perioodide tuludena.

(c) Teenustasu kajastamine valmidusastme meetodil

Lõpetamata ja lõpetatud, kuid tellijatele veel üle andmata teenustelt saadud tulu kajastamisel rakendatakse valmidusastme meetodit. Nimetatud meetodi kohaselt kajastatakse teenuse osutamisest saadav tulu proportsionaalselt teenuse osutamisega kaasnevate kuludega. Valmidusastme meetodil arvestatud tulu, mille kohta ei ole tellijale arvet väljastatud, kajastatakse bilansis viitlaekumisena.

(d) Intressitulu ja -kulu

Intressitulu ja -kulu kajastatakse tekkepõhiselt efektiivse intressimäära alusel ning kajastatakse kasumiaruandes finantstulude ja -kulude grupis.

Sihtfinantseerimine

Tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ning sihtfinantseerimine leiab aset. Kulude kompenseerimiseks ette nähtud sihtfinantseerimise tulu kajastatakse vastavate kulude kajastamise perioodil. Sihtfinantseerimisena ei kajastata valitsusepoolset abi, mille väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (näiteks tasuta konsultatsioonid). Info sellise abi kohta avaldatakse aastaaruande lisades. Varade sihtfinantseerimist ei ole grupis toimunud.

Dividendid

Dividende kajastatakse nende väljakuulutamisel jaotamata kasumi vahendamiseks.

Aruandlus segmentide lõikes

Grupi oluline tegevus toimub Eesti piires, mistõttu grupi tegevust on põhjust käsitleda Rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite kontekstis ühe geograafilise segmendina.

Aruandlus ärisegmentide lõikes on esitatud lähtudes Eestis kehtivast elektrituru seadusest. Ärisegmendiks on loetud oma toodangu/teenuse poolest selgesti eristuv ning iseseisva tulemusüksusena funktsioneeriv tegevusvaldkond.

Finantsriskide juhtimine

Finantsriskide juhtimise eesmärgiks on finantsriskide maandamine ja finantstulemuste volatiilsuse vähendamine. Grupi likviidsus-, intressi- ja valuutariske juhitakse emaettevõtja finantsosakonnas grupi tasandil.

(a) Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei suuda oma vajalikke kulusid ja investeeritud katta rahavoo puudujäägi tõttu. Likviidsusriski maandatakse erinevate

finantsinstrumentidega, nagu laenuid, võlakirjad ja kommertspaberid. Eesti Energia on emiteerinud suurte investeerimismahtude finantseerimiseks 7-aastase rahvusvahelise võlakirja mahus 3,1 miljardit kr ning sõlminud kolm 15-aastast laenulepingut summas 3,6 miljardit kr. Võlakohustuste intressitaseme alandamiseks hankis Eesti Energia 2002 suvel krediitireitingud agentuuridelt Standard&Poor's ning Moody's, vastavalt A- stabiilne ning Baa1 stabiilne. Emiteeritud võlakirjale andis Standard&Poor's reitingu A- ning Moody's reitingu A3, mis oli väljaandmise hetkel riigireitingust kõrgem. Moody's tõstis Eesti Energia AS krediitireitingu 2004 märtsis tasemele A3. Lühiajalise käibekapitali puudujäägi katmiseks sõlmis Eesti Energia 2004. a novembris 1,2 miljardi krooni (75 mln euro) suuruse programmi lepingu kommertspaberite emiteerimiseks Soome turul. Seni ei ole Eesti Energia kommertspabereid Soome turul emiteerinud.

Seisuga 31.3.2005 oli grupil väljavõtmata laenusid 3 051 087 tuhat (195 mln euro) eest.

Majandusaasta lõpu seisuga oli grupil vabu rahalisi vahendeid mahus 631 mln kr. Rahavoo ülejäägi paigutamine on reguleeritud vastava korraga, mis seab eesmärgiks raha paigutamise jaotatult toodete, pankade ning tähtaegade lõikes. Oluliseks nõudeks on vastaspoole investeerimistasandi reitingu olemasolu.

Likviidsuse juhtimine toimub nii igapäevaselt kui ka pikemate perioodide lõikes ning seda toetavad grupis kasutusel olev finantstarkvara Oracle ning Hansapangas ja Eesti Ühispanngas avatud kontsernikontod. Grupisiselt kasutatakse tütarettevõtjate likviidsuse juhtimiseks kehtestatud limiite.

(b) Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et grupi kliendid ja tehingupartnerid jätavad omapoolset kohustused täitmata.

Klientide tähtjaks tasumata võlaga tegeletakse igapäevaselt selleks moodustatud osakondades. Ostjatele esitatud arvete laekumise tähtjaga ületamise korral kasutatakse automatiseeritud meeldetuletuste ja hoiatuste saatmist, millele võib järgneda väljalüümine elektrivõrgust. On kehtestatud tingimused, mille korral alustatakse võla sissenõudmist kohtu kaudu või antakse võla sissenõudmine üle inkassofirmale. Erikokkulepete sõlmimine on selleks moodustatud võlakomisjonide pädevuses.

Hankekonkurssidel võetakse arvesse pakkujate krediidiriski.

Raha deponeerimise, tuletistehingute ja kindlustuspartneritena kasutatakse eranditult kõrge krediitireitinguga finantseerimisasutusi. Rahalisi vahendeid hoitakse hajutatult kolmes erinevas pangas.

(c) Intressirisk

Intressirisk tuleneb ujuva intressimääraga võlakohustustest ning seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad. Intressiriski hindamisel kasutatakse sensitiivsusanalüüsi. Grupi intressiriskide maandamisel järgitakse põhimõtet, et fikseeritud intressimääraga laenu osakaal portfelligi peab olema üle 50%. Intressiriski maandamiseks on sõlmitud kaks intressimäärade vahetustehingut (*interest-rate swap*) alussummas 1 miljardit kr tähtjaga 2006 suvi. Majandusaasta lõpu seisuga moodustasid võlaportfelliist 91% fikseeritud (sh *swapi* abil) ning 9% ujuva intressiga laenuid.

(d) Valuutarisk

Valuutariskivabadeks kohustusteks ja laekumisteks loetakse euros nomineeritud summasid. Valuutariskide vältimiseks sõlmitakse olulised välislepingud eurodes. Kõik kehtivad pikaajalised laenukohustused ning elektri ekspordi lepingud on sõlmitud eurodes.

Tegevusriski maandamine

Vähendamaks tegevusest tulenevaid riske, kasutatakse muude meetmete hulgas ka riskide ülekannet. Narva Elektriijaamade ja Iru Elektriijaama varad on kindlustatud hüvitislimiidiga 3,1 miljardit kr juhtumi kohta. Elektriijaamades

on lisaks varale kindlustatud ka ärikatkemine ja sellest tulenevad lisakulud. Narva Elektriijaamade uute plokide ehitusriskid on valmimiseni maandatud ehituse koguriskikindlustusega.

Muud varad (va liinid, mis on alajaamast 1000 jala kaugusel ning Eesti Põlevkivi ja Kohtla-Järve Soojuse varad) on kindlustatud hüvitislimiidiga 782 miljonit kr juhtumi kohta.

Lisaks varakindlustusele omab grupp tegevusriskidest tulenevate nõuete vastu vastutuskindlustuspoliisi summaarse limiidiga kuni 782 mln kr. Ettemakstud kindlustuspreemiaid kajastatakse ettemakstud tulevaste perioodide kuluna ja periodiseeritakse kuluks lineaarselt kindlustusperioodi jooksul. Kindlustushüvitised kantakse tuluks hüvitamisele kuulunud kulude tekkimise perioodil.

Raamatupidamishinnangud ja rakendatud eeldused

Aruannete koostamisel on kasutatud mitmeid raamatupidamishinnanguid ja eeldusi, mis mõjutavad aruandes kajastatud varasid ja kohustusi ning lisades avalikustatud potentsiaalseid varasid ja kohustusi. Kuigi nimetatud hinnangud on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, ei pruugi need kokku langeda hilisema tegeliku tulemusega.

Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes.

Alljärgnevad hinnangud omavad suurimat mõju käesolevas raamatupidamise aastaaruandes kajastatud finantsinformatsioonile.

Kriitilised raamatupidamishinnangud

(a) Põhivara kasuliku eluea hindamine

Põhivara kasuliku eluiga määratakse lähtudes juhtkonna hinnangust vara tegeliku kasutamise perioodi kohta. Senine kogemus on näidanud, et varade tegelik kasutusaeg on mõnikord osutunud mõnevõrra pikemaks kui varade hinnanguline eluiga. Seisuga 31.3.2005 omas grupp materiaalselt põhivara jääkmaksumuses 18,8 mld kr (seisuga 31.3.2004 17,7 mld kr), aruandeperioodi kulum oli 1,4 mld kr (võrreldaval perioodil 1,3 mld kr) (lisa 13). Kui amortisatsioonimäärad väheneksid 10% võrra, väheneks aastane amortisatsioonikulu 140 mln kr võrra.

(b) Eraldiste moodustamine ja ümberhindamine

Seisuga 31.3.2005 oli grupis moodustatud keskkonnakaitselisi, mäetööde lõpetamise, tervisekahjustuste hüvitamise ja kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldisi kokku 385 mln kr eest (seisuga 31.3.2004 408 mln kr eest) (lisa 19). Nimetatud kohustuste realiseerumise aeg ja summa ei ole kindlad. Eraldiste nüüdisväärtuse määramisel on kasutatud mitmeid juhtkonna hinnanguid ja eeldusi kulutuste suuruse, inflatsioonimäär, väljamaksete perioodi ning aja kohta. Tegelikud kohustused võivad osutada suuremaks või väiksemaks sõltuvalt ka muudatustest õigusnormides, arengutest keskkonnareostuse likvideerimiseks vajalikus tehnoloogias ning kolmandate osapoolte finantseerimisest.

(c) Põhivara kaetava väärtuse hindamine

Grupis on regulaarselt läbi viidud põhivara kaetava väärtuse teste, mille alusel on vara vajadusel alla hinnatud. Põhivara kaetava väärtuse testimisel rakendatakse mitmeid juhtkonna hinnanguid varade kasutamisest ning müügist tulenevate ning varade hoolduseks ja remondiks vajalike rahavoo-gude, inflatsiooni- ning kasvumäärade kohta. Hinnangute andmisel võetakse aluseks prognoosid üldise majanduskeskkonna, elektrienergia tarbimise ning müügihinna kohta. Kui olukord tulevikus muutub, võib see põhjustada täiendavate allahindluste tegemist või varem tehtud allahindluste osalist või täielikku tühistamist. Aruandeperioodil varade väärtuse langust ei tuvastatud.

2 Segmentiaruandlus (järg)

Ärisesegmentide kasumiaruanded perioodil 1.4.2003-31.3.2004

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Müügitulu								
grupivälised tulud	247 526	797 534	59 961	82 584	4 531 399	181 538	0	5 900 542
sh realiseeritud Eestis	247 526	700 786	50 861	80 246	4 145 803	96 130	0	5 321 352
sh eksport	0	96 748	9 100	2 338	385 596	85 408	0	579 190
Grupisisesed tulud	1 572 834	3 315 914	840 179	1 994 634	468 464	434 454	-8 626 479	0
Kokku müügitulu	1 820 360	4 113 448	900 140	2 077 218	4 999 863	615 992	-8 626 479	5 900 542
Muud äritulud	6 459	2 994	1 167	1 433	11 753	10 034	-292	33 548
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	23 992	9 041	0	0	0	0	14 227	47 260
Väljastpoolt gruppi ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-604 177	-866 528	-72 260	-147 127	-38 877	-230 218	74 011	-1 885 176
Grupisiseselt ostetud kaubad, toore, materjal ja teenused	-156 406	-1 623 458	-386 268	-1 137 251	-5 021 508	-11 764	8 336 655	0
Kokku ostetud kaubad toore, materjal ja teenused	-760 583	-2 489 986	-458 528	-1 284 378	-5 060 385	-241 982	8 410 666	-1 885 176
Mitmesugused tegevuskulud	-58 358	-380 255	-40 010	-94 325	-88 580	-103 982	161 998	-603 512
Tööjõukulud	-660 675	-329 487	-33 107	-143 516	-54 697	-215 840	32 425	-1 404 897
Muud ärikulud	-7 911	2 228	-97	-1 396	-469	-3 571	178	-11 038
Põhivara kulum	-201 000	-345 316	-316 763	-371 003	-3 537	-50 980	4 853	-1 283 746
Põhivara väärtuse langus	0	-20 536	0	0	0	0	4 138	-16 398
Ärikasum/-kahjum	162 284	562 131	52 802	184 033	-196 052	9 671	1 714	776 583
Kapitaliosaluse kasum/-kahjum sidusettevõtetest	19 301		-1 759					17 542
Muud finatstulud ja -kulud								-278 445
Aruandeaasta kasum								515 680

Ärisesegmentide bilansid seisuga 31.3.2005

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Käibevara	435 608	638 638	108 906	263 891	663 230	861 381	-1 211 428	1 760 226
Põhivara	989 914	6 736 855	4 559 363	6 153 830	4 740	412 190	0	18 856 892
sh investeringud sidusettevõtjatesse	32 891		9 376					42 267
Kokku varad	1 425 522	7 375 493	4 668 269	6 417 721	667 970	1 273 571	-1 211 428	20 617 118
Äritegevusega seotud lühiajalised kohustused	304 592	969 138	107 999	277 659	553 604	378 076	-1 039 564	1 551 504
pikaajalised kohustused	140 055	145 433	103 866	737 792	0	4 206	-47 021	1 084 331
Kokku äritegevusega seotud kohustused	444 647	1 114 571	211 865	1 015 451	553 604	382 282	-1 086 585	2 635 835
Laenuid ja võlakirjad								4 836 413
Kokku kohustused								7 472 248

2 Segmentiaruandlus (järg)

Ärsegmentide bilansid seisuga 31.3.2004

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Käibevara	377 959	461 860	13 192	10 432	574 080	848 513	-551 689	1 734 347
Põhivara	971 680	6 498 524	4 244 416	5 620 882	6 122	405 216	0	17 746 840
sh investeringud sidusettevõtjatesse	33 512		9 609					43 121
Kokku varad	1 349 639	6 960 384	4 257 608	5 631 314	580 202	1 253 729	-551 689	19 481 187
Äritegevusega seotud lühiajalised kohustused	278 292	947 937	58 216	126 884	185 326	857 856	-948 014	1 506 497
pikaajalised kohustused	157 641	153 125	19 482	583 147	0	4 335	0	917 730
Kokku äritegevusega seotud kohustused	435 933	1 101 062	77 698	710 031	185 326	862 191	-948 014	2 424 227
Laenud ja võlakirjad								4 610 901
Kokku kohustused								7 035 128

Ärsegmentide materiaalse põhivara soetus

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005	251 854	647 930	631 541	958 451	1 681	67 349	-57 055	2 501 751
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004	337 279	1 710 531	243 440	715 133	3 799	94 432	934	3 105 548

Ärsegmentide rahavood aruandeperioodil 1.4.2004-31.3.2005

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Rahavood äritegevusest	327 665	702 402	39 325	134 454	139 704	618 504	-2 550	1 959 504
Rahavood investeerimisest	-288 038	-654 500	-4 682 683	-5 710 658	-1 845	4 483 279	4 603 648	-2 250 797
Rahavood finantseerimisest	0	-45 228	4 641 358	5 576 204	-137 895	-5 116 185	-4 702 213	216 041
Puhas rahavoog	39 627	2 674	-2 000	0	-36	-14 402	-101 115	-75 252

Ärsegmentide rahavood aruandeperioodil 1.4.2003-31.3.2004

tuhandetes kroonides	Põlevkivi tootmine	Elektri- ja soojusenergia tootmine	Elektrienergia ülekanne	Elektrienergia jaotamine	Müük ja kliendi-teenindus	Tugi-teenused	Grupi-sisesed elimineerimised	Grupp kokku
Rahavood äritegevusest	266 679	876 967	376 001	441 789	-251 545	125 731	3 517	1 839 139
Rahavood investeerimisest	-766 661	-1 703 465	-258 737	-572 579	-3 850	-77 920	462 484	-2 920 728
Rahavood finantseerimisest	0	825 843	-115 265	130 790	255 298	-296 221	-504 206	296 239
Puhas rahavoog	-499 982	-655	1 999	0	-97	-248 410	-38 205	-785 350

3 Äriüksuste võõrandamised

Grupisisesed tehingud

Aruandeaastal alustasid iseseisvate äriühingutena tegevust Eesti Energia ASi tütarettevõtjad OÜ Põhivõrk ning OÜ Jaotusvõrk.

1.4.2004 sõlmitud rendilepingu alusel andis Eesti Energia AS OÜ Põhivõrk valdusse ja kasutusse senise äriüksuse Põhivõrk koos kõigi äriüksusega seotud asjade, õiguste ja kohustustega. Koos äriüksusega läks OÜ Põhivõrku üle 138 töötajat.

1.7.2004 sõlmitud rendilepingu alusel andis Eesti Energia AS OÜ Jaotusvõrk valdusse ja kasutusse senise äriüksuse Jaotusvõrk koos kõigi äriüksusega seotud asjade, õiguste ja kohustustega. Koos äriüksusega läks OÜ Jaotusvõrku üle 983 töötajat.

Mõlemad rendid klassifitseeriti raamatupidamises kapitalirendiks.

30.3.2005 lõpetati rendilepingud Eesti Energia ASi ja OÜ Põhivõrk ning OÜ Jaotusvõrk vahel ning sõlmiti müügilepingud äriüksuste võõrandamiseks OÜle Põhivõrk ja OÜle Jaotusvõrk. Tehingud on sooritatud rahas.

Andmed müügitehingute kohta

tuhandetes kroonides	Põhivõrk	Jaotusvõrk
Tasutud kapitalirendi põhiosa maksed	42 933	34 355
Laekunud kapitalirendi intressitulud (lisa 30)	288 598	275 780
Müügihind	4 134 977	4 921 347
Äriüksuste mitterahalised varad ja kohustused		
Nõuded ostjate vastu	8 929	284
Mitmesugused nõuded	1 918	1 399
Ettemaksud	345	3 286
Varud	0	7 792
Materiaalne põhivara	4 244 416	5 704 338
Võlad hankijatele ja muud võlad	-58 216	-147 855
Eraldised	0	-821
Tulevaste perioodide tulud	-19 482	-612 721
Kokku äriüksuste mitterahalised varad ja kohustused	4 177 910	4 955 702
Kasum müügist	0	0

Eespool nimetatud tehingute puhul on tegemist grupisisesest restruktureerimisega, mis ei mõjuta konsolideeritud näitajaid. Lisainfo Põhivõrgu ja Jaotusvõrgu kohta on esitatud lisa 2.

Grupivälised tehingud

5.7.2004 sõlmis AS Kohtla-Järve Soojus lepingu AS Viru Õlitööstusega Kohtla-Järve linna Järve linnaosa äritegevuse müügiks.

Müügitehinguga anti üle Järve äritegevusega seotud varad, kohustused ja 92 töötajat.

Andmed müügitehingu kohta

tuhandetes kroonides	
Müügihind	30 250
Muud tulud	221
Müügiga seotud kulud	-43
Äriüksuse mitterahalised varad ja kohustused	
Nõuded ostjate vastu	4
Ettemaksud	482
Varud	388
Materiaalne põhivara	26 044
Võlad hankijatele ja muud võlad	-1 706
Eraldised	-1 815
Kokku äriüksuse mitterahalised varad ja kohustused	23 397
Kasum Järve linnaosa äritegevuse müügist (lisa 23)	7 031

Juhatuse hinnangul ei kujuta Kohtla-Järve Järve linnaosa äritegevuse müük lõpetatud tegevusvaldkonda, kuna Järve linnaosa moodustas ebaolulise osa grupi äritegevuse geograafilisest piirkonnast.

4 Raha ja selle ekvivalendid

tuhandetes kroonides	Grupp		Emaettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
Sularaha kassades	224	131	221	131
Nõudmiseni hoiused pankades	759	645	759	645
Raha teel	458	582	458	582
Tähtajalised hoiused pankades				
Üleöödeposiidid	14 592	38 604	14 592	38 604
Kuni 3-kuulise tähtajaga hoiused	593 629	626 119	593 629	626 119
Rahaturu- ja intressifondide osakud	20 907	39 740	20 907	39 740
Kokku raha ja selle ekvivalendid	630 569	705 821	630 566	705 821

Tähtajaliste hoiuste efektiivsed intressimäärad olid aruandeaastal vahemikus 1,9–2,4% (võrreldaval perioodil 1,2–3,5%).

Hoiuste tähtjaid olid 1 kuni 98 päeva.

Bilansikuupäevaks kogunenud intressinõue on kajastatud lisas 8.

5 Müügioteel finantsvarad

tuhandetes kroonides	Grupp		Emaettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
AS Elektrikontrollikeskus aktsiad (37 000 aktsiat)	0	5 475	0	5 475
Krediidipanga aktsiad (6 600 aktsiat)	0	66	0	0
Kokku aktsiad ja muud väärtpaberid	0	5 541	0	5 475

Muutused müügioteel finantsvarades

	Grupp	Emaettevõtja
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2003	5 541	5 475
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2004	5 541	5 475
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised		
Müüdnud	-66	0
Ümberklassifitseeritud (lisas 11)	-5 475	-5 475
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2005	0	0

Alates 1.4.2004 konsolideeritakse AS Elektrikontrollikeskuse finantsnäitajad grupis rida-realt ning kajastatakse emaettevõtja aastaaruandes kapitaliosaluse meetodil, kuna tõenäolist müügikuupäeva ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata.

Võrreldaval perioodil olid investeeringud AS Elektrikontrollikeskuse ja Krediidipanga aktsiatesse kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

6 Nõuded ostjate vastu

tuhandetes kroonides	Grupp		Emaettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
Lühiajalised nõuded				
Ostjatelt laekumata arved				
elektri eest	626 933	563 651	612 098	563 651
soojuse eest	204 786	208 687	63 053	58 642
muud laekumata arved	109 076	107 490	5 921	17 039
Kokku ostjatelt laekumata arved	940 795	879 828	681 072	639 332
Ebatõenäoliselt laekuavad arved				
elektri eest	-25 484	-29 039	-25 485	-29 039
soojuse eest	-113 348	-120 000	-20 527	-21 004
muud laekumata arved	-21 346	-10 331	-1 825	-867
Kokku ebatõenäoliselt laekuavad arved	-160 178	-159 370	-47 837	-50 910
Kokku lühiajalised ostjatelt laekumata arved	780 617	720 458	633 235	588 422

6 Nõuded ostjate vastu (järg)

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Ema- ettevõtja 31.3.2005	Ema- ettevõtja 31.3.2004
Ebatähtselt laekuvad arved perioodi algul	-159 370	-150 842	-50 910	-57 478
Aruandeperioodil ebatähtselt laekuvateks loetud	-53 880	-84 704	-32 141	-43 711
Laekunud ebatähtselt laekuvaks loetud arved	43 307	56 958	25 326	31 686
Lootusetuks tunnistatud nõuded	9 843	19 218	9 485	18 593
Ümberklassifitseeritud (lisa 5)	-78	0	0	0
Üle antud äriüksuste võõrandamisel (lisa 3)	0	0	403	0
Ebatähtselt laekuvad arved perioodi lõpul	-160 178	-159 370	-47 837	-50 910

7 Mitmesugused nõuded

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Ema- ettevõtja 31.3.2005	Ema- ettevõtja 31.3.2004
Nõuded tütarettevõtjatele (lisa 31)	0	0	3 891 667	2 559 297
Nõuded sidusettevõtjatele	304	16	282	0
Muud lühiajalised nõuded	1 025	1 308	130	1 221
Kokku mitmesugused nõuded	1 329	1 324	3 892 079	2 560 518

8 Viitlaekumised

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Ema- ettevõtja 31.3.2005	Ema- ettevõtja 31.3.2004
Arvestuslik nõue valmidusastme meetodil	13 084	5 956	0	0
Arvestuslik nõue elektrienergia eest teatamata, hilinemisega esitatud näitude või prognoosi alusel	20 620	20 620	20 620	20 620
Intressinõuded	623	687	623	687
Kokku viitlaekumised	34 327	27 263	21 243	21 307

Tulu valmidusastme meetodil

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004
Lõpetamata projektid aruandeaasta lõpul		
Lõpetamata projektide müügitulu	32 933	11 026
Esitatud vahearved	-19 849	-5 070
Lõpetamata projektid, mille eest on arved esitamata	13 084	5 956
Lõpetamata projektide kulud aruandeaastal kokku	-34 165	-9 857
Lõpetamata projektidelt arvestatud kasum	-1 232	1 169
Kokku ehitusprojektidelt arvestatud tulu aruandeaastal	116 835	135 204
Kokku ehitusprojektide kulud aruandeaastal	115 879	126 126

Pikaajalised ehitusprojektid on põhiliselt seotud energeetika seadmete toomise ning võrguseadmete projekteerimise ja ehitamisega.

9 Ettemaksud

tuhandetes kroonides	Grupp		Ema-ettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
Maksude ettemaksed				
Käibemaksu ettemakse	7	591	1	1
Muud maksude ettemaksed	1 144	490	0	165
Kokku maksude ettemaksed	1 151	1 081	1	166
Muud ettemaksud				
Kindlustuspreemiad	4 684	5 565	734	1 292
Ettemaksed teenuste eest	15 044	1 316	2 111	674
Muud ettemakstud kulud	5 977	6 377	3 720	3 277
Kokku muud ettemaksud	25 705	13 258	6 565	5 243
Kokku ettemaksud	26 856	14 339	6 566	5 409

10 Varud

tuhandetes kroonides	Grupp		Ema-ettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
Tooraine ja materjal ladudes	165 745	124 483	781	7 417
Lõpetamata toodang				
Ladustatud põlevkivi	74 099	76 701	0	0
Paljandustööd karjäärides	25 615	29 640	0	0
Muu lõpetamata toodang	5 420	11 817	0	0
Kokku lõpetamata toodang	105 134	118 158	0	0
Valmistoodang				
Põlevkiviõli	8 857	15 166	0	0
Muu valmistoodang	2 307	702	0	0
Kokku valmistoodang	11 164	15 868	0	0
Ettemaksed hankijatele	4 485	1 092	0	0
Kokku varud	286 528	259 601	781	7 417

Aruandeperioodil hinnati riknenud ja vähekasutatavaid varusid ladudes alla 292 tuh kr eest (võrreldaval perioodil 480 tuh kr eest). Seisuga 31.3.2005 oli ladudes õiglasesse väärtusse hinnatud materjalivarusid 118 tuh kr eest (seisuga 31.3.2005 14 tuh kr eest).

11 Investeeringud tütarettevõtjatesse

tuhandetes kroonides	Ema-ettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004
AS Narva Elektriijaamad	3 146 134	2 764 859
OÜ Jaotusvõrk	2 335 625	0
OÜ Põhivõrk	1 867 656	2 000
AS Eesti Põlevkivi	1 511 785	1 369 609
Televõrgu AS	86 454	58 019
AS Energoremont	46 300	45 606
AS Elektriteenused	50 523	42 636
AS Kohtla-Järve Soojus	16 439	5 859
AS Elpec	12 773	3 614
AS Elektrikontrollikeskus	9 449	0
Kokku investeeringud tütarettevõtjatesse	9 083 138	4 292 202

II Investeeringud tütarettevõtjatesse (järg)

Muutused investeeringutes tütarettevõtjatesse

tuhandetes kroonides	Emaettevõtja
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2003	3 697 573
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised	
Tasutud pikaajaliste finantsinvesteeringute soetamisel	2 000
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil	592 629
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2004	4 292 202
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised	
Tasutud pikaajaliste finantsinvesteeringute soetamisel	4 598 000
Ümberklassifitseeritud (lisa 5)	5 475
Ümberhinnatud	3 269
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil	184 192
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2005	9 083 138

Aruandeperioodil tasus Eesti Energia AS osakapitali rahaliste sissemaksetena OÜ Jaotusvõrku 2 500 000 tuh kr ning OÜ Põhivõrku 2 098 000 tuh kr.

Ettevõtja	Asukoht	Põhitegevusala	Osalus (%)
Emaettevõtjale kuuluvad tütarettevõtjad			
AS Narva Elektri jaamad	Eesti	Elektri- ja soojusenergia tootmine	100,0
OÜ Põhivõrk	Eesti	Põhivõrgu kaudu võrgu- ja transiiditeenuse osutamine	100,0
OÜ Jaotusvõrk	Eesti	Jaotusvõrgu kaudu võrguteenuse osutamine	100,0
AS Eesti Põlevkivi	Eesti	Põlevkivi kaevandamine	100,0
AS Kohtla-Järve Soojus	Eesti	Elektri- ja soojusenergia tootmine	59,2
Televõrgu AS	Eesti	Telekommunikatsiooniteenused	100,0
AS Energoremont	Eesti	Metalltoodete valmistamine	100,0
AS Elektriteenused	Eesti	Elektrivõrkude hooldus, remont, ehitus	100,0
AS Elpec	Eesti	Energiasüsteemi projekteerimistööd	100,0
AS Elektrikontrollikeskus	Eesti	Elektripaigaldiste kontroll	100,0
Tütarettevõtjatele kuuluvad tütarettevõtjad			
AS Eesti Põlevkivi tütarettevõtjad			
Põlevkivi Kaevandamise AS	Eesti	Põlevkivi kaevandamine	100,0
AS Põlevkivi Raudtee	Eesti	Transporditeenused	100,0
AS Mäetehnika	Eesti	Masinaehitus	100,0
AS Narva Elektri jaamad tütarettevõtja			
AS Narva Soojusvõrk	Eesti	Soojusenergia jaotus ja müük	66,0
AS Energoremont tütarettevõtja			
AS ER Baltic Electrotechnics and automation	Eesti	Seadmete montaaž ja käitamine	100,0
OÜ ER Test Service	Eesti	Keevisõmbluste kontroll ja metalli kvaliteedi uuringud	100,0

OÜ ER Test Service alustas majandustegevust 1.8.2004.

Aruandeaastal osalus tütarettevõtjates ei muutunud.

Emaettevõtja valitsev mõju OÜ Põhivõrgu ja OÜ Jaotusvõrgu üle on piiratud elektrituruseadusega ning Euroopa Liidu direktiividega.

12 Investeeringud sidusettevõtjatesse

Muutused investeeringutes sidusettevõtjatesse

tuhandetes kroonides	Grupp	Emaettevõtja
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2003	43 404	11 368
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised		
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil	17 542	-1 759
Saadud dividendid	-17 825	0
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2004	43 121	9 609
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised		
Kasum/kahjum kapitaliosaluse meetodil	12 935	0
Saadud dividendid	-15 789	0
Tasutud pikaajaliste finantsinvesteeringute soetamisel	2 000	2 000
Müüdid	0	-9 609
Raamatupidamisväärtus seisuga 31.3.2005	42 267	2 000

11.6.2004 asutas Eesti Energia AS ASi Nordic Energy Link ning tasus aktsiakapitali sissemaksena 2 000 tuh kr.

ASi Nordic Energy Link tegevuse eesmärgiks on Eesti-Soome merealuse kaabli ESTLINK ehitustööde tellimine ning kaabli haldamine peale ehitustööde lõppu. AS Nordic Energy Link on loetud sidusettevõtjaks, kuna vastavalt aktsionäride lepingule saab aktsiakapitali suurendamise järel olema Eesti Energia ASi osalus äriühingus 39,9%.

Seisuga 31.3.2005 ei olnud AS Nordic Energy Link majandustegevust alustanud (lisa 35).

Koos senise äriüksuse Põhivõrk võõrandamisega müüs Eesti Energia AS OÜle Põhivõrk osaluse DC Baltijas 9 609 tuh kr eest.

Andmed sidusettevõtjate kohta

tuhandetes kroonides	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Kasum/kahjum	Osalus (%)
Ettevõtja		31.3.2005	31.3.2005	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2004 - 31.3.2005	31.3.2005
Emaettevõtjale kuuluv sidusettevõtja						
AS Nordic Energy Link	Eesti	2 000	0	0	0	100,0
Tütarettevõtjatele kuuluvad sidusettevõtjad						
DC Baltija	Läti	26 712	3 355	25 274	-3 904	33,3
Orica Eesti OÜ	Eesti	114 527	20 110	185 058	43 352	35,0
tuhandetes kroonides						
Ettevõtja	Asukoht	Varad	Kohustused	Äritulud	Kasum/kahjum	Osalus (%)
		31.3.2004	31.3.2004	1.4.2003 - 31.3.2004	1.4.2003 - 31.3.2004	31.3.2004
Emaettevõtjale kuuluv sidusettevõtja						
DC Baltija	Läti	31 617	2 606	24 302	-5 324	33,3
Tütarettevõtjale kuuluv sidusettevõtja						
Orica Eesti OÜ	Eesti	105 732	9 556	200 308	46 813	35,0

13 Materiaalne põhivara

Grupi materiaalne põhivara tuhandetes kroonides	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2003						
Soetusmaksumus	66 778	1 711 819	10 850 401	9 732 188	30 110	22 391 296
Kogunenud kulum	-6	-965 827	-3 936 233	-4 371 532	-17 977	-9 291 575
Jääkmaksumus	66 772	745 992	6 914 168	5 360 656	12 133	13 099 721
Lõpetamata ehitus	0	5 188	174 843	2 582 240	0	2 762 271
Ettemaksud	4 091	335	287	14 649	0	19 362
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2003	70 863	751 515	7 089 298	7 957 545	12 133	15 881 354
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised						
Kokku investeeritud põhivara soetusse	1 040	159 712	522 988	2 411 714	10 094	3 105 548
Arvestatud kulum	-17	-58 247	-452 329	-763 956	-5 549	-1 280 098
Arvestatud väärtuse langus	0	-792	-15 606	0	0	-16 398
Müüdid jääkväärtuses	-415	-6 100	-1 491	-17 698	-12	-25 716
Kokku perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised	608	94 573	53 562	1 630 060	4 533	1 783 336
Grupi materiaalne põhivara tuhandetes kroonides						
Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2004						
Soetusmaksumus	67 326	1 813 057	11 258 879	10 583 035	39 394	23 761 691
Kogunenud kulum	-23	-1 015 601	-4 335 929	-5 010 555	-22 728	-10 384 836
Jääkmaksumus	67 303	797 456	6 922 950	5 572 480	16 666	13 376 855
Lõpetamata ehitus	0	48 511	217 229	4 006 897	0	4 272 637
Ettemaksud	4 168	121	2 681	8 228	0	15 198
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2004	71 471	846 088	7 142 860	9 587 605	16 666	17 664 690
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised						
Kokku investeeritud põhivara soetusse	5 330	315 623	727 151	1 447 011	6 636	2 501 751
Arvestatud kulum	-46	-68 393	-461 791	-831 488	-9 212	-1 370 930
Müüdid äriüksuse põhivara jääkväärtuses (lisa 3)	0	-2 637	-17 633	-5 765	-9	-26 044
Müüdid muu põhivara jääkväärtuses	-142	-2 770	0	-1 653	0	-4 565
Ümberklassifitseeritud jääkväärtuses	0	163 805	-23	-165 194	5 150	3 738
Moodustatud demontaažikulude eraldis (lisa 19)	0	532	0	6 424	0	6 956
Kokku perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised	5 142	406 160	247 704	449 335	2 565	1 110 906
Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2005						
Soetusmaksumus	72 634	1 992 168	11 843 112	13 368 823	53 645	27 330 382
Kogunenud kulum	-69	-1 034 204	-4 721 439	-5 678 754	-34 414	-11 468 880
Jääkmaksumus	72 565	957 964	7 121 673	7 690 069	19 231	15 861 502
Lõpetamata ehitus	0	294 284	268 750	2 307 421	0	2 870 455
Ettemaksud	4 048	0	141	39 450	0	43 639
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2005	76 613	1 252 248	7 390 564	10 036 940	19 231	18 775 596

Aruandeperioodil lõpetati Narva Elektri jaamade 8. ploki ehitustööd ning testimine. Olulise osa seadmete kasulikuks elueaks on hinnatud 25 aastat. Ploki soetusmaksumusse on arvestatud ploki tulevase demonteerimisega seotud kulutuste nüüdisväärtus, mille katteks moodustati eraldis summas 6 956 tuh kr.

Seisuga 31.3.2005 moodustab Narva Elektri jaamade 11. ploki ehitus 1 866 532 tuh kr kogu lõpetamata ehituse maksumusest (seisuga 31.3.2004 uute plakkide ehitus 3 861 855 tuh kr).

Põhivara väärtuse langust arvestati võrreldaval perioodil ASis Kohtla-Järve Soojus, mille käigus hinnati osaliselt alla Ahtme piirkonna soojusvõrkude väärtus. Varade väärtuse hindamisel võeti aluseks järgmise 5 aasta jooksul genereeritavate hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtus kasutades diskontomäära 16%. Varade väärtuse languse on tinginud tarbijate arvu vähenemine ja eraklientide makseraskused antud piirkonnas.

13 Materiaalne põhivara (järg)

Emettevõtja materiaalne põhivara tuhandetes kroonides	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2003						
Soetusmaksumus	64 069	481 403	9 466 470	5 238 955	10 743	15 261 640
Kogunenud kulum	-6	-96 826	-3 139 213	-1 838 353	-7 909	-5 082 307
Jääkmaksumus	64 063	384 577	6 327 257	3 400 602	2 834	10 179 333
Lõpetamata ehitus	0	4 154	115 535	95 430	0	215 119
Ettemaksud	4 091	0	0	0	0	4 091
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2003	68 154	388 731	6 442 792	3 496 032	2 834	10 398 543

Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised

Kokku investeeritud põhivara soetusse	966	48 213	429 743	560 320	2 267	1 041 509
Arvestatud kulum	-17	-17 834	-381 896	-364 861	-1 520	-766 128
Müüdnud jääkväärtuses	-471	-4 714	0	-282	-8	-5 475
Kokku perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised	478	25 665	47 847	195 177	739	269 906

Emettevõtja materiaalne põhivara tuhandetes kroonides	Maa	Hooned	Rajatised	Masinad ja seadmed	Muud	Kokku
Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2004						
Soetusmaksumus	64 487	521 484	9 793 822	5 699 807	12 729	16 092 329
Kogunenud kulum	-23	-109 756	-3 460 936	-2 132 888	-9 156	-5 712 759
Jääkmaksumus	64 464	411 728	6 332 886	3 566 919	3 573	10 379 570
Lõpetamata ehitus	0	2 668	157 753	124 229	0	284 650
Ettemaksud	4 168	0	0	61	0	4 229
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2004	68 632	414 396	6 490 639	3 691 209	3 573	10 668 449

Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised

Kokku investeeritud põhivara soetusse	16	31 010	119 502	83 400	446	234 374
Arvestatud kulum	-8	-16 601	-52 123	-94 552	-1 481	-164 765
Müüdnud äriüksuste põhivara jääkväärtuses (lisa 3)	-66 527	-110 948	-6 442 871	-3 327 967	-441	-9 948 754
Müüdnud muu põhivara jääkväärtuses	-133	-2 587	0	-1 310	0	-4 030
Kokku perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised	-66 652	-99 126	-6 375 492	-3 340 429	-1 476	-9 883 175

Materiaalne põhivara seisuga 31.3.2005

Soetusmaksumus	1 959	397 370	173 132	647 605	8 885	1 228 951
Kogunenud kulum	-18	-99 067	-60 257	-311 455	-6 788	-477 585
Jääkmaksumus	1 941	298 303	112 875	336 150	2 097	751 366
Lõpetamata ehitus	0	16 967	2 272	14 630	0	33 869
Ettemaksud	39	0	0	0	0	39
Kokku materiaalne põhivara seisuga 31.3.2005	1 980	315 270	115 147	350 780	2 097	785 274

Kapitalirendi tingimustel rendib spetsiaaltehnikat ja arvuteid AS Kohtla-Järve Soojus. Rendilepingud lõpevad hiljemalt 30.5.2006.

Kapitalirendi tingimustel ostetud põhivara (grupp on rentnik)

tuhandetes kroonides	Jääk seisuga 31.3.2004	Saadud	Arvestatud kulum	Rent lõpetatud	Jääk seisuga 31.3.2005
Soetusmaksumus	756	0	0	0	756
Kulum	-229	0	-135	0	-364
Jääkväärtus	527	0	-135	0	392

Kasutusrendi tingimustel rendile antud varad

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Emettevõtja 31.3.2005	Emettevõtja 31.3.2004
Soetusmaksumus	81 035	82 379	189 271	332 744
Akumuleeritud kulum aruandeaasta alguses	-25 968	-25 170	-46 659	-44 720
Aruandeaasta kulum	-3 176	-3 274	-6 501	-19 519
Jääkväärtus	51 891	53 935	136 111	268 505

Osaliselt rendile antud varade puhul on soetusmaksumus ja kulum kajastatud vastavalt rendileantud pinna osakaalule.

14 Immateriaalne põhivara

Grupi immateriaalne põhivara

tuhandetes kroonides	Firmaväärtus			
	AS Eesti Põlevkivi	AS Elpec	AS Narva Soojusvõrk	Firma- väärtus kokku
Firmaväärtus seisuga 31.3.2003				
Soetusmaksumus	42 751	695	581	44 027
Kulum	-822	-314	-319	-1 455
Jääkväärtus	41 929	381	262	42 572
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised				
Arvestatud kulum	-3 288	-139	-116	-3 543
Firmaväärtus seisuga 31.3.2004				
Soetusmaksumus	42 751	695	581	44 027
Kulum	-4 110	-453	-435	-4 998
Jääkväärtus 31.3.2004	38 641	242	146	39 029
Jääkväärtus 31.3.2005	38 641	242	146	39 029

Firmaväärtus emattevõtjas oli seisuga 31.3.2005 38 883 tuh kr (seisuga 31.3.2004 samuti 38 883 tuh kr).

Alates 1.4.2004 firmaväärtust ei amortiseerita, bilansipäeva seisuga viiakse läbi väärtuse test.

Aruandeperioodil läbi viidud väärtuse testi käigus võrreldi omandatud ettevõtete netovara kaetavat väärtust nende bilansilise maksumusega. Varade kaetav väärtus leiti kasutusväärtuse alusel diskonteerides aastateks 2005–2021 prognoositud rahavoogusid diskontomääraga 8%. Perioodi 2005-2021 on kasutatud lähtudes Narva Elektriijaamade plokkide eeldatavast elueast. Rahavoogude prognoosimisel kasutati ajaloolisi andmeid, Eesti energiabilansi prognoosi ning lähtuti eeldusest, et AS Narva Elektriijaamad jääb peamiseks põlevkivi tarbijaks. Kasvumäärana on kasutatud 2–3%, mida on kohati korrigeeritud Eesti elektrituru avamise ja Narva Elektriijaamade vanade plokkide sulgemise eeldatavate mõjudega. Testi tulemusena väärtuse langust ei tuvastatud.

15 Kasutusrent

tuhandetes kroonides	Grupp	Grupp	Emat- ettevõtja	Emat- ettevõtja
	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004
Renditulu				
Hooned	9 952	8 324	30 636	11 796
Rajatised	4 227	3 230	19	8 769
Kokku renditulu (lisa 22)	14 179	11 554	30 655	20 565
Rendikulu				
Hooned	3 922	4 260	2 745	2 789
Transpordivahendid	24 237	23 314	6 343	12 745
Muud masinad ja seadmed	3 130	984	383	518
Kokku rendikulu (lisa 26)	31 289	28 558	9 471	16 052
Mittekatkestatavate kasutusrentide tuleviku rendimaksete summa lepingutähtaegade alusel				
tuhandetes kroonides	Grupp	Grupp	Emat- ettevõtja	Emat- ettevõtja
	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004
Renditulu				
< 1 aasta	3 694	2 240	3 694	2 240
1 - 5 aastat	14 776	8 960	14 776	8 960
> 5 aasta	84 349	53 760	84 349	53 760
Kokku renditulu	102 819	64 960	102 819	64 960

Kasutusrendilepingud (grupp ja emattevõtja on rentnikud) on valdavalt lühiajalise etteteatamistähtajaga katkestatavad.

16 Võlakohustused

Võlakohustused korrigeeritud soetusmaksumuses

tuhandetes kroonides	Grupp		Ema-ettevõtja	
	31.3.2005	31.3.2004	31.3.2005	31.3.2004
Lühiajalised võlakohustused				
Pikaajaliste pangalaenu tagasimaksed järgmisel perioodil	36 983	18 491	36 983	18 491
Kapitalirendikohustused	157	166	0	0
Kokku lühiajalised võlakohustused	37 140	18 657	36 983	18 491
Pikaajalised võlakohustused				
Emiteeritud võlakirjad	3 100 823	3 095 219	3 100 823	3 095 219
Pangalaenu	1 696 427	1 496 844	1 696 426	1 496 844
Kapitalirendikohustused	23	181	0	0
Kokku pikaajalised võlakohustused	4 797 273	4 592 244	4 797 249	4 592 063
Kokku võlakohustused	4 834 413	4 610 901	4 834 232	4 610 554

Muutused võlakohustustes

tuhandetes kroonides	Grupp		Ema-ettevõtja	
Korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.3.2003			4 306 169	4 289 152
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised				
Välja võetud pikaajalised pangalaenu			312 933	312 933
Tagasi makstud lühiajalised pangalaenu			-16 500	0
Laenukulude amortisatsioon			3 178	3 178
Võlakirjade nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon			5 291	5 291
Sõlmitud kapitalirendilepingud			24	0
Tagasi makstud kapitalirendikohustused			-194	0
Korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.3.2004			4 610 901	4 610 554
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised				
Välja võetud pikaajalised pangalaenu			234 699	234 699
Tagasi makstud pikaajalised pangalaenu			-18 491	-18 491
Laenukulude amortisatsioon			3 373	3 373
Makstud laenukulud			-1 502	-1 502
Võlakirjade nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon			5 612	5 612
Tagasi makstud kapitalirendikohustused			-167	0
Valuutakursi muutus			-12	-12
Ümardus			0	-1
Korrigeeritud soetusmaksumus seisuga 31.3.2005			4 834 413	4 834 232

Pikaajaliste pangalaenu põhiosa ja tingimused

tuhandetes kroonides	Laenu andja	Laenu kogusumma	Seisuga 31.3.2005			Laenu tagastamise aasta
			välja võetud	välja võtmata	tagasi makstud	
	Nordic Investment Bank	203 405	184 914	0	18 491	2009
	Nordic Investment Bank	234 699	234 699	0	0	2012
	Sündikaatlaenu	782 330	782 330	0	0	2006
	Kreditinstalt für Wiederaufbau	1 408 194	0	1 408 194	0	2017
	Nordic Investment Bank	938 796	312 932	625 864	0	2017
	European Investment Bank	1 251 728	234 699	1 017 029	0	2019
	Kokku pikaajalised pangalaenu	4 819 152	1 749 574	3 051 087	18 491	
tuhandetes kroonides	Laenu andja	Laenu kogusumma	Seisuga 31.3.2004			Laenu tagastamise aasta
			välja võetud	välja võtmata	tagasi makstud	
	Nordic Investment Bank	203 406	203 406	0	0	2009
	Nordic Investment Bank	234 700	234 700	0	0	2012
	Sündikaatlaenu	782 332	782 332	0	0	2006
	Kreditinstalt für Wiederaufbau	1 408 198	0	1 408 198	0	2017
	Nordic Investment Bank	938 798	312 933	625 865	0	2017
	Kokku pikaajalised pangalaenu	3 567 434	1 533 371	2 034 063	0	

16 Võlakohustused (järg)

Kõik laenud on nomineeritud eurodes. Intressimäär on enamikul laenudel ujuv, seisuga 31.3.2005 olid laenude intressimäärad vahemikus 2,6–5,1% (seisuga 31.3.2004 2,8–5,2%). Kaalutud keskmine intressimäär ujuva intressiga välja võetud laenudel oli seisuga 31.3.2005 6 kuu EURibor+0,6% (seisuga 31.3.2004 6 kuu EURibor+0,7%). Sündikaatlaenu summas 782 330 tuh kr ujuv intressimäär on kuni laenuperioodi lõpuni ja Nordic Investment Bank laenu summas 234 699 tuh kr ujuv intressimäär on kuni 2006 fikseeritud tuletistehingutega, mille tulemusena nende laenude kaalutud keskmine fikseeritud intressimäär on 5,8% (lisa 18).

Koos tuletisinstrumentidega oli laenude kaalutud keskmine intressimäär seisuga 31.3.2005 4,9% (seisuga 31.3.2004 5,3%).

Eesti Energia ASi poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad grupi konsolideeritud finantsnäitajatele. Piirmäärasid ei ole ületatud.

Välja võtmata laenude intressimäära tüüp (ujuv või fikseeritud) otsustatakse laenu võtmisel. Otsus Nordic Investment Bank'i ja Kreditinstalt für Wiederaufbau laenu kasutamise kohta tuleb teha hiljemalt 30.9.2006 ning European Investment Bank'i laenu kasutamise kohta hiljemalt 7.11.2006.

Pikaajalised pangalaenuid nominaalväärtuses tagasimaksetähtaja järgi

tuhandetes kroonides	31.3.2005	31.3.2004
< 1 aasta	36 983	18 491
1 - 5 aastat	1 192 342	1 087 746
> 5 aasta	520 249	427 134
Kokku	1 749 574	1 533 371

Juhtkonna hinnangul ei erine laenude turuväärtus bilansipäeval oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

Võlakirjad

tuhandetes kroonides	31.3.2005	31.3.2004
Võlakirjade nominaalväärtus	3 129 320	3 129 328
Võlakirjade soetusmaksumus	3 086 456	3 086 456
Nominaal- ja soetusmaksumuse vahe amortisatsioon	14 375	8 763
Valuutakursi muutus	-8	0
Võlakirjade bilansiline maksumus	3 100 823	3 095 219
Võlakirjade turuväärtus noteeritud müügihinna alusel	3 441 313	3 434 187

Eesti Energia viis võlakirjade emissiooni tähtajaga 7 aastat ja fikseeritud intressimääraga 6% aastas läbi juulis 2002.

Võlakirjad on noteeritud Luksemburgi börsil.

Kapitalirendikohustus (rendimaksete nüüdisväärtus)

tuhandetes kroonides	Jääk seisuga 31.3.2004	Saadud	Tasutud rendimaksed	Rent lõpetatud	Jääk seisuga 31.3.2005
Rendimaksete algmaksumus	756	0	0	0	756
Tasutud	-409	0	-167	0	-576
Rendimaksete võlgnevus	347	0	-167	0	180

tuhandetes kroonides	Jääk seisuga 31.3.2003	Saadud	Tasutud rendimaksed	Rent lõpetatud	Jääk seisuga 31.3.2004
Rendimaksete algmaksumus	4 249	24	0	-3 517	756
Tasutud	-3 732	0	-194	3 517	-409
Rendimaksete võlgnevus	517	24	-194	0	347

Kapitalirendilepingute intressimäärad olid seisuga 31.3.2005 vahemikus 5,1–5,5% (seisuga 31.3.2004 4,8–5,1%).

16 Völakohustused (järg)

Kapitalirendikohustus tagasimaksetähtaja järgi

tuhandetes kroonides	< 1 aasta	1 - 5 aastat	> 5 aasta	Kokku
Seisuga 31.3.2005				
Rendimaksete miinimumsumma	163	24	0	187
Realiseerimata finantskulu	-6	-1	0	-7
Rendimaksete nüüdiseväärtus seisuga 31.3.2005	157	23	0	180
Seisuga 31.3.2004				
Rendimaksete miinimumsumma	180	187	0	367
Realiseerimata finantskulu	-14	-6	0	-20
Rendimaksete nüüdiseväärtus seisuga 31.3.2004	166	181	0	347

Völakohustused intressimäärade fikseerimise perioodi järgi

tuhandetes kroonides	< 1 aasta	1 - 5 aastat	> 5 aasta	Kokku
Seisuga 31.3.2005				
Kokku völakohustused	1 733 590	3 100 823	0	4 834 413
Tuletisinstrumentide mõju	-1 014 130	1 014 130	0	0
Seisuga 31.3.2005 kokku	719 460	4 114 953	0	4 834 413
Seisuga 31.3.2004				
Kokku völakohustused	1 515 682	0	3 095 219	4 610 901
Tuletisinstrumentide mõju	-1 012 932	1 012 932	0	0
Seisuga 31.3.2004 kokku	502 750	1 012 932	3 095 219	4 610 901

Völakohustuste kaalutud keskmised efektiivsed intressimäärad

	31.3.2005	31.3.2004
Pikaajalised pangalaenu	3,2%	3,3%
Völakirjad	6,3%	6,3%
Kapitalirendikohustused	5,1%	4,8%

17 Völad hankijatele ja muud völad

tuhandetes kroonides	Grupp 31.3.2005	Grupp 31.3.2004	Em- ettevõtja 31.3.2005	Em- ettevõtja 31.3.2004
Völad hankijatele				
Völad põhivara eest	562 639	582 069	6 196	100 290
Völad kütuse eest	46 952	41 098	46 952	41 098
Muud völad kaupade ja teenuste eest	225 219	175 213	14 654	59 640
Kokku völad hankijatele	834 810	798 380	67 802	201 028
Viitvölad				
Völad töövõtjatele	162 648	153 755	15 337	31 218
Intressivölad	144 842	145 840	144 842	145 840
Muud viitvölad	317	25 919	303	19 361
Kokku viitvölad	307 807	325 514	160 482	196 419
Maksuvölad	229 353	196 457	88 513	73 755
Völad tütarettevõtjatele (lisa 31)	0	0	1 224 619	698 370
Völad sidusettevõtjatele	12 818	2 533	2 000	0
Ostjate ettemaksed	2 099	887	77	96
Muud völad	21 026	20 046	17 637	18 542
Kokku völad hankijatele ja muud völad	1 407 913	1 343 817	1 561 130	1 188 210

Vastavalt Narva Elektriijaamade uute plokkide ehitamiseks Foster Wheeler Energia OYga sõlmitud lepingule kuulub ehitusperioodil esitatud arvete summast 10% kinnipidamisele kuni plokkide käikuandmiseni. Seisuga 31.3.2005 moodustas nimetatud summa 344 312 tuh kr völast hankijatele (seisuga 31.3.2004 395 009 tuh kr).

18 Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentidena on kajastatud 2 tehingut ujuva intressimääraga laenude intressikulu fikseerimiseks (*interest-rate swap*). Tehingupartner on Westdeutsche Landesbank Girozentrale. Tehingud sõlmiti 3.4.2002.

Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised

tuhandetes kroonides

Alguskuupäev	Lõppkuupäev	Alussumma	Turuväärtus seisuga 31.3.2004	Turuväärtuse muutus	Arveldatud rahas	Turuväärtus seisuga 31.3.2005
1) 17.6.2002	16.6.2006	234 699	-16 639	-497	7 130	-10 006
2) 21.6.2002	13.6.2006	782 330	-53 271	-1 589	23 066	-31 794
Kokku		1 017 029	-69 910	-2 086	30 196	-41 800

Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised

tuhandetes kroonides

Alguskuupäev	Lõppkuupäev	Alussumma	Turuväärtus seisuga 31.3.2003	Turuväärtuse muutus	Arveldatud rahas	Turuväärtus seisuga 31.3.2004
1) 17.6.2002	16.6.2006	234 700	-18 254	-4 864	6 479	-16 639
2) 21.6.2002	13.6.2006	782 332	-58 068	-16 035	20 832	-53 271
Kokku		1 017 032	-76 322	-20 899	27 311	-69 910

Riskimaandamise reserv

tuhandetes kroonides

Riskimaandamise reserv seisuga 31.3.2003	-70 010
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised	
Tuletisinstrumentide turuväärtuse muutus	-20 899
Kasumiaruandes kajastatud kulu (lisa 30)	29 418
Kokku perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised	8 519
Riskimaandamise reserv seisuga 31.3.2004	-61 491
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised	
Tuletisinstrumentide turuväärtuse muutus	-2 086
Kasumiaruandes kajastatud kulu (lisa 30)	30 133
Kokku perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised	28 047
Riskimaandamise reserv seisuga 31.3.2005	-33 444

Swap'ide turuväärtuse aluseks on Westdeutsche Landesbank Girozentrale noteeringud.

19 Eraldised

tuhandetes kroonides	Algjäak 31.3.2004	Moodustamine ja ümberhindamine	Arvestatud intressikulu	Kasutamise	Üle antud äriüksuse võõrandamisel	Lõppjäak 31.3.2005	
						Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised	333 037	-16 236	20 468	-25 738	-1 574	76 903	233 054
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis	34 722	4 256	1 894	-10 751	0	12 397	17 724
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis	40 142	307	2 787	-4 993	-241	4 824	33 178
Varade demontaažikulude eraldis	0	6 956	0	0	0	0	6 956
Kokku eraldised	407 901	-4 717	25 149	-41 482	-1 815	94 124	290 912

19 Eraldised (järg)

tuhandetes kroonides	Algjäak 31.3.2003	Moodus- tamine ja ümber- hindamine	Arvestatud intressi- kulu	Kasu- tamine	Üle antud äriüksuse võõran- damisel	Lõppjäak 31.3.2004	
						Lühiajaline eraldis	Pikaajaline eraldis
Keskonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised	345 254	-6 444	16 651	-22 424	0	76 033	257 004
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis	30 047	10 119	1 617	-7 061	0	10 894	23 828
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis	0	40 420	178	-456	0	5 135	35 007
Ümberõppe stipendiumite eraldis	832	0	0	-832	0	0	0
Kokku eraldised	376 133	44 095	18 446	-30 773	0	92 062	315 839

Keskonnakaitselised ja mäetööde lõpetamise eraldised on moodustatud:

- kaevandatud maa-alade rekultiveerimiseks;
- pinnase puhastamiseks;
- kaevandamise tegevuse tagajärjel rikutud veevarustuse taastamiseks;
- jäätmeväljade sulgemiseks ja jäätmete utiliseerimiseks;
- asbesti likvideerimiseks elektrijaamades.

Keskonnakaitseliste ja mäetööde lõpetamise eraldiste moodustamisel on võetud arvesse asjaolu, et vastavalt AS Narva Elektriijaamad ja Euroopa Komisjoni vahelisele memorandumile kaetakse 84% (111 185 tuh kr) Balti elektriijaama tuhavälja nr 2 sulgemistöödega seotud kuludest Euroopa Liidu ISPA fondist. Kõik ISPA poolt esitatud tingimused toetuse saamiseks on seisuga 31.3.2005 täidetud. Aruandeperioodil saadud toetuse summa oli 9 667 tuh kr (lisa 20). Pikaajalised keskkonnakaitselised kohustused realiseeruvad Eesti Põlevkivis aastatel 2006–2010, Kohtla-Järve Soojuses 2008–2013 ning Narva Elektriijaamades 2006–2015. Mäetööde lõpetamisega kaasnevad kohustused realiseeruvad kuni 17 aasta jooksul. Mäetööde lõpetamise eraldistes ei ole arvestatud kulutusi töötajate koondamistasude väljamaksmiseks, kuna töötavate kaevanduste ja karjääride sulgemisplaanid pole välja kuulutatud.

Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis on moodustatud kollektiivlepingutes ning muudes kokkulepetes sätestatud toetuste katteks, mis makstakse endistele töötajatele. Nimetatud eraldis sisaldab ka ASi Eesti Põlevkivi poolt makstava pensioni. Pension makstakse vastavalt ASi Eesti Põlevkivi juhatuse otsusele kindlaks määratud summas perioodil 1.4.2001 kuni 31.12.2006 lahkunud töötajatele. Toetuse maksmine lõpetatakse alates 1.1.2007.

Eesti Energias, Narva Elektriijaamades, Eesti Põlevkivis, Energoremondis ja Kohtla-Järve Soojuses on moodustatud tervisekahjustuste hüvitamise eraldised töötajatele hüvitiste maksmiseks seoses töö ajal saadud tervisekahjustustega kohtuotsustega väljamõistetud summade ulatuses lähtudes hinnangulisest väljamakseperioodist, mis enamasti ulatub töötaja elua lõpuni. Väljamaksete perioodi määramisel võeti aluseks Statistikaameti andmed prognoositavate eluiga kohta vastavalt vanusele.

Aruandeperioodil moodustati Narva Elektriijaamades eraldis renoveeritud 8. ploki tulevase demonteerimisega seotud kulutuste katteks summas 6 956 tuh kr. Varade demontaažikulude nüüdisväärtus on arvestatud põhivara soetusmaksumusse (lisa 13). Eraldis realiseerub hinnanguliselt 30 aasta pärast.

Eraldised on diskonteeritud diskontomääraga 8%.

20 Tulevaste perioodide tulud

tuhandetes kroonides	Grupp	Emaettevõtja
Lühiajalised tulevaste perioodide tulud		
Sihtfinantseerimise ettemaksed		
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised		
Saadud toetus LIFE Environment programmist	2 048	2 048
Arvestatud tuludesse (lisa 24)	-1 340	-1 340
Kokku sihtfinantseerimise ettemaksed seisuga 31.3.2004	708	708
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised		
Arvestatud tuludesse (lisa 24)	-708	-708
Saadud toetus ISPA fondist (lisa 19)	9 667	0
Kokku sihtfinantseerimise ettemaksed seisuga 31.3.2005	9 667	0
Pikaajalised tulevaste perioodide tulud		
Liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2003		
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	501 318	501 318
Akumuleeritud amortisatsioon	-40 684	-40 684
Kokku liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2003	460 634	460 634

20 Tulevaste perioodide tulud (järg)

tuhandetes kroonides	Grupp	Emaettevõtja
Perioodil 1.4.2003-31.3.2004 toimunud liikumised		
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	172 083	172 083
Kantud tuludesse liitumistega seotud tegevuskulude katteks	-10 678	-10 678
Arvestatud amortisatsioon	-20 148	-20 148
Liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2004		
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	662 723	662 723
Akumuleeritud amortisatsioon	-60 832	-60 832
Kokku liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2004	601 891	601 891
Perioodil 1.4.2004-31.3.2005 toimunud liikumised		
Laekunud liitumis- ja muud teenustasud	227 740	39 845
Kantud tuludesse liitumistega seotud tegevuskulude katteks	-12 034	-4 471
Üle antud äriüksuste võõrandamisel	0	-632 203
Arvestatud amortisatsioon	-24 178	-5 062
Liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2005		
Saadud liitumis- ja muud teenustasud	878 429	0
Akumuleeritud amortisatsioon	-85 010	0
Kokku liitumis- ja muud teenustasud seisuga 31.3.2005	793 419	0
Kokku tulevaste perioodide tulud	803 086	0

Liitumistasude amortisatsiooniperiood on 20 kuni 33 aastat.

21 Aktsiakapital ja aazio

Eesti Energia Aktsiaseltsil on registreeritud 72 741 000 aktsiat. Aktsia nimiväärtus 100 krooni.

Kõik seltsi aktsiad kuuluvad Eesti Vabariigile. Nende valitsejaks ja aktsionäri õiguste teostajaks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, mida esindab seltsi aktsionäride üldkoosolekul majandus- ja kommunikatsiooniminister.

Kõigi aktsiate eest (72 741 000 aktsiat) oli täielikult tasutud seisuga 31.3.2005.

Äriseadustiku nõuete kohaselt peab ettevõtja moodustama puhaskasumist kohustusliku reservkapitali, mille miinimumsuuruseks on 1/10 aktsiakapitalist. Iga-aastase kohustusliku eraldise suurus on 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kuni reservkapitali määra täitumiseni.

Reservkapitali võib kasutada kahjumite katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks.

Vastavalt Eestis kehtivale Äriseadustikule on aaziosid võimalik katta kogunenud kahjumit või suurendada aktsiakapitali.

Eesti Energia AS on seisuga 31.3.2005 kohustatud jaotama puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali 33 323 tuh kr (seisuga 31.3.2004 26 156 tuh kr). Kogu ülejäänud jaotamata kasumi jaotamisel dividendideks tuleks maksta 271 222 tuh kr (seisuga 31.3.2004 129 210 tuh kr) tulumaksu. Netodividendina oleks võimalik välja maksta 858 869 tuh kr (sesuga 31.3.2004 367 750 tuh kr). Võttes arvesse, et riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse kohaselt kinnitab riigi äriühingu makstava dividendisumma Vabariigi Valitsus ja vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele nr 161 21.3.2005, peab Eesti Energia AS maksma 2005. aastal dividendidena 97 mln krooni, on juhatus teinud äriseadustiku § 332 alusel ettepaneku maksta aktsionäridele dividendidena 97 mln krooni.

22 Müügitulu

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Tegevusvaldkondade lõikes				
Toodangu müük				
Elektrienergia müük	4 975 594	4 726 886	5 022 695	4 796 546
Soojusenergia müük	476 094	533 726	257 259	282 764
Põlevkivi müük	207 147	227 289	0	0
Põlevkiviõli müük	200 494	140 513	0	0
Energeetikaseadmete müük	82 998	115 120	0	0
Põlevkivituha müük	7 222	6 402	0	0
Muu toodangu müük	9 410	3 106	0	0
Kokku toodangu müük	5 958 959	5 753 042	5 279 954	5 079 310
Teenuste müük				
Remondi- ja ehitusteenuste müük	41 524	31 798	8 002	9 150
Elektrivõrguga liitumise teenustasud (lisa 19)	36 212	30 826	9 530	30 826
Telekommunikatsiooniteenuste müük	39 740	25 969	4	1
Kinnisvara rent ja hooldus (lisa 15)	14 179	11 554	30 655	20 565
Transporditeenuste müük	4 092	3 281	519	27
Muude teenuste müük	42 428	16 020	44 187	14 500
Kokku teenuste müük	178 175	119 448	92 897	75 069

22 Müügitulu (järg)

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
----------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---

Tegevusvaldkondade lõikes

Müüdud kaubad				
Vanametalli müük	29 725	24 795	885	5 255
Muu kaupade müük	9 268	3 257	316	1 203
Kokku kaupade müük	38 993	28 052	1 201	6 458
Kokku müügitulu	6 176 127	5 900 542	5 374 052	5 160 837

Turupiirkondade lõikes

Müüdud Eestis	5 546 021	5 321 351	4 940 059	4 763 803
Eksport				
Eksport Lätti	440 162	390 136	433 993	385 596
Eksport Venemaale	93 420	102 575	0	8 068
Eksport Soome	77 297	75 610	0	3 370
Eksport teistesse riikidesse	19 227	10 870	0	0
Kokku eksport	630 106	579 191	433 993	397 034
sh elektrienergia ja ülekandeteenuse eksport	527 103	487 854	433 993	393 664
Kokku müügitulu	6 176 127	5 900 542	5 374 052	5 160 837

MWh	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
-----	----------------------------------	----------------------------------	---	---

Energia müügi naturaalnäitajad

Elektrienergia müük				
Müük Eestis	5 946 735	5 701 636	6 654 303	5 920 808
Eksport	2 036 049	1 972 709	1 391 079	1 259 149
Kokku elektrienergia müük	7 982 784	7 674 345	8 045 382	7 179 957
Soojusenergia müük	1 977 139	2 168 186	1 201 185	1 264 512

23 Muud äritulud

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
----------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---

Saadud viivised, trahvid, hüvitised	15 303	15 652	11 133	13 695
Kasum äriüksuse müügist	7 031	0	0	0
Kasum põhivara müügist	6 505	11 757	2 993	8 028
Muud äritulud	10 462	4 263	110	898
Kokku muud äritulud	39 301	31 672	14 236	22 621

24 Sihtfinantseerimine

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
----------------------	----------------------------------	----------------------------------	---	---

Euroopa Komisjon	1 538	1 340	723	1 340
Keskkonnaministeerium	420	573	0	0
Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus	860	-60	60	-60
Muu sihtfinantseerimine	19	23	19	22
Kokku sihtfinantseerimine	2 837	1 876	802	1 302

17.9.2003 sõlmis Eesti Energia AS lepingu Euroopa Komisjoniga, mille kohaselt viimane rahastab Keskkonna peadirektoraadi hallatava programmi LIFE-Environment vahenditest projekti „Eesti põlevkivi-elektri olemustsükli hindamine“ läbiviimist 50% ulatuses. Projekti kogumaksumus on 10 357 tuh kr. Eesti Energia partnerid projekti läbiviimisel on Soome Keskkonnainstituut SYKE ja keskkonnakonsultatsioonifirma CyclePlan OÜ.

Vastavalt keskkonnaministri ja AS Narva Elektriijaamad vahel 5.3.2001 sõlmitud lepingule kohustus AS Narva Elektriijaamad renoveerima energiablokkide elektrifiltreid ning vähendada õhku saastavate ainete koguseid kokkulepitud mahuks. Nimetatud kohustuste täitmisel tekkis Narva Elektriijaamadel õigus osaliselt vähendada maksmisele kuuluvat saastetasu. 3.12.2002 sõlmiti uus samasisuline leping, mille alusel toimub saastetasude vähendamine 3 aasta jooksul lepingu sõlmimise kuupäevast arvates.

Eesti Energia ASI ja Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) vahel sõlmitud lepingu kohaselt toetas KIK kurepesade ehitamist ning AS Narva Elektriijaamad ning KIKi vahel sõlmitud lepingu alusel Balti Elektriijaama tuhavälja nr 2 ja tiikide sulgemise pakkumisdokumentatsiooni koostamist.

25 Kaubad, toore, materjal ja teenused

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Hooldus- ja remonditööd				
Põhitegevuse rajatistele ja seadmetele	373 900	436 153	53 479	259 053
Hoonetele ja ruumidele	78 831	86 118	13 648	35 994
Demontaažitööd ja jäätmete käitlemine	26 795	22 266	2 705	14 837
Töömashinadele ja transpordivahenditele	26 285	18 375	4 583	7 290
Tormikahjustuste likvideerimine	29 975	1	0	260
Kokku hooldus- ja remonditööd	535 786	562 913	74 415	317 434
Tehnoloogiline kütus				
Põlevkivi	109 228	83 710	0	0
Muu tehnoloogiline kütus	239 258	273 768	238 328	273 768
Kokku tehnoloogiline kütus	348 486	357 478	238 328	273 768
Remondimaterjalid				
Muud materjalid toodangu valmistamiseks	293 512	345 488	12 341	24 073
Loodusvarade ressursimaks	294 297	255 740	1 233	1 297
Kütus töömashinadele ja transpordivahenditele	119 325	116 759	61	77
Elektrienergia	124 226	93 994	3 007	10 809
Elektrienergia	105 714	67 696	4 592 579	3 211 850
Muud teenused	26 141	29 847	432	614
Alltöövõtutööd	22 298	25 020	42	544
Tööriistad ja inventar	10 119	13 949	731	2 240
Soojusenergia, aur, vesi	12 835	13 718	1 945	2 487
Müüdnud kaubad	6 000	2 094	9	1
Varude allahindlus	612	480	0	81
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	1 899 351	1 885 176	4 925 123	3 845 275

26 Mitmesugused tegevuskulud

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Keskkonnakaitselised saastemaksud	256 971	230 791	3 732	3 116
Valve-, kindlustus- ja töökaitsealased kulud	117 558	143 000	16 679	28 861
Muud mitmesugused bürookulud	42 384	45 079	32 104	34 837
Uurimistööd ja konsultatsioonid (lisa 27)	26 813	28 691	9 430	18 695
Rendikulud (lisa 15)	31 289	28 558	9 471	16 052
Kahjum ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	9 720	27 290	6 060	11 575
Telekommunikatsioonikulud	32 892	25 883	16 827	44 925
Infotehnoloogia kulud	22 098	21 810	15 153	15 964
Bürootarbed ja inventar	12 174	19 004	3 160	8 257
Koolituskulud (lisa 27)	15 722	15 091	4 844	7 641
Avalike suhete ja teabekorralduse kulud	11 815	11 135	6 317	6 783
Töölalaste lähetuste kulud	6 768	7 592	2 011	3 909
Mitmesugused maksud ja lõivud	7 910	6 032	1 274	2 427
Mäetööde lõpetamise ja keskkonnakaitseliste eraldiste moodustamine ja vähendamine (lisa 19)	-16 236	-6 444	0	0
Kokku mitmesugused tegevuskulud	577 878	603 512	127 062	203 042

27 Uurimis- ja arengukulud

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Tehnikakonsultatsioonid	13 854	10 980	1 943	5 784
Juriidilised konsultatsioonid	3 303	5 235	1 972	3 716
Äri- ja juhtimiskonsultatsioonid	1 801	4 737	1 044	4 624
Muud konsultatsioonid	7 855	7 739	4 471	4 571
Kokku uurimistööd ja konsultatsioonid	26 813	28 691	9 430	18 695
Koolituskulud	15 722	15 091	4 844	7 641
Kokku uurimis- ja arengukulud ärikuludes	42 535	43 782	14 274	26 336

28 Tööjõukulud

	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Töötajate arv				
Töötajate arv perioodi algul	9 784	9 676	1 886	1 888
Töötajate arv perioodi lõpul	9 284	9 784	676	1 886
Keskmine töötajate arv	9 542	9 754	1 022	1 879
Tööjõukulud				
tuhandetes kroonides				
Põhitasud, lisatasud, preemiad, puhkusetasud	995 850	1 000 064	120 860	216 733
Keskmine töötasu kuus (kroonides)	8 697	8 544	9 855	9 612
Toetused töötajatele	41 110	25 948	4 966	9 174
Töölepingu lõpetamise hüvitised	16 020	6 781	3 447	1 719
Kokku arvestatud töötajatele	1 052 980	1 032 793	129 273	227 626
Sotsiaalmaks	355 676	348 395	45 502	79 101
Töötuskindlustusmaksed	5 142	5 073	608	1 114
Tervisekahjustuste hüvitamise eraldis (lisa 19)	307	40 420	0	944
Kollektiivlepingust tulenevate kohustuste eraldis (lisa 19)	4 256	10 119	901	3 908
Muud toetused	2 156	5 672	36	543
Ühekordsed töölepingutasud	5 219	5 044	1 318	1 823
Erisoodustused	9 159	7 326	3 570	4 819
Erisoodustuste tulumaks	4 624	4 626	1 637	2 641
Kokku arvestatud tööjõukulud	1 439 519	1 459 468	182 845	322 519
Sh arvestatud nõukogudele ja juhatustele				
Palgakulu ja preemiad	18 181	13 363	6 507	5 071
Erisoodustused	720	749	575	638
Sotsiaalmaksukulu	5 886	4 409	2 147	1 673
Kokku arvestatud nõukogudele ja juhatustele	24 787	18 521	9 229	7 382
Kapitaliseeritud oma jõududega ehitatud materiaalse põhivara maksumusse				
Palgakulu	-44 906	-38 378	-237	-2 117
Sotsiaalmaksu- ja töötuskindlustusmaksu kulu	-15 030	-12 850	-79	-706
Kokku kapitaliseeritud	-59 936	-51 228	-316	-2 823
Kaetud mäetööde peatamise eraldistest				
Palgakulu	-3 433	-2 504	0	0
Sotsiaalmaksu- ja töötuskindlustusmaksu kulu	-1 150	-839	0	0
Kokku kaetud eraldistest	-4 583	-3 343	0	0
Kokku tööjõukulud	1 375 000	1 404 897	182 529	319 696

Juhatuste liikmetele makstakse teenistuslepingu lõppemisel või ennetähtaegsel lõpetamisel hüvitist, mis võrdub kolme kuni kuue kuu teenistustasuga.

29 Muud ärikulud

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Ettevõtlusega mitteseotud kulud	12 005	10 368	4 116	1 736
Kahjum põhivara müügist	676	2 963	626	55
Trahvid, viivised, hüvitised	2 359	-4 742	601	1 288
Muud ärikulud	2 390	2 449	605	207
Kokku muud ärikulud	17 430	11 038	5 948	3 286

Võrreldaval perioodil vähendati Asi Kohtla-Järve Soojus sotsiaalmaksu intressi võla tühistamise tulemusena trahvide, viiviste ja hüvitiste kulusid 7 328 tuh kr võrra.

30 Intressitulu ja -kulu

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Intressitulu				
Intressitulu lühiajalistelt deposiitidelt ja paigutustelt rahaturu- ja intressifondidesse	7 837	18 692	7 609	13 316
Intressitulu diskonteeritud nõuetelt	0	116	0	116
Intressitulu klientide ostuvõla ajatamisest	0	49	0	4
Intressitulu tütarettevõtjatele antud laenudelt	0	0	791 710	160 318
Muud intressitulud	135	1	1	1
Kokku intressitulu	7 972	18 858	799 320	173 755
Intressikulu				
Intressikulu võlakohustustelt				
Intressikulud pikaajalistelt võlakirjadelt	-193 209	-193 212	-193 209	-193 212
Intressikulud pikaajalistelt pangalaenudelt	-63 940	-53 645	-63 940	-53 645
Intressikulud tuletisinstrumentidelt (lisa 18)	-30 133	-29 418	-30 133	-29 418
Intressikulud lühiajalistelt võlakirjadelt ja laenudelt	0	-1 028	0	0
Intressikulud kapitalirendilt	-14	-22	0	0
Muud intressikulud	0	-144	-15 523	-7 848
Kokku intressikulu võlakohustustelt	-287 296	-277 469	-302 805	-284 123
Intressikulud eraldistelt (lisa 19)	-25 149	-18 446	-294	0
Kokku intressikulu	-312 445	-295 915	-303 099	-284 123
Kokku intressitulu ja -kulu	-304 473	-277 057	496 221	-110 368

31 Tehingud seotud osapooltega

Grupi aruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sidusettevõtjad, emaettevõtja juhatuse ja nõukogu liikmed ning muud isikud, kelle üle nimetatud isikutel on oluline mõju. Samuti on loetud seotud osapoolteks kõik üksused, kus riigil on valitsev mõju. Emaettevõtja aruande koostamisel on lisaks eelpool toodutele käsitletud seotud osapooltena tütarettevõtjaid ning nende juhtorganite liikmeid.

Emaettevõtja tehingud tütarettevõtjatega

tuhandetes kroonides	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004
Äritulud		
OÜle Jaotusvõrk	274 073	0
Eesti Põlevkivile	139 595	152 912
OÜle Põhivõrk	67 551	0
Narva Elektriijaamadele	4 860	19 460
ASile Elektriteenused	4 488	5 996
ASile Kohtla-Järve Soojus	3 109	2 706
Televõrgu ASile	2 337	11 128
Energoremondile	1 635	1 598
ASile Elpec	1 360	320
ASile Elektrikontrollikeskus	286	0
Kokku äritulud	499 294	194 120
Ärikulud		
Narva Elektriijaamadelt	2 860 332	3 131 982
OÜlt Jaotusvõrk	1 364 109	0
OÜlt Põhivõrk	304 420	0
ASilt Elektriteenused	19 828	115 835
Televõrgu ASilt	13 769	39 417
Energoremondilt	15 541	17 349
ASilt Kohtla-Järve Soojus	10 203	16 678
ASilt Elpec	512	2 181
ASilt Elektrikontrollikeskus	84	0
Kokku ärikulud	4 588 798	191 460

31 Tehingud seotud osapooltega (järg)

tuhandetes kroonides	1.4.2004 - 31.3.2005	1.4.2003 - 31.3.2004
Materiaalse põhivara soetus		
ASilt Elekriteenused	15 309	85 437
ASilt Elpec	4 020	5 978
ASilt Elektrikontrollikeskus	2 471	0
Energoremondilt	2 047	5 258
Televõrgu ASilt	339	52
ASilt Kohtla-Järve Soojus	39	35
Kokku materiaalse põhivara soetus	24 225	96 760
Materiaalse põhivara müük		
ASile Kohtla-Järve Soojus	26	0
OÜle Jaotusvõrk	8	0
ASile Elpec	1	70
ASile Elekriteenused	0	243
Energoremondile	0	22
Kokku materiaalse põhivara müük	35	335
Finantstulud ja -kulud		
OÜlt Põhivõrk	311 382	0
OÜlt Jaotusvõrk	294 918	0
Narva Elektriijaamadelt	180 991	155 254
ASilt Kohtla-Järve Soojus	2 558	3 891
Energoremondilt	1 477	651
ASilt Elekriteenused	51	390
ASile Elpec	-61	-24
ASilt Elektrikontrollikeskus	-156	0
Televõrgu ASilt	-685	-13
Eesti Põlevkivilt	-14 203	-7 473
Kokku finantstulud ja -kulud	776 272	152 676

Emaettevõtja nõuded tütarettevõtjatele

tuhandetes kroonides	31.3.2005	31.3.2004
Lühiajalised nõuded		
Arvelduskrediit OÜle Jaotusvõrk	700 190	0
Arvelduskrediit OÜle Põhivõrk	539 705	0
Arvelduskrediit Narva Elektriijaamadele	2 528 608	2 460 624
Arvelduskrediit ASile Kohtla-Järve Soojus	11 308	58 570
Arvelduskrediit Energoremondile	28 051	3 928
Arvelduskrediit ASile Elekriteenused	0	1 076
Kokku lühiajalised laenud tütarettevõtjatele	3 807 862	2 524 198
Nõuded kaupade ja teenuste eest		
OÜle Jaotusvõrk	46 961	0
Narva Elektriijaamadele	15 463	17 342
Eesti Põlevkivile	9 932	15 008
OÜle Põhivõrk	9 066	0
ASile Elekriteenused	1 044	724
ASile Kohtla-Järve Soojus	535	730
Energoremondile	301	159
Televõrgu ASile	295	1 048
ASile Elpec	145	88
ASile Elektrikontrollikeskus	63	0
Kokku nõuded kaupade ja teenuste eest	83 805	35 099
Kokku emaettevõtja lühiajalised nõuded tütarettevõtjatele (lisa 7)	3 891 667	2 559 297
Pikaajalised nõuded		
Arvelduskrediit OÜle Jaotusvõrk	2 423 346	0
Arvelduskrediit OÜle Põhivõrk	2 046 586	0
Kokku emaettevõtja pikaajalised nõuded tütarettevõtjatele	4 469 932	0

31 Tehingud seotud osapooltega (järg)

Emaettevõtja kohustused tütarettevõtjate ees

tuhandetes kroonides	31.3.2005	31.3.2004
Võlad üleöödeposiiti paigutatud tütarettevõtjate raha eest		
Eesti Põlevkivile	59 918	20 292
Televõrgu ASile	44 299	13 530
ASile Elektriteenused	17 283	0
Energoremondile	6 675	4 851
OÜle Põhivõrk	0	2 000
ASile Narva Soojusvõrk	2 967	293
ASile Elpec	7 295	56
ASile Elektrikontrollikeskus	9 085	0
Kokku võlad üleöödeposiiti paigutatud tütarettevõtjate raha eest	147 522	41 022
Võlad Eesti Põlevkivile lühiajaliste laenude eest	539 000	464 000
Võlad kaupade ja teenuste eest		
Narva Elektriijaamadele	287 145	154 870
OÜle Jaotusvõrk	228 667	0
Eesti Põlevkivile	8 480	5 310
OÜle Põhivõrk	7 983	0
Energoremondile	1 887	836
ASile Kohtla-Järve Soojus	1 819	2 026
ASile Elektriteenused	1 160	23 872
Televõrgu ASile	888	3 463
ASile Elpec	13	2 971
ASile Elektrikontrollikeskus	55	0
Kokku võlad kaupade ja teenuste eest	538 097	193 348
Kokku emaettevõtja kohustused tütarettevõtjate ees (lisa 17)	1 224 619	698 370

Eesti Energia ASi ja OÜ Jaotusvõrk vahel sõlmitud agendilepingu alusel vahendab Eesti Energia AS OÜ Jaotusvõrk võrguteenuse ning võrguteenuse lisatoodete (liitumistoodete, lülitustoimingud, arvesti vahetused jms) müüki. Aruandeperioodil vahendati teenuseid kokku 405 640 tuh kr eest.

tuhandetes kroonides	Grupp 1.4.2004 - 31.3.2005	Grupp 1.4.2003 - 31.3.2004	Emaettevõtja 1.4.2004 - 31.3.2005	Emaettevõtja 1.4.2003 - 31.3.2004
Tehingud sidusettevõtjatega				
Ärikulud	165 269	182 780	0	7 366
Äritulud	309	517	1	0
Tehingud üksustega, kus riigil on valitsev mõju				
Ärikulud	62 888	63 016	34 476	30 319
Äritulud	641 053	611 757	554 933	543 123
Tehingud äriühingutega, milles nõukogu liikmed omavad olulist mõjuvõimu				
Ärikulud	7 863	6 237	3 664	6 047

Juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud on kajastatud lisa 28.

Elektrienergia ostul-müügil kasutatakse Elektrituru Inspektsiooni poolt kinnitatud hindu. Ülejäänud tehingud toimuvad turuhinnas, selle puudumisel kasutatakse kokkuleppehindu.

32 Pandid, tagatised, garantiikohustused

Eesti Energia AS poolt sõlmitud laenulepingutes on kehtestatud piirmäärad grupi konsolideeritud finantsnäitajatele. Piirmäärasid ei ole ületatud.

Seisuga 31.3.2005 kehtisid järgmised garantiilepingud:

- 1) 8.2.2002 andis Eesti Energia AS garantii Foster Wheeler Energia OYle viimati nimetatud ja AS Narva Elektriijaamad vahel 25.5.2001 sõlmitud lepingus AS Narva Elektriijaamad poolt võetud kohustuste täitmise tagamise kohta. Garantii tagatud leping sõlmiti AS Narva Elektriijaamad 2 energiaploki renoveerimiseks kogusummas ca 4 miljardit krooni. Aruandeperioodi lõpuks oli ASil Narva Elektriijaamad tasumata lepingujärgselt kuni plokkide käikuandmiseni kinnipidamisele kuuluv summa 344 312 tuh kr.
- 2) 29.1.2003 andis Eesti Energia AS välja garantiikirja AS Narva Elektriijaamad ja Rahandusministeeriumi vahelise ISPA projekti kaasfinantseerimise lepingust tulenevaid kohustuste garanteerimise kohta summas 17 790 230 krooni. Garantii kehtib kuni 31.12.2006.
- 3) ASil Energoremont oli seisuga 31.3.2005 jõus 18 Hansapangaga sõlmitud garantiilepingut klientidega sõlmitud lepingute tagatisena kogusummas 8 597 tuh kr maksimaalse tähtajaga kuni 25.5.2008 (eelmise aruandeaasta lõpus 19 lepingut kogusummas 6 978 tuh kr maksimaalse tähtajaga kuni 27.12.2006).

33 Bilansivälised siduvad ja potentsiaalsed kohustused

Energia hind

Grupil on Eesti turul elektrienergia tootmise, ülekandmise ja jaotamise monopol, seetõttu kinnitab suletud turu jaoks vastavad hinnad Energiaturu Inspektsioon.

Euroopa Liiduga liitumisläbirääkimistel saavutatud kokkuleppe kohaselt on Eesti kohustatud avama aastaks 2009 kolmandiku elektriturust ja aastaks 2013 elektrituru äriklientidele. Lõplik otsus kogu turu avamise osas tehakse enne 2013. aastat.

Võrgu arenduskohustus

Elektrituruseaduse kohaselt on võrguettevõtjal kohustus arendada võrku viisil, mis tagab oma teeninduspiirkonnas võimaluse järjepidevalt osutada ettenähtud tingimuste kohast võrguteenust.

Euroopa Liidu keskkonna normide täitmise kohustus

Euroopa Liit aktsepteeris Eesti keskkonnanormidega seotud tegevust, mida näevad ette Narva Elektriijaamade investeeringuplaanid aastateks 2002–2006 ning pikendas ajavahemikku põlevkivil töötavate elektriijaamade õhusaaste piirnormide täitmiseks kuni aastani 2016.

Vastavalt Euroopa Liidu ja Eesti vahelisele liitumislepingule tuleb elektriijaamade põlevkivi tuhaäärastuse süsteem viia vastavusse Euroopa Liidu keskkonnanõuetega hiljemalt 16.7.2009.

Taastuenergia ostukohustus

Elektrituruseaduse kohaselt on võrguettevõtjal kohustus osta taastuenergiaallikast toodetud elektrienergiat tema võrguga ühendatud tootjatelt elektrituruseaduses sätestatud hinnaga.

Ehituslepingud

Seisuga 31.3.2005 oli grupil põhivara soetamiseks sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi 855 177 tuh kr eest (seisuga 31.3.2004 806 056 tuh kr eest).

34 Bilansivälised varad

Seisuga 31.3.2005 on Eesti Põlevkivi kaevanduste ja karjäärade kaevandamiskõlblikud põlevkivi varud hinnanguliselt kokku 507 mln tonni (seisuga 31.3.2004 549 mln tonni), sh allmaa kaeveväljadel 355 mln tonni (seisuga 31.3.2004 375 mln tonni) ja pealmaa kaeveväljadel 152 mln tonni (seisuga 31.3.2004 174 mln tonni).

Vabariigi Valitsuse 27.1.2005 määrusega nr 14 kehtestatud jaotuskava kohaselt on Eesti Energia Grupi ettevõtetele aastateks 2005–2007 eraldatud kasvuhoonegaaside lubatud heitkogus 46 730 352 tonni.

35 Bilansipäevajärgsed sündmused

29.4.2005 toimus AS Nordic Energy Link aktsiakapitali suurendamine, mille käigus Eesti Energia AS maksis sisse täiendavat aktsiakapitali summas 135 mln krooni ning ülejäänud aktsionärid summas 207 mln krooni. Peale aktsiakapitali suurendamist on Eesti Energia ASi osalus ASis Nordic Energy Link 39,9%.

Samal kuupäeval sõlmis Eesti Energia AS garantiilepingud Nordic Investment Bank'iga ning SEB Eesti Ühispannangaga AS Nordic Energy Link pankadega sõlmitud laenulepingutest tulenevate kohustuste garanteerimiseks 39,9% ulatuses juhul, kui pangad nõuavad ASil Nordic Energy Link lepingutingimuste rikkumisele viidates laenu täielikku tasumist. Garantiide summa sõltub AS Nordic Energy Linki laenujäägist ning selle maksimumsumma võib ulatuda 577 mln kroonini. Aastaaruande valmimise kuupäeva seisuga oli garantiide väärtus 0 kr.

10.5.2005 toimunud koosolekul kiitis Eesti Energia ASi nõukogu heaks otsuse eraldada iseseisvaks äriühinguks Eesti Energia ASi struktuuriüksuse Iru Elektriijaama.

Kasumi jaotamise ettepanek

Eesti Energia ASi 2004/05 aruandeaasta kasum on 666 453 223 kr.

Võttes arvesse, et riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise seaduse § 10 lg 1 kohaselt kinnitab riigi äriühingu makstava dividendisumma Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul ja vastavalt Vabariigi Valitsuse korraldusele nr 161 21.3.2005 peab Eesti Energia AS maksma 2005. aastal dividendidena 97 000 000 krooni, teeb juhatus äriseadustiku § 332 alusel ettepaneku maksta aktsionäridele dividendidena 97 000 000 krooni.

Juhatus teeb ettepaneku seoses Eesti Energia ASi jätkuva finantseerimisvajadusega jaotada ülejäänud kasum alljärgnevalt:

Juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku seoses Eesti Energia ASi jätkuva finantseerimisvajadusega jaotada ülejäänud kasum alljärgnevalt:

- 1) kanda kohustuslikku reservkapitali 33 322 661 kr
- 2) jätta jaotamata 536 130 562 kr

Juhatus ja nõukogu liikmete allkirjad majandusaasta aruandele

Eesti Energia AS ja grupi 31.3.2005 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, audiitori järeldusotsusest ja kasumi jaotamise ettepanekust.

Aktsiaseltsi juhatus on koostanud tegevusaruande, raamatupidamise aastaaruande ja kasumi jaotamise ettepaneku. Aktsiaseltsi nõukogu on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Juhatus

31.05.2005

Juhatusesimees

Juhatuseliikmed

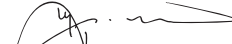
Gunnar Okk

Sandor Liive

Lembit Vali

Mati Jostov

Marko Allikson

Nõukogu

08.06.2005

Nõukogu esimees

Nõukoguliikmed

Urmas Sõõrumaa

Meelis Atonen

Värner Lootsmann

Toomas Luman

Janno Reiljan

Mihhail Stalnuhhin

Tiit Tammsaar

Heido Vitsur

AS PricewaterhouseCoopers

Pärnu mnt. 15

10141 Tallinn

www.pwc.com/ee/

www.pwc.ee

Telefon 6 141 800

Faks 6 141 900

AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS

Eesti Energia AS-i aktsionäridele

Oleme auditeerinud Eesti Energia AS-i (emaettevõtte) ning emaettevõtte ja selle tütaretevõtete (kontsern) 31. märtsil 2005 lõppenud majandusaasta (1. aprill 2004 kuni 31. märts 2005) kohta koostatud emaettevõtte ja kontserni konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis on esitatud lehekülgedel 48-82 ja mille eest vastutab emaettevõtte juhatus. Meie kohustus on avaldada auditi tulemustele tuginedes arvamust nimetatud raamatupidamise aastaaruande kohta.

Sooritasime auditi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Nimetatud standardid nõuavad, et audit planeeritaks ja sooritataks viisil, mis võimaldaks põhjendatud kindlustundega otsustada, kas raamatupidamise aastaaruanne on koostatud olulises osas korrektselt. Auditi käigus kontrollitakse väljavõtteliselt tõendusmaterjale, millel põhineb raamatupidamise aastaaruandes esitatud informatsioon. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete ja juhtkonnapoolsete raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi ning seisukohavõttu raamatupidamise aastaaruande esituslaadi suhtes tervikuna. Usume, et audit annab meile põhjendatud aluse arvamuse avaldamiseks.

Meie arvates kajastab ülalmainitud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt emaettevõtte ja kontserni finantsseisundit seisuga 31. märts 2005 ja siis lõppenud majandusaasta tegevuse tulemust ning rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega.

Urmas Kaarlep
AS PricewaterhouseCoopers

Vladimir Mironov
Vannutatud audiitor

1. juuni 2005